

RAPORT

Badanie lokalnego rynku pracy

powiatu tarnogórskiego

Listopad, 2023

AUTORZY OPRACOWANIA:

dr inż. Kamila Bartuś
mgr Adrian Wawro
lic. Marcin Dusza
Grzegorz Filipowski
Stanisław Wiśniewski

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Centrum Badań i Rozwoju

ul. 1 Maja 50
40-287 Katowice
tel. +48 32 257 73 33
cbir@ue.katowice.pl
www.ue.katowice.pl/cbir

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	4
1. Analiza danych zastanych	5
1.1 Podstawowe informacje o powiecie tarnogórskim.....	5
1.2 Demografia.....	7
1.3 Aktywność obywatelska mieszkańców powiatu tarnogórskiego	11
1.4 Edukacja w powiecie tarnogórskim.....	13
1.5 Rynek pracy w powiecie tarnogórskim.....	18
2. Wyniki przeprowadzonych badań z osobami bezrobotnymi	36
3. Wyniki przeprowadzonych badań z przedsiębiorcami	50
4. Wyniki przeprowadzonych badań z uczniami szkół ponadpodstawowych.....	68
5. Analiza SWOT.....	81
7. Spis rysunków	82
8. Spis tabel	84

Wprowadzenie

Opracowany raport stanowi efekt finalny zrealizowanego w okresie od października do listopada 2023 roku badania lokalnego rynku pracy powiatu tarnogórskiego. Badania ankietowe zostały przeprowadzone wśród trzech grup respondentów:

- osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach,
- pracodawców z powiatu tarnogórskiego,
- uczniów ostatnich klas szkół średnich z powiatu tarnogórskiego.

Opracowanie składa się z następujących części:

1. Analizy danych zastanych.
2. Wyników przeprowadzonych badań z osobami bezrobotnymi.
3. Wyników przeprowadzonych badań z lokalnymi pracodawcami.
4. Wyników przeprowadzonych badań z uczniami ostatnich klas szkół ponadpodstawowych w powiecie tarnogórskim.
5. Analizy SWOT.
6. Załączników.
7. Spisu Rysunków.
8. Spisu Tabel.

1. Analiza danych zastanych

1.1 Podstawowe informacje o powiecie tarnogórskim

Powiat tarnogórski zlokalizowany jest w północno-zachodniej części województwa śląskiego. W jego skład wchodzi miasta i gminy miejskie takie jak: Kalety, Miasteczko Śląskie, Radzionków oraz Tarnowskie Góry, które jednocześnie stanowią jego siedzibę. W skład powiatu wchodzi również gminy wiejskie: Krupski Młyn, Ożarówice, Świerklaniec, Tworóg oraz Zbrostawice. Duża część powiatu tarnogórskiego jest częścią Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, gdzie jedynie gminy Krupski Młyn, Kalety oraz Miasteczko Śląskie nie wchodzi w jego skład. Pod względem powierzchni, która wynosi 644,00 km², powiat zajmuje 327 miejsce w Polsce. Sąsiaduje on bezpośrednio z powiatem będzińskim, gliwickim, lublinieckim, myszkowskim oraz strzeleckim, który położony jest w województwie opolskim. Powiat tarnogórski graniczy również z miastami na prawach powiatu: Bytomiem, Gliwicami, Piekarami Śląskimi i Zabrzem.

Rysunek 1 Mapa powiatu tarnogórskiego

Źródło: opracowanie własne

Powiat tarnogórski charakteryzuje się różnorodnością gospodarczą, gdzie jego urbanizacja wynosi około 68%. Południowa część powiatu jest rozwinięta technologicznie i przemysłowo, w jej skład wchodzi miasta takie jak Tarnowskie Góry oraz Radzionków. Natomiast obszar północno-zachodni i wschodni jest zorientowany na tereny rolniczo-leśne, gdzie około 51,7% stanowi powierzchnia lasów wchodzących w skład Nadleśnictwa Lubliniec.

Powiat tarnogórski położony jest na obrzeżach Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Stanowi on największy okręg przemysłowy w Polsce oraz jest jednym z największych w Europie. Obszar charakteryzuje się wysokim udziałem przemysłu, w którego skład wchodzi zakłady przemysłowe z takich branż jak: górnictwo, hutnictwo żelaza, hutnictwo metali nieżelaznych, a także przemysłu maszynowego, elektronicznego, środków transportu, metalu oraz chemii. Ponadto, w obrębie powiatu zlokalizowany jest największy w Polsce i Europie węzeł kolejowy, pełniący strategiczną rolę w krajowym systemie transportowym, umożliwiając tym samym skuteczny przewóz osób i towarów na obszarze Śląska oraz w skali całego kraju.

Należy zaznaczyć, że powiat tarnogórski jest obecnie objęty planem modernizacyjnym linii kolejowych. W wyniku realizacji inwestycji na omawianym obszarze powstanie większa liczba połączeń łącząca różne części metropolii, a także zostanie przywrócony ruch na odcinkach, na których od kilku lat ruch kolejowy się już nie odbywa. W 2024 roku zostanie przywrócony ruch na linii kolejowej nr 182, na której ponownie będą kursować pociągi pomiędzy Tarnowskimi Górami a Zawierciem. Linia ta połączy jeszcze w grudniu 2023 roku Tarnowskie Góry z Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach, co umożliwi bezpośredni transport na lotnisko ze stolicy powiatu.¹ Zlokalizowany w powiecie tarnogórskim, a dokładniej w gminie Ożarowice Międzynarodowy Port Lotniczy stanowi bardzo ważny element w transporcie krajowym

¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Linia_kolejowa_nr_182

i międzynarodowym. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2023 roku z usług lotniska skorzystało ponad 5 milionów pasażerów. Dodatkowo port jest pionierem w obsłudze ładunków typu cargo.

Cały proces stanowi istotny wkład w rozwój regionu powiatu tarnogórskiego, poprawę dostępności komunikacyjnej, a także zwiększenie atrakcyjności transportowej dla inwestorów i mieszkańców. Wynikiem rozbudowania infrastruktury kolejowej oraz utworzeniu linii umożliwiającej lepszy dostęp do lotniska, które ma coraz większe znaczenie w ruchu pasażerskim i ładunkowym, region staje się jeszcze bardziej konkurencyjny i dynamiczny w aspekcie transportu.

1.2 Demografia

Powiat tarnogórski znajduje się na 54 miejscu pod względem liczby ludności wśród wszystkich powiatów i miast na prawach powiatu w Polsce. Sytuacja demograficzna powiatu tarnogórskiego jest stabilna, wykazuje delikatny trend wzrostowy. Na koniec 2022 roku liczba mieszkańców wynosiła 139 221 osób, co stanowi niewielki wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim, który charakteryzował się populacją na poziomie 139 161 osób oraz rokiem 2020 kiedy powiat tarnogórski zamieszkiwało 138 983 osób.

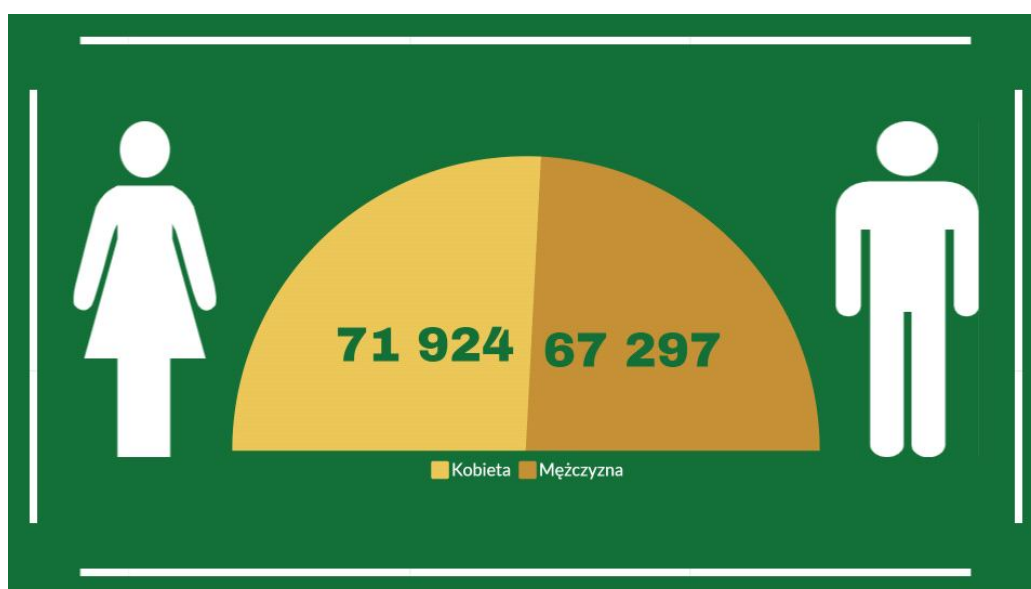
Rysunek 2 Liczba mieszkańców powiatu tarnogórskiego w latach 2020 - 2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura płci w powiecie tarnogórskim nie odbiega znacznie od tej ogólnokrajowej, która wskazuje na delikatną przewagę kobiet niż mężczyzn. Na koniec 2022 roku powiat tarnogórski zamieszkiwało 67 297 mężczyzn oraz 71 924 kobiet. Można zatem zaobserwować przeważającą o 4 627 liczbę kobiet w strukturze płci powiatu tarnogórskiego. Procentowy udział płci w społeczności powiatu tarnogórskiego wynosi odpowiednio dla mężczyzn około 48,37%, podczas gdy kobiety reprezentują 51,63% tej populacji.

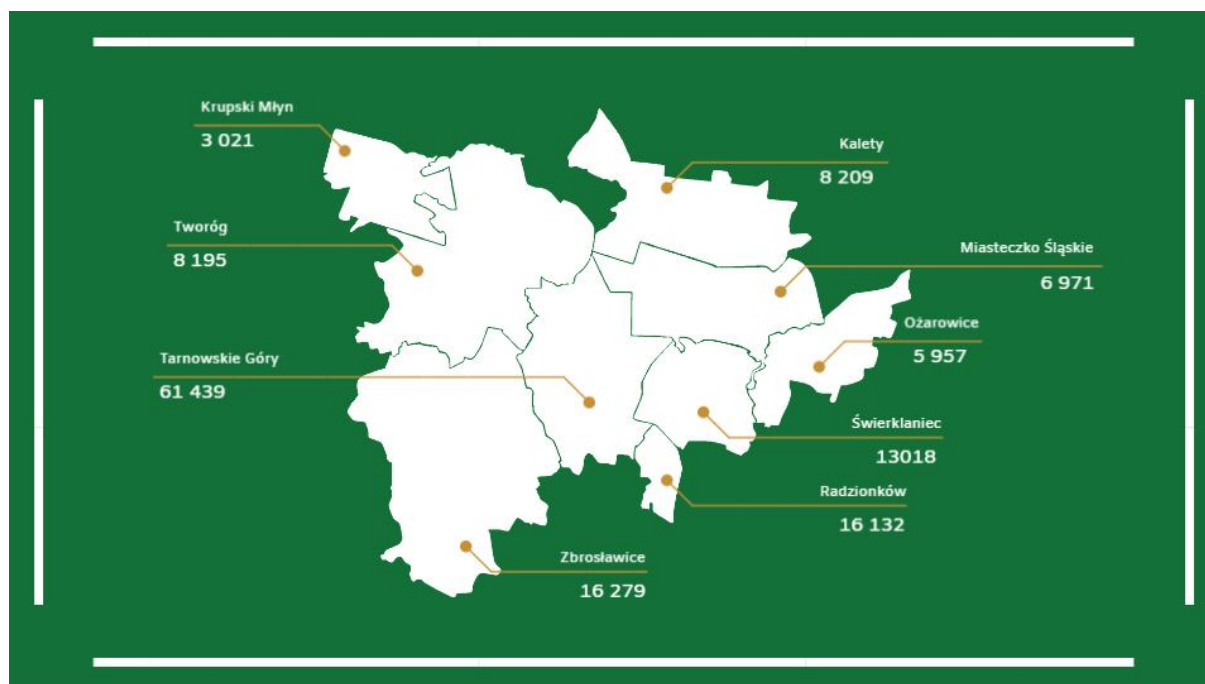
Rysunek 3 Rozkład płci mieszkańców powiatu tarnogórskiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W skład powiatu tarnogórskiego wchodzi 9 gmin, które na koniec 2022 roku zamieszkiwało 139 221 mieszkańców. Największą liczbą mieszkańców charakteryzuje się stolica powiatu, czyli miasto Tarnowskie Góry, którego liczebność na koniec 2022 roku wyniosła 61 439 osób. To dynamicznie rozwijające się miasto stanowiące punkt centralny w całym powiecie. Tarnowskie Góry odgrywają kluczową rolę społeczno-gospodarczą. Gminy, które również zasługują na wyszczególnienie to Zbrosławice oraz Radzionków. Liczebność gmin to odpowiednio 16 279 mieszkańców dla Zbrosławic oraz 16 132 mieszkańców dla Radzionkowa.

Rysunek 4 Liczba mieszkańców w gminach powiatu tarnogórskiego na koniec 2022 roku

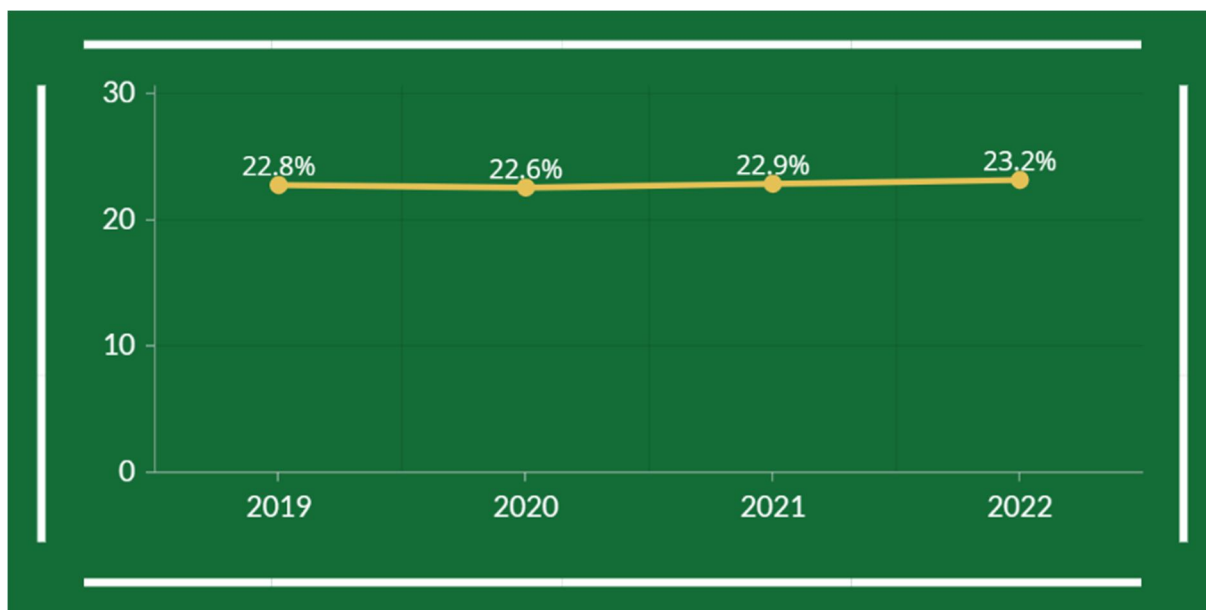

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Na koniec 2022 roku blisko co czwarty mieszkaniec powiatu tarnogórskiego należał do grupy wiekowej 65+. Zjawisko starzenia się społeczeństwa, jakie obserwujemy na poziomie samego powiatu jest nieuchronnym skutkiem procesów demograficznych, które są widoczne na poziomie wojewódzkim jak i ogólnopolskim. Efektem zwiększenia się udziału osób w podeszłym wieku m.in. jest wzrost długości życia i spadek dzietności.

Poza stałym zauważalnym niewielkim wzrostem udziału osób starszych w ogólnej populacji mieszkańców powiatu tarnogórskiego zauważalny jest jeszcze jeden trend – spadek liczby urodzeń. Według danych GUS w ostatnich trzech latach liczba urodzonych dzieci w powiecie tarnogórskim spadła o blisko jedną piątą i wynosiła w 2022 roku blisko 1000 narodzin, podczas gdy w roku 2020 urodziło się ponad 1200 dzieci.

Rysunek 5 Odsetek liczby mieszkańców powiatu tarnogórskiego powyżej 65 lat w latach 2019 - 2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

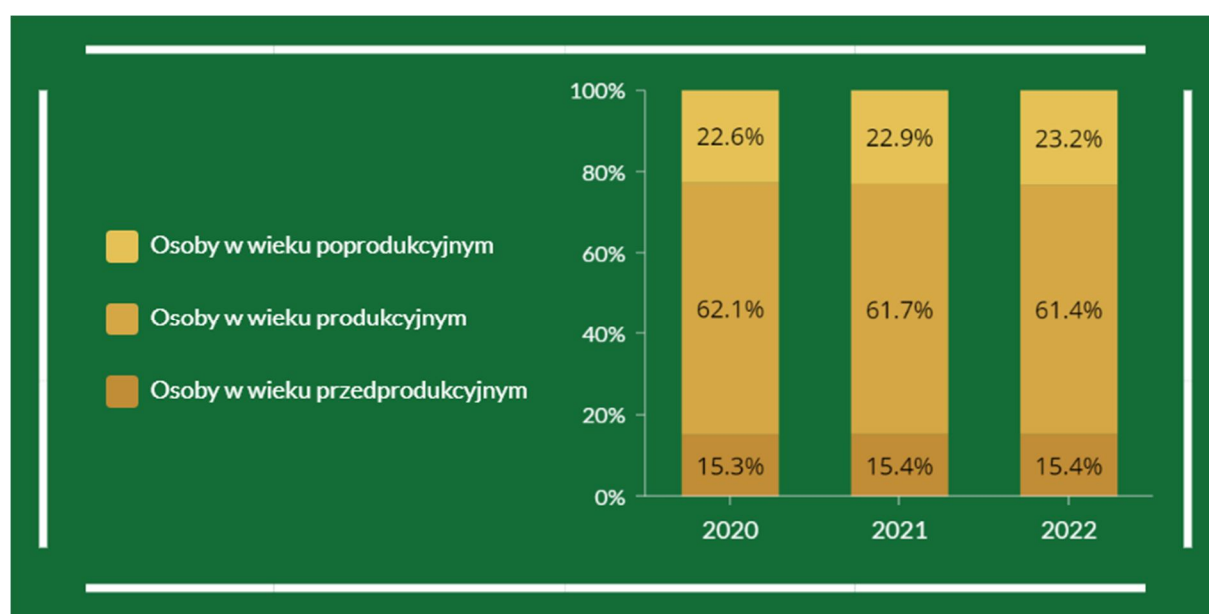
Rysunek 6 Liczba urodzeń w powiecie tarnogórskim w latach 2020 - 2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Powiat tarnogórski na koniec 2022 roku zamieszkiwało 139 221 osób, z czego blisko dwie trzecie stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Według metodologii Głównego Urzędu Statystycznego w wieku produkcyjnym znajdują się mężczyźni pomiędzy 18. a 64. rokiem życia oraz kobiety pomiędzy 18. a 59. rokiem życia. Z roku na rok rośnie odsetek mieszkańców powiatu tarnogórskiego w wieku poprodukcyjnym, choć jest to przyrost około 0,3% rocznie. Na stałym poziomie z kolei otrzymuje się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, czyli poniżej 18 roku życia.

Rysunek 7 Odsetek liczby mieszkańców powiatu tarnogórskiego według ekonomicznych grup wieku w latach 2020 - 2022

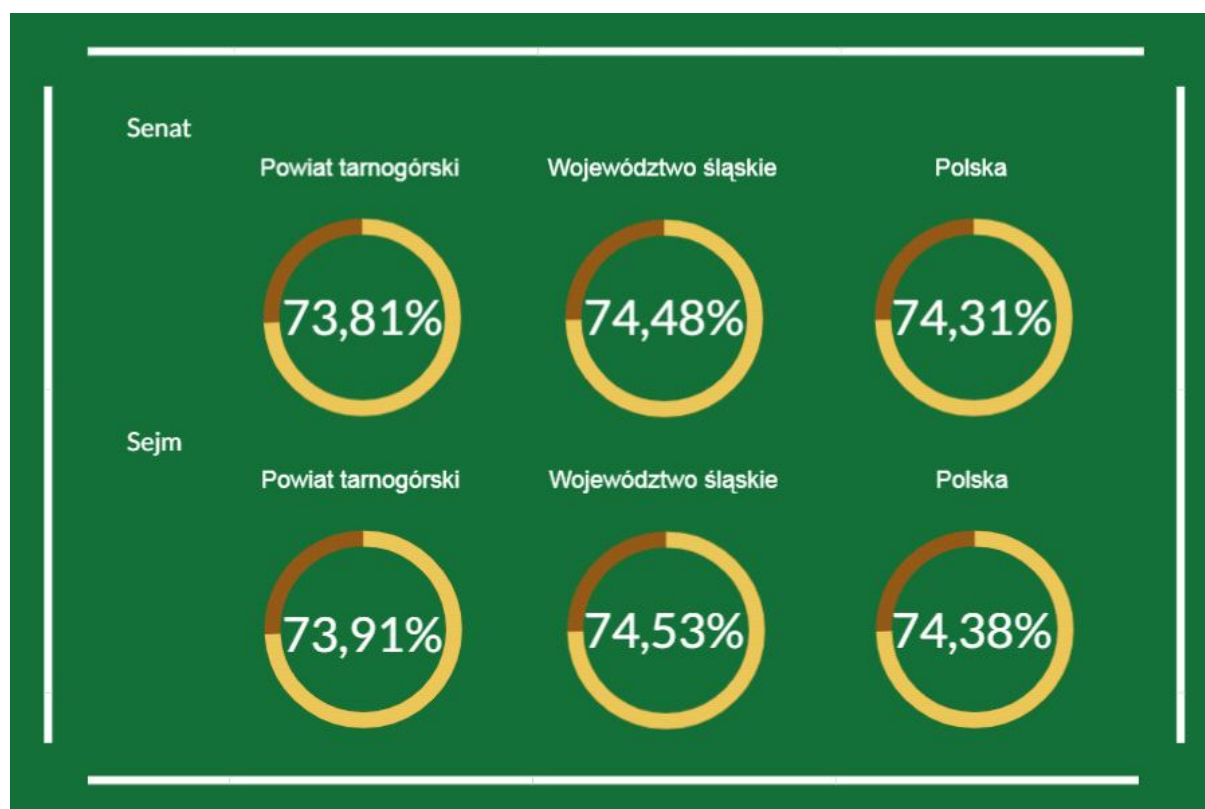
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

1.3 Aktywność obywatelska mieszkańców powiatu tarnogórskiego

Jednym z kluczowych aspektów, który determinuje rozwój społeczno-gospodarczy jest zaangażowanie obywateli w sprawy związane m.in. z kształtowaniem polityki lokalnej jak i ogólnokrajowej. W październiku 2023 roku obywatele mieli możliwość wzięcia udziału w wyborach do Sejmu i Senatu.

Analizując dane dotyczące frekwencji wyborczej, można zauważyć znaczący wzrost zaangażowania społecznego w porównaniu do poprzednich wyborów w 2019 roku.² W powiecie tarnogórskim frekwencja w wyborach do Senatu osiągnęła wartość 73,81%. Jest to nieznacznie niższy wynik niż w całym województwie śląskim (74,48%) oraz względem frekwencji krajowej, która wyniosła 74,31%. W przypadku wyborów do Sejmu frekwencja wynosiła 73,91%. Zbliżony wynik odnotowało województwo śląskie, gdzie 74,53% osób uprawnionych oddało swój głos. Natomiast frekwencja krajowa ukształtowała się na poziomie 74,38%.^{3, 4}

Rysunek 8 Frekwencja podczas wyborów do Sejmu i Senatu w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PKW 2023

² <https://wybory.gov.pl/sejmsenat2023/pl/sejm/wynik/pow/241300>

³ <https://wybory.gov.pl/sejmsenat2023/pl/senat/wynik/pow/241300>

⁴ <https://wybory.gov.pl/sejmsenat2023/pl/frekwencja/Koniec/pow/241300>

Inną z miar aktywności lokalnej społeczności obywatelskiej jest działalność w sferze budżetów partycypacyjnych. W połowie 2023 roku został ogłoszony budżet obywatelski powiatu tarnogórskiego na rok 2024, który jest instytucjonalnym mechanizmem demokratycznego rozdziału środków finansowych na zgłaszane projekty społeczne. W wyniku procedury budżetu partycypacyjnego mieszkańcy mieli możliwość oddać swój głos na 14 zakwalifikowanych projektów spośród pierwotnie 16 zgłoszonych. Podczas VIII edycji budżetu partycypacyjnego zakwalifikowano 10 105 głosów, z czego 9 727 było ważnych. Wynik ten stanowi wzrost aż o 4 094 osoby względem roku ubiegłego. Dominującą grupą według płci były kobiety, które oddały 5 229 głosów, w przeciwieństwie do mężczyzn, którzy oddali 4 498 głosów. Dominującą grupą respondentów były osoby w wieku 41-60, którzy oddali 31% wszystkich głosów.⁵

1.4 Edukacja w powiecie tarnogórskim

W bieżącym roku szkolnym 2023/2024 przygotowano dla absolwentów klas ósmych szkół podstawowych łącznie 2021 miejsc, w tym odpowiednio 587 miejsc dla liceów ogólnokształcących, 1 134 dla techników oraz dodatkowo 300 miejsc dla szkół branżowych I stopnia. W roku szkolnym 2022/2023 do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło 1 816 uczniów. Natomiast do szkół zakwalifikowanych było 3 200 uczniów, w tym ponad 1 300 spoza powiatu tarnogórskiego. Ta liczba świadczy o dużym zainteresowaniu ofertą edukacyjną powiatu tarnogórskiego.⁶

Wyniki egzaminów maturalnych w 2023 roku ukazują kontynuację trendu wzrostowego w kontekście zarówno uzyskanych średnich wyników jak i samej zdawalności egzaminów dojrzałości. W efekcie wdrożenia reformy

⁵ <https://tarnowskiegory.pl/2023/06/budzet-partycypacyjny-powiatu-2024-2/>

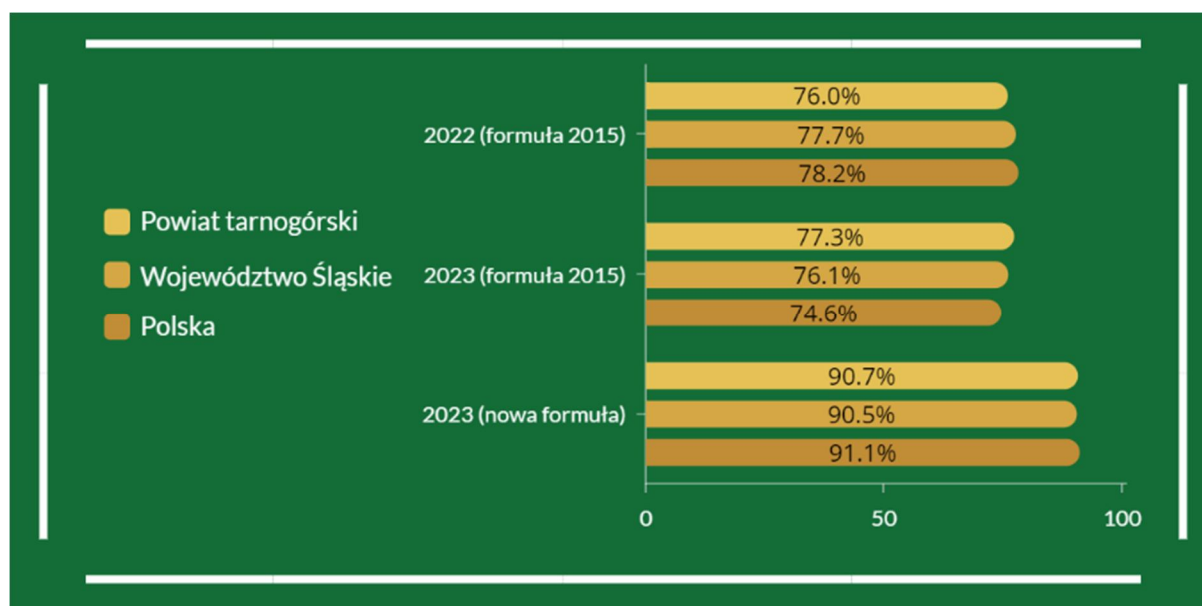
⁶ https://gwarek.com.pl/pl/11_wiadomosci/42693_tarnowskie-gory-sa-wyniki-naboru-do-szkol-srednich-rekord-w-sempie-.html

edukacyjnej z 2017 roku, która wprowadziła istotne zmiany w strukturze systemu edukacyjnego. W 2023 roku przeprowadzono dwie odmienne formy egzaminów maturalnych w powiecie tarnogórskim.

W przypadku matury realizowanej w formie z 2015 roku zdawalność ogólna wyniosła 77,4%, co oznacza, że nieco ponad trzy czwarte uczestników egzaminu uzyskało pozytywny wynik egzaminu dojrzałości. W 2023 roku zdawalność wzrosła znacząco, osiągając poziom 90,7%.

Wyniki matur w powiecie tarnogórskim były wyższe w porównaniu do całego województwa śląskiego. Zarówno w kontekście matury realizowanej w formie z 2015 roku jak i tej w formie z 2023 roku. Dane te stanowią istotny aspekt w kontekście oceny systemu edukacyjnego w tym obszarze.

Rysunek 9 Wyniki egzaminów maturalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych serwisu WaszaEdukacja.pl

W obszarze administracyjnym powiatu tarnogórskiego odnotowuje się uczestnictwo w procesie edukacji około 24,5 tysiąca uczniów i dzieci, reprezentujących różne etapy rozwoju edukacyjnego, począwszy od przedszkoli po placówki ponadpodstawowe. Spośród tej liczby 5 625 stanowią dzieci korzystające z oferty przedszkoli. Pozostałe osoby uczęszczają do ośrodków wyższych stopniem.

Wśród uwzględnionych typów placówek wymienić można branżowe szkoły I i II stopnia, centra kształcenia zawodowego, centra kształcenia ustawicznego, licea ogólnokształcące, szkoły muzyczne I stopnia, szkoły policealne, szkoły specjalne przystosowujące do pracy oraz technika. W powiecie tarnogórskim występuje 20 placówek funkcjonujących jako samodzielne instytucje oraz 41 szkół zrzeszonych w zespoły. W skład oferty edukacyjnej powiatu tarnogórskiego z uwzględnieniem wyżej wymienionych placówek funkcjonuje:

- 14 szkół branżowych, w tym 1 szkołę branżową II stopnia,
- 3 centra kształcenia zawodowego,
- 10 liceów ogólnokształcących,
- 8 placówek kształcenia ustawicznego,
- 2 szkoły muzyczne I stopnia,
- 7 szkół policealnych,
- 3 szkoły specjalne o charakterze przygotowującym do pracy,
- 12 techników.⁷

Dynamiczne współdziałanie między samodzielnymi placówkami edukacyjnymi, a zespołami szkół tworzy wyjątkową tkanę edukacyjną w powiecie tarnogórskim. Ta struktura pozwala na dostosowywanie się do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej, jednocześnie sprzyjając tworzeniu kompleksowego systemu edukacji.

⁷<https://rspo.gov.pl/institutions?q=%7B%22page%22:0,%22pageSize%22:10,%22sort%22:%22%22,%22direction%22:%22%22,%22statelid%22:12,%22districtid%22:265%7D>

Tabela 1 Liczba uczniów w powiecie tarnogórskim na poszczególnych kierunkach w roku 2022

Kierunek		Liczba uczniów	Kierunek		Liczba uczniów
1.	Technik informatyk	299	31.	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	66
2.	Technik analityk	273	32.	Technik administracji	61
3.	Technik budownictwa	251	33.	Technik masażysta	58
4.	Technik żywienia i usług gastronomicznych	245	34.	Technik usług kosmetycznych	58
5.	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	227	35.	Technik mechanik	49
6.	Przygotowanie do kształcenia zawodowego	221	36.	Cukiernik	45
7.	Technik leśnik	215	37.	Technik hodowca koni	42
8.	Technik weterynarii	215	38.	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	41
9.	Technik hotelarstwa	206	39.	Technik usług fryzjerskich	41
10.	Technik reklamy	169	40.	Technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki	40
11.	Technik fotografii i multimediiów	165	41.	Technik rolnik	38
12.	Technik ekonomista	161	42.	Technik stylisty	33
13.	Plastyk	157	43.	Magazynier-logistyk	26
14.	Kucharz	153	44.	Operator obrabiarek skrawających	21
15.	Technik mechatronik	150	45.	Sprzedawca	19
16.	Technik spedytor	149	46.	Elektronik	18
17.	Technik eksploatacji portów i terminali	133	47.	Elektronik	18
18.	Technik elektryk	128	48.	Stolarz	17
19.	Technik ortopeda	125	49.	Kelner	15
20.	Technik pojazdów samochodowych	125	50.	Elektryk	14
21.	Opiekun medyczny	121	51.	Lakiernik samochodowy	14
22.	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	120	52.	Elektromechanik pojazdów samochodowych	11
23.	Technik logistyk	113	53.	Technik architektury krajobrazu	11
24.	Technik transportu kolejowego	103	54.	Piekarz	10

Kierunek		Liczba uczniów	Kierunek		Liczba uczniów
25.	Technik programista	95	55.	Ślusarz	10
26.	Fryzjer	93	56.	Monter sieci i instalacji sanitarnych	9
27.	Mechanik pojazdów samochodowych	92	57.	Błacharz samochodowy	8
28.	Technik elektronik	90	58.	Pracownik obsługi hotelowej	6
29.	Florysta	82	59.	Drukarz offsetowy	5
30.	Technik organizacji turystyki	81	60.	Tapicer	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie dane.gov.pl

Lista wyselekcjonowanych preferencji zawodowych uczniów uwzględnia różnorodne placówki, z których każda stanowi unikalne środowisko kształcenia, dostosowane do specyfiki danej dziedziny zawodowej. W raporcie zostały uwzględnione poniższe typy podmiotów:

- branżowa szkoła I stopnia,
- branżowa szkoła II stopnia,
- liceum sztuk plastycznych,
- szkoła muzyczna I stopnia,
- szkoła policealna,
- technikum.

Wśród wszystkich dostępnych kierunków kształcenia można zidentyfikować trzy najbardziej popularne zawody, które charakteryzują się największym poziomem zainteresowania wśród uczniów. Na czele tej listy znajduje się zawód technik informatyk z liczbą 299 uczniów. Kolejne miejsca zajmują technik analityk (273 uczniów), technik żywienia i usług gastronomicznych, gdzie kształcą się 245 uczniów oraz technik budownictwa gromadzący 251 uczniów.

Na końcu zestawienia można zidentyfikować zawody, które wydają się nie być atrakcyjne dla osób w wieku szkolnym. Jest to zawód tapicera, drukarza offsetowego, pracownika obsługi hotelowej, blacharza samochodowego, czy monter sieci i instalacji sanitarnych – gdzie liczba chętnych nie przekracza 10 osób.

Wśród struktury absolwentów z różnych typów szkół warto podkreślić fakt, iż trzy czwarte absolwentów stanowią uczniowie liceów i techników. Szkoły licealne mają największy udział procentowy wśród absolwentów, który osiąga wartość 40,1% w przełożeniu na liczbę uczniów jest to 522 uczniów. Szkoły techniczne z kolei cieszą się niewiele mniejszym zainteresowaniem, stanowiąc 36,5% ogólnej liczby absolwentów, co stanowi 476 osób.

Tabela 2 Liczba absolwentów w poszczególnych rodzajach szkół

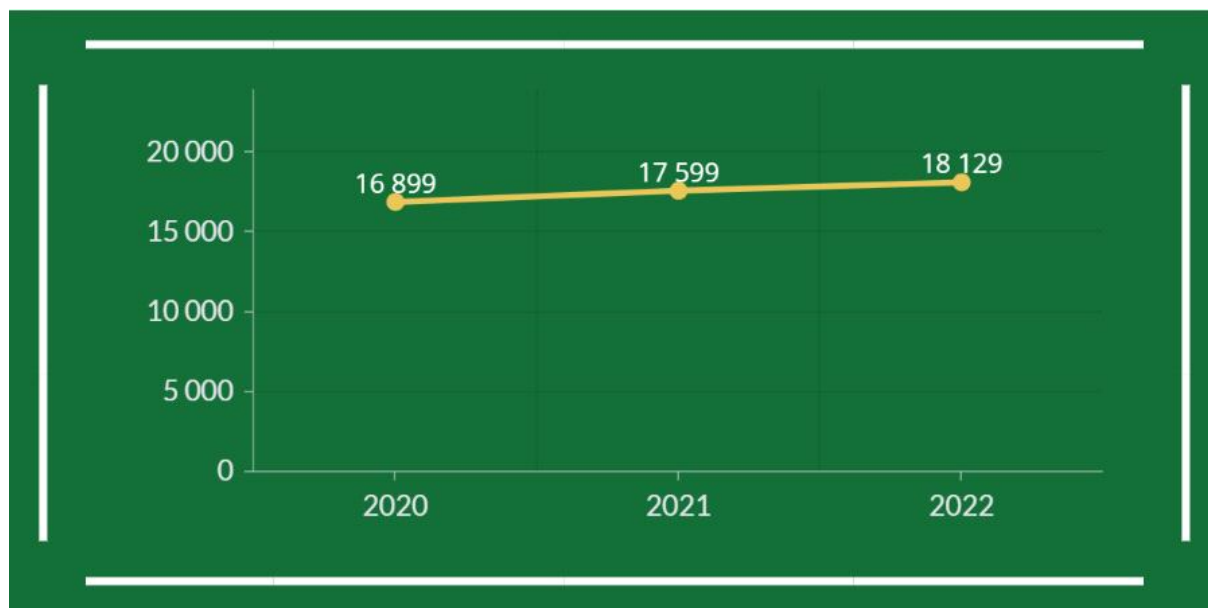
Wyszczególnienie	Liczba absolwentów	(w %)
Szkoły licealne	522	40,1%
Szkoły techniczne	475	36,5%
Szkoły branżowe I stopnia	222	17%
Szkoły policealne	74	5,7%
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	9	0,7%

Zródło: opracowanie własne na podstawie dane.gov.pl

1.5 Rynek pracy w powiecie tarnogórskim

W powiecie tarnogórskim odnotowuje się sukcesywny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, utrzymujący się na stałym poziomie powyżej 500 przedsiębiorstw rocznie. W 2022 roku działało już 18 129 firm, co stanowi istotny przyrost w porównaniu do poprzednich lat. Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych województwa śląskiego, które w 2022 roku osiągnęły liczbę 521 859 jednostek, udział firm z powiatu tarnogórskiego wyniósł 3,5%.

Rysunek 10 Podmioty gospodarcze w powiecie tarnogórskim w latach 2020-2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując strukturę podmiotów gospodarczych w powiecie tarnogórskim z perspektywy sektorów działalności, można zauważyć, że w 2022 roku w sektorze publicznym działało 238 podmiotów. Warto zaznaczyć, że dominującą grupą były jednostki państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, które stanowiły, aż 217 spośród tych podmiotów, natomiast najmniejszą przedsiębiorstwa państwowe na równi z spółkami handlu z udziałem kapitału zagranicznego – po 1 podmiocie. Interesującym aspektem jest fakt, że jedyna zmiana w sektorze publicznym w porównaniu do roku 2021 dotyczyła przedsiębiorstw państwowych. W sektorze prywatnym zarejestrowano 15 505 podmiotów gospodarczych w roku 2022. Najbardziej znaczące zmiany nastąpiły w kategorii osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, gdzie odnotowano wzrost o 377 podmiotów. Również wśród spółek handlu zaobserwowano dodatkowy przyrost, wynoszący 69 podmiotów w porównaniu z rokiem 2021.

Tabela 3 Podział podmiotów gospodarczych w powiecie tarnogórskim według rodzaju sektora

Sektor	Sektor własnościowy	2021	2022	Zmiana
Publiczny	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	217	217	0
Publiczny	przedsiębiorstwa państwowe	2	1	-1
Publiczny	spółki handlowe	19	19	0
Publiczny	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	0
Suma		239	238	-1
Prywatny	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	13 085	13 462	377
Prywatny	spółki handlowe	1 387	1 456	69
Prywatny	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	109	111	2
Prywatny	spółdzielnie	20	19	-1
Prywatny	fundacje	41	47	6
Prywatny	stowarzyszenia i organizacje społeczne	391	410	19
Suma		15 033	15 505	472

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Największą liczbę podmiotów gospodarczych w powiecie tarnogórskim według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) odnotowano w obszarze handlu hurtowego i detalicznego, napraw pojazdów samochodowych i motocykli – łącznie 4 088 przedsiębiorstw działa w tym sektorze. Drugą pod względem liczby podmiotów kategorią jest sekcja F, czyli budownictwo, gdzie zarejestrowanych jest 2 454 podmioty. Warto podkreślić, że co dziesiąta firma w powiecie tarnogórskim zajmuje się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną. To wskazuje na zróżnicowanie struktury gospodarczej regionu, obejmującego zarówno sektory handlowe, budowlane, jak i działalność profesjonalną.

Tabela 4 Podział podmiotów gospodarczych w powiecie tarnogórskim według sekcji PKD w 2022 roku

Sekcja	Obszar działalności	Liczba podmiotów w 2022	% względem powiatu
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	227	1,30%
B	Górnictwo i wydobywanie	19	0,10%
C	Przetwórstwo przemysłowe	1 744	9,60%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	16	0,10%
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	66	0,40%
F	Budownictwo	2 454	13,50%
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4 088	22,50%
H	Transport i gospodarka magazynowa	1 062	5,90%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	508	2,80%
J	Informacja i komunikacja	759	4,20%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	448	2,50%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	783	4,30%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 861	10,30%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	587	3,20%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	68	0,40%
P	Edukacja	672	3,70%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 125	6,20%
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	354	2,00%
S i T	Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1 206	6,70%
Ogółem		18 129	

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W roku 2022 największą grupę podmiotów gospodarczych w powiecie tarnogórskim stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające od 0 do 9 pracowników, a dokładniej 17 402 podmioty. Warto zaznaczyć, że to w tym przedziale zanotowano najbardziej dynamiczny wzrost o 546 nowych firm. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników stanowią jedynie 3% ogólnej liczby podmiotów, co daje nam 615 firm. Należy podkreślić, że jest to jedyna kategoria, w której zaobserwowano spadek w porównaniu do roku poprzedniego.

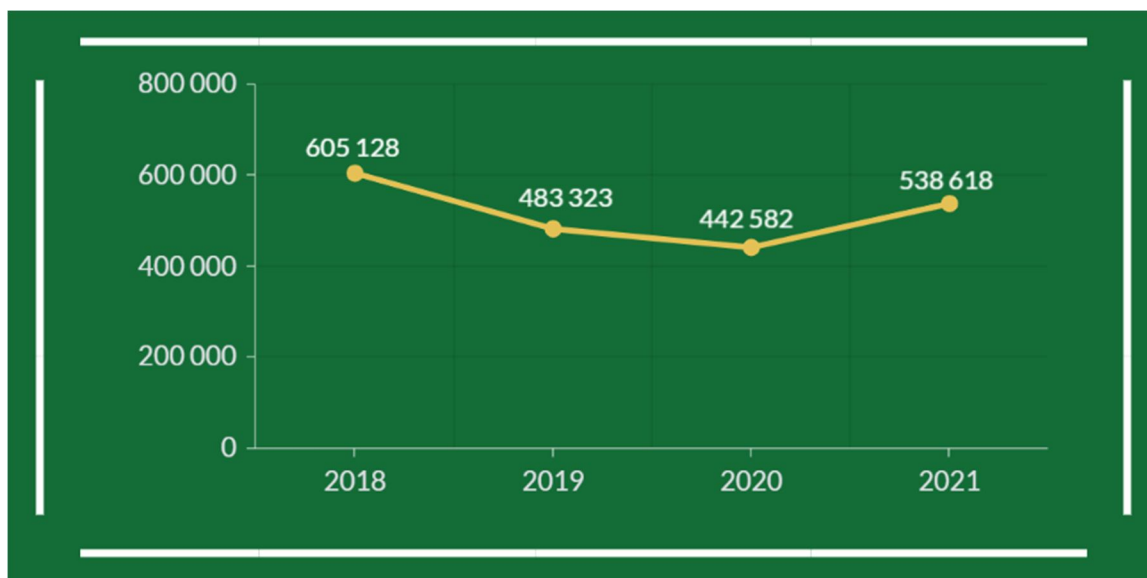
Tabela 5 Podział przedsiębiorstw ze względu na liczbę zatrudnionych pracowników

Liczba zatrudnionych pracowników	2021	2022	Zmiana
0-9	16 856	17 402	546
10-49	632	615	-17
50-249	94	95	1
250-999	16	16	0
1000 i więcej	1	1	0
Ogółem	17 599	18 129	530

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując nakłady inwestycyjne w powiecie tarnogórskim w okresie 2018-2021, można dostrzec pozytywny zwrot sytuacji. Po dwóch latach spadków, trend odwrócił się w roku 2021, gdzie wysokość nakładów wzrosła o kwotę 96 036 tys. zł. Ten wzrost stanowi pierwsze zauważalne ożywienie od dwóch lat i jeśli utrzyma się może przywrócić poziom inwestycji do okresu sprzed pandemii.

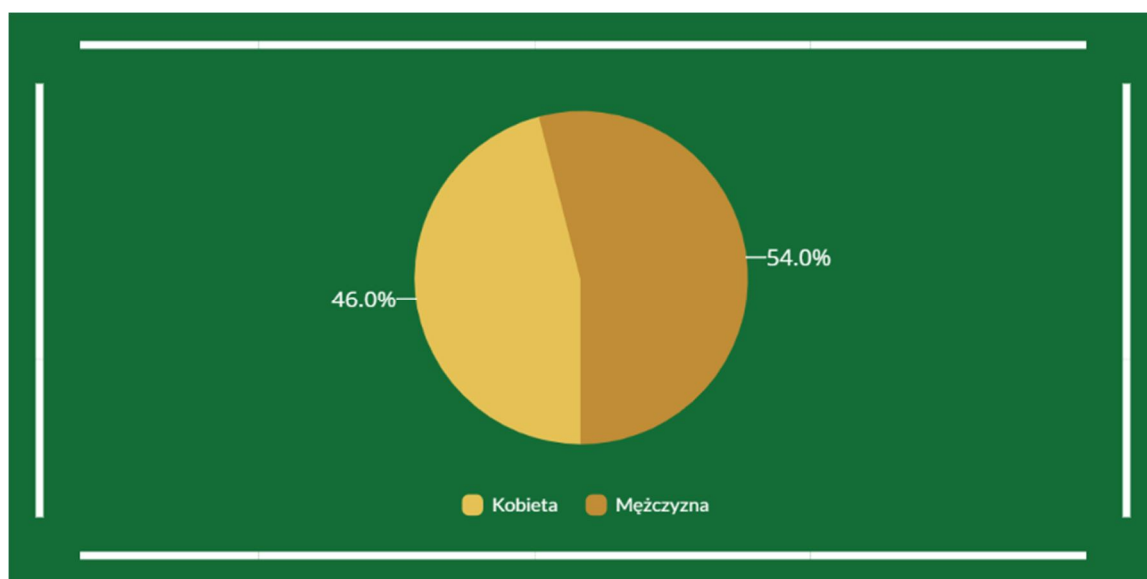
Rysunek 11 Nakłady inwestycyjne w powiecie tarnogórskim w latach 2018 - 2021 (tys. zł)

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W roku 2022 w powiecie tarnogórskim odnotowano 53 686 osób pozostających w zatrudnieniu, z czego 24 816 (czyli ok. 46%) stanowiły kobiety. Pozostałą część zatrudnionych stanowili mężczyźni tj. około 54% ogółu pracujących (28 870 osób).

Rysunek 12 Osoby pracujące ze względu na płeć w 2022 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2022 roku, w powiecie tarnogórskim, zanotowano zatrudnienie 53 686 osób zatrudnionych. Największą grupę pracujących skupiają Tarnowskie Góry, gdzie 23 816 osób stanowiło prawie połowę ogółu zatrudnionych w skali całego powiatu. Na drugim i trzecim miejscu pod względem liczby pracowników znajdowały się Zbrośławice z 6 386 osobami oraz Radzionków z 6 270 osobami. Warto zauważyć, że najniższy odsetek pracujących odnotowano w Krupskim Młynie, gdzie zatrudnionych było 1 090 osób.

Tabela 6 Osoby pracujące w powiecie tarnogórskim w 2022 roku

Gmina	Liczba pracujących	% udział
Tarnowskie Góry	23816	44,40%
Zbrośławice	6386	11,90%
Radzionków	6270	11,70%
Świerklaniec	5108	9,50%
Tworóg	2997	5,60%
Kalety	2878	5,40%
Miasteczko Śląskie	2617	4,90%
Ożarówice	2524	4,70%
Krupski Młyn	1090	2,00%
Ogółem	53686	100,00%

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analiza danych dotycząca udziału pracowników z różnych miejscowości w trzech sektorach - rolniczym, przemysłowym i usługowym - ukazuje zróżnicowanie sytuacji na terenie powiatu. Miejscowość Zbrośławice wyróżnia się największym udziałem pracowników w sektorze rolniczym, który osiąga 34%. W sektorze przemysłowym to jednak miejscowość Tarnowskie Góry odgrywa kluczową rolę, przewyższając inne lokalizacje z udziałem pracowników w tym sektorze na poziomie 40%. Tarnowskie Góry również dominują w sektorze usługowym, gdzie pracownicy z tego obszaru stanowią blisko połowę całkowitej liczby zatrudnionych w tym sektorze.

Tabela 7 Osoby pracujące w powiecie tarnogórskim według sektorów ekonomicznych w 2022 roku

Gmina	Sektor rolniczy (w %)	Gmina	Sektor przemysłowy (w %)	Gmina	Sektor usługowy (w %)
Zbrosławice	34%	Tarnowskie Góry	40%	Tarnowskie Góry	47%
Tworóg	20%	Zbrosławice	13%	Radzionków	12%
Tarnowskie Góry	20%	Radzionków	12%	Zbrosławice	11%
Ożarówice	9%	Świerklaniec	9%	Świerklaniec	10%
Świerklaniec	5%	Miasteczko Śląskie	7%	Kalety	5%
Kalety	5%	Tworóg	6%	Ożarówice	5%
Miasteczko Śląskie	3%	Kalety	6%	Tworóg	5%
Krupski Młyn	2%	Ożarówice	4%	Miasteczko Śląskie	4%
Radzionków	2%	Krupski Młyn	3%	Krupski Młyn	1%
Powiat	100%	Powiat	100%	Powiat	100%

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując zatrudnienie w powiecie według sekcji PKD, można zauważyć, że największą liczbę pracujących stanowi sekcja C, czyli przetwórstwo przemysłowe, gdzie zatrudnionych jest 10 694 osób. Drugie miejsce zajmuje sekcja handel, naprawa pojazdów samochodowych, z liczbą 8 966 pracowników. Warto zaznaczyć, że w tej sekcji skupia się również największa liczba podmiotów gospodarczych w powiecie. Na trzecim miejscu pod względem liczby pracujących plasuje się sekcja P, czyli edukacja, z liczbą 4 943 osób. Należy również zauważyć, że sekcja D, obejmująca wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, notuje najmniejszy odsetek pracujących.

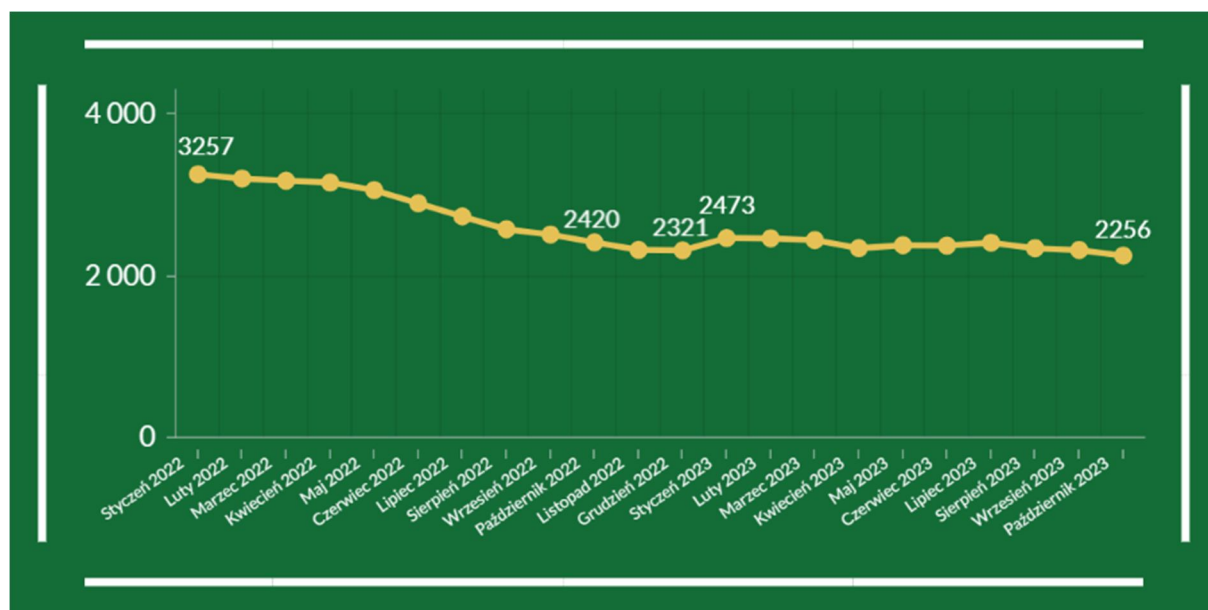
Tabela 8 Struktura osób pracujących w powiecie tarnogórskim według sekcji PKD w 2022 roku

Sekcja	Obszar działalności	Liczba osób pracujących
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1006
B	Górnictwo i wydobywanie	883
C	Przetwórstwo przemysłowe	10694
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	401
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	750
F	Budownictwo	3740
G	Handel; naprawa pojazdów samochodowych	8966
H	Transport i gospodarka magazynowa	3851
I	Zakwaterowanie i gastronomia	944
J	Informacja i komunikacja	1668
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	885
L	Obsługa rynku nieruchomości	759
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2991
N	Administrowanie i działalność wspierająca	1665
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3476
P	Edukacja	4943
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4069
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	673
S	Pozostała działalność usługowa	1322

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W okresie od stycznia do grudnia 2022 roku obserwuje się wyraźny trend spadkowy liczby zarejestrowanych osób w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach. Jednak już na początku 2023 roku odnotowano wzrost o 152 zarejestrowanych bezrobotnych, co skutkowało ogólną liczbą 2 473 osób. Analizując dane do października 2023 roku, można zauważyć brak kontynuacji trendu spadkowego, który charakteryzował rok 2022. W przeciwieństwie do poprzedniego roku, liczba zarejestrowanych bezrobotnych nie wykazuje stałego malejącego trendu miesiąc po miesiącu. Porównując październik 2023 do października 2022 warto zwrócić uwagę, że liczba osób bezrobotnych jest mniejsza w obecnie analizowanym roku o 164 osoby.

Rysunek 13 Bezrobotni w powiecie tarnogórskim w ujęciu miesięcznym od stycznia 2022 roku do września 2023 roku

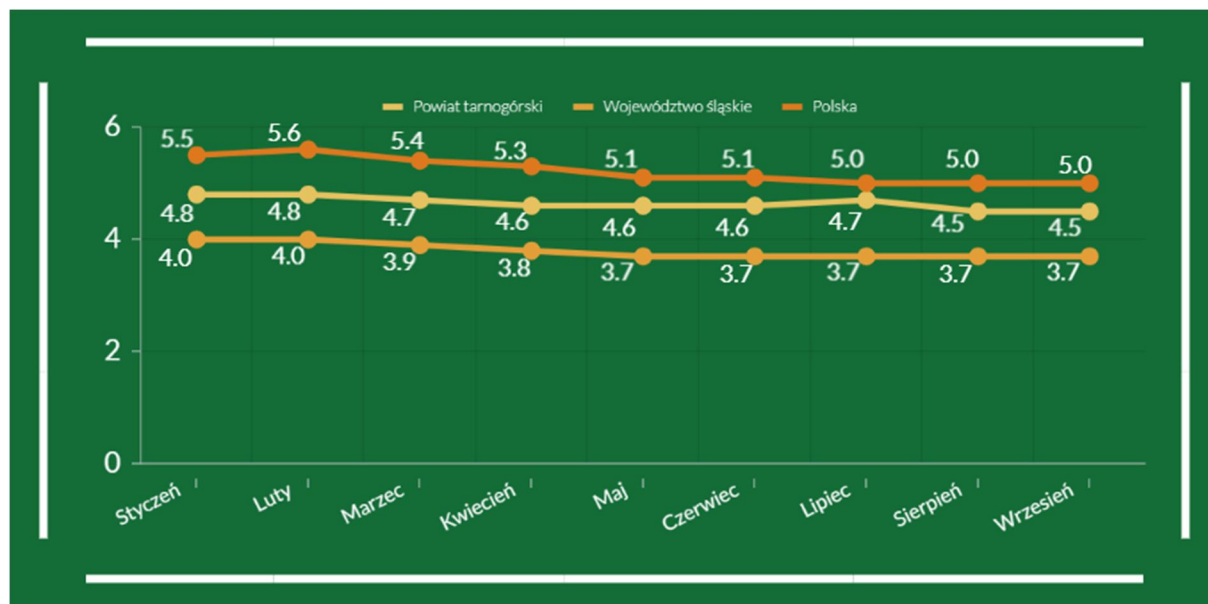

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

We wrześniu 2023 roku stopa bezrobocia w powiecie tarnogórskim wyniosła 4,5% i była ona wyższa o 0,8% względem województwa śląskiego i jedynie o 0,5% niższa niż w porównaniu dodanych ogólnokrajowych. Warto zauważyć, że największy wzrost stopy bezrobocia odnotowano w lipcu kiedy osiągnęła ona 4.7%. Można zaobserwować pewną stabilizację sytuacji

zarówno w powiecie, województwie, jak i na poziomie całego kraju, pod względem wysokości stopy bezrobocia. To może wskazywać na utrzymanie się pewnej równowagi na lokalnym i ogólnokrajowym rynku pracy.

Rysunek 14 Stopa bezrobocia w ujęciu miesięcznym w 2023 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując udział bezrobotnych z poszczególnych miejscowości w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych z powiatu można zauważyć, że największy udział w tej liczbie ma miasto Tarnowskie Góry, którego bezrobotni stanowią 47% ogółu. Kolejną pod względem liczby bezrobotnych miejscowością jest Radzionków, z udziałem na poziomie 11%, a zaraz za nim plasują się Zbrosławice z 9%. Co interesujące, najwyższy odsetek kobiet wśród ogółu osób bezrobotnych w danej miejscowości zaobserwowano w Miasteczku Śląskim, gdzie stanowią one 60% ogółu bezrobotnych.

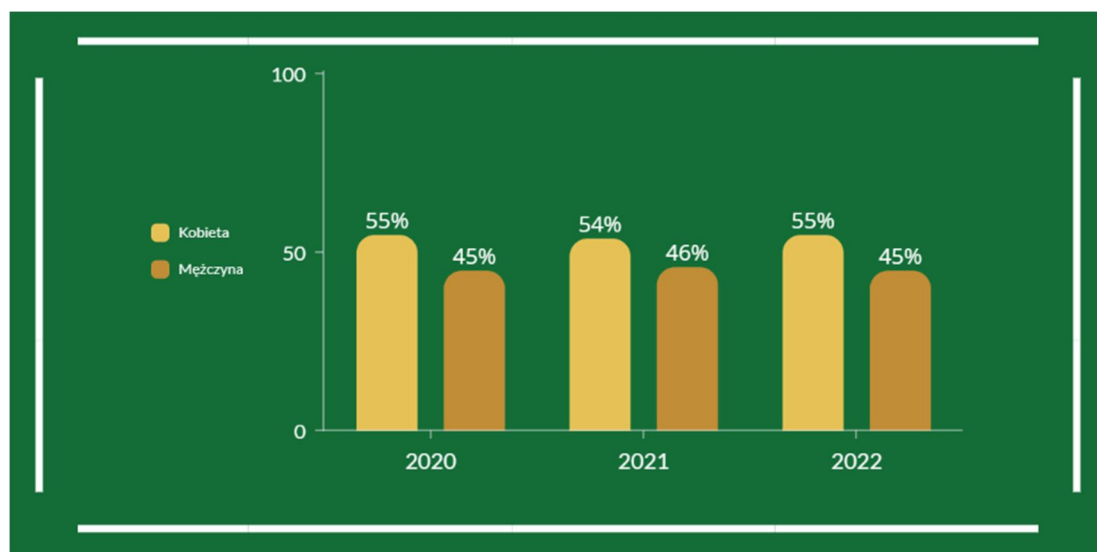
Tabela 9 Udział bezrobotnych w poszczególnych gminach względem ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie na 31.10.23 r.

Gmina	Bezrobotni	W tym kobiety
Tarnowskie Góry	47%	51%
Radzionków	11%	57%
Zbroślawice	9%	58%
Świerklaniec	8%	54%
Kalety	8%	56%
Miasteczko Śląskie	6%	60%
Tworóg	4%	54%
Ożarówice	4%	52%
Krupski Młyn	2%	56%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Tarnowskich Górach

Analizując strukturę bezrobotnych w powiecie tarnogórskim ze względu na płeć, należy zwrócić uwagę na utrzymujący się przez trzy lata stosunkowo stabilny podział między kobietami, a mężczyznami. Odsetki te utrzymują się w przedziale między 45% a 46% dla mężczyzn oraz między 54% a 55% dla kobiet.

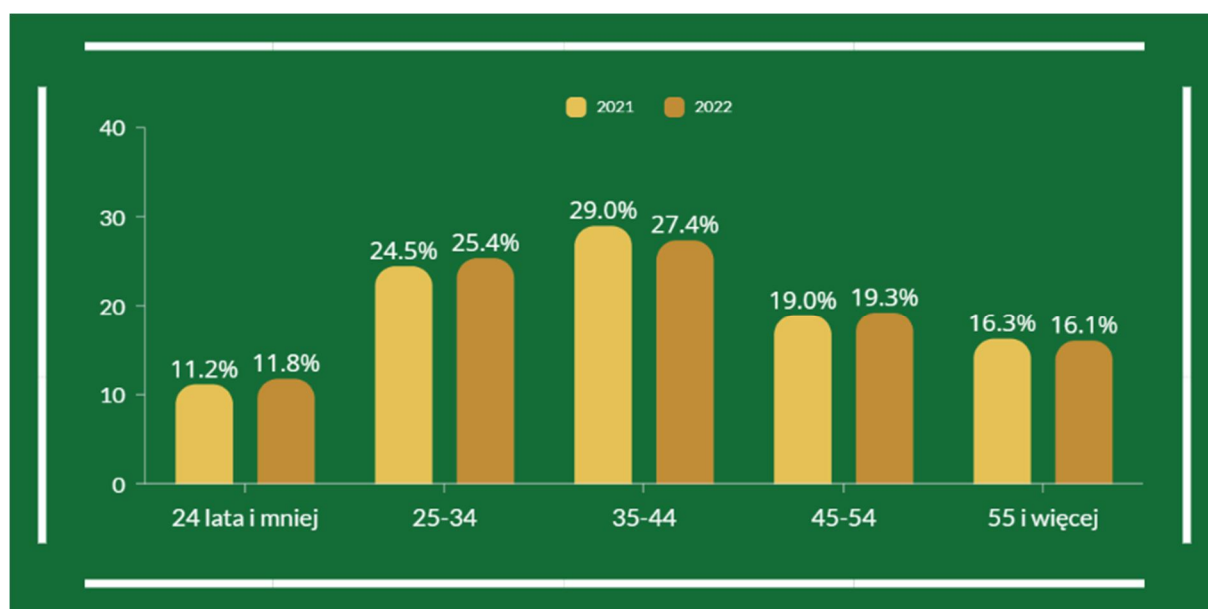
Rysunek 15 Bezrobotni ze względu na płeć w latach 2020 - 2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując dane z lat 2021 i 2022, zauważalny jest wzrost udziału osób bezrobotnych w wieku do 34 lat oraz między 45 a 54 rokiem życia w roku 2022. Jednocześnie odnotowano istotny spadek liczby bezrobotnych w przedziale wiekowym od 35 do 44 lat, aż o 1,6 punktu procentowego. Warto zwrócić uwagę, że najmniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby poniżej 24 roku życia, którzy stanowią jedynie 11,8% zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie tarnogórskim.

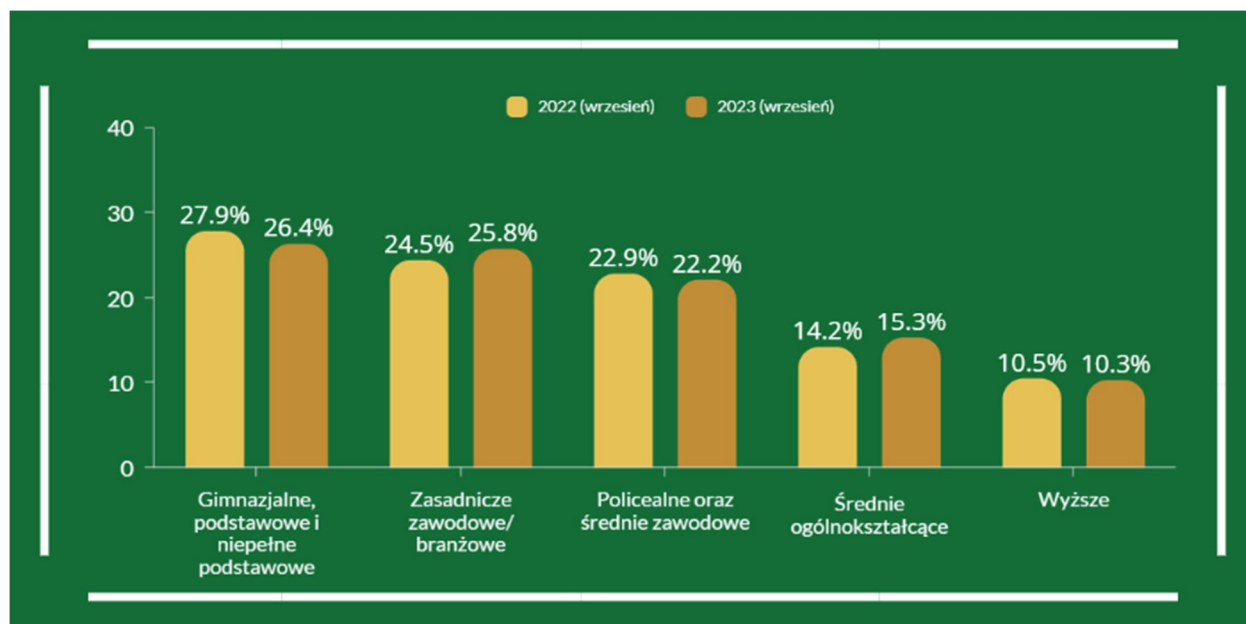
Rysunek 16 Bezrobotni zarejestrowani wg grup wiekowych w latach 2021-2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Na podstawie danych z września 2023 roku można zauważyć, że największą grupę osób bezrobotnych w powiecie tarnogórskim stanowią osoby z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym - 26,4%. Nieco mniejszy udział, różniący się jedynie o 0,6 punktu procentowego, obejmuje osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym, wynoszący 25,8%. Warto podkreślić, że najmniejsze zmiany rok do roku zaobserwowano w kontekście osób posiadających wykształcenie wyższe.

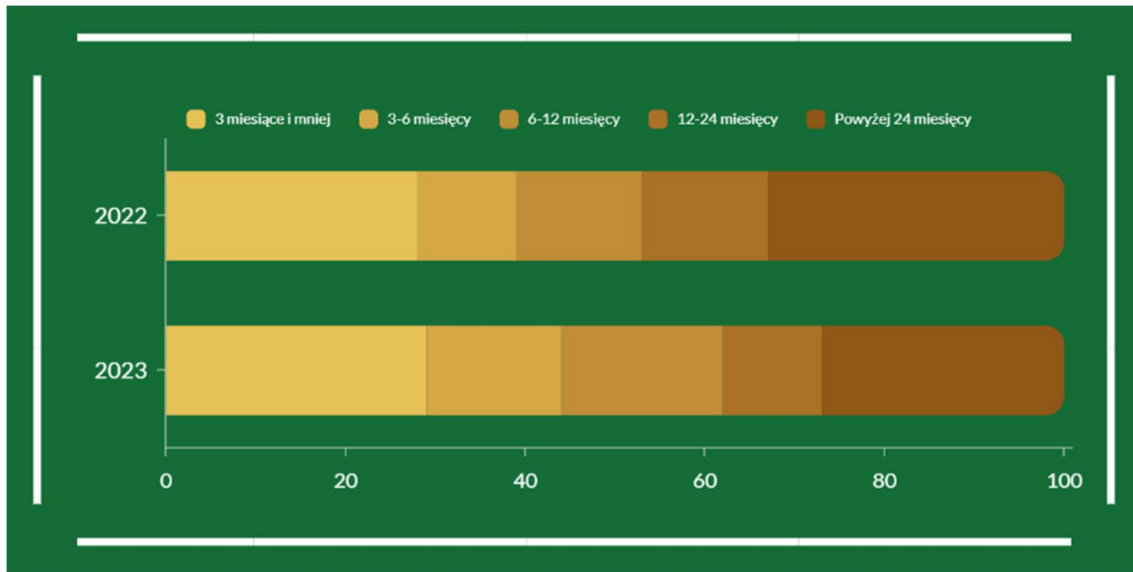
Rysunek 17 Bezrobotni zarejestrowani wg poziomu wykształcenia we wrześniu 2022 i 2023 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując dane z września 2022 i 2023 roku można zauważyć, że w 2023 roku znacząco zmalała liczba osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy z 33% na 27%. Zmalał również procent osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy. Warto zwrócić na to uwagę ze względu na to, że odsetek osób pozostających dłużej niż rok bez pracy (łącznie dla osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy oraz powyżej 24 miesięcy) zmalał z 47% na 38%. To istotne spostrzeżenie, które sugeruje zmniejszenie się długoterminowego bezrobocia.

Rysunek 18 Bezrobotni ze względu na czas pozostawania bez pracy we wrześniu 2022 i 2023 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Na koniec 2022 roku w powiecie tarnogórskim zarejestrowano 318 osób bezrobotnych bez stażu pracy, co stanowi znaczący spadek o 151 osób w porównaniu do roku 2021. Najbardziej istotną zmianę można zaobserwować wśród osób posiadających od 20 do 30 lat stażu pracy, gdzie liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 34% w porównaniu z rokiem poprzednim. Warto zauważyć, że w żadnym przedziale stażu pracy nie odnotowano wzrostu liczby bezrobotnych.

Tabela 10 Liczba osób bezrobotnych ze względu na staż pracy

	2021	2022	Zmiana względem 2021	Zmiana względem 2020
Bez stażu pracy	469	318	-151	32%
1 rok i mniej	658	534	-124	19%
1-5 lat	716	546	-170	24%
5-10 lat	484	341	-143	30%
10-20 lat	441	321	-120	27%
20-30 lat	258	171	-87	34%
Powyżej 30 lat	102	90	-12	12%

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Według stanu na 31 października 2023 roku, spośród 2256 zarejestrowanych bezrobotnych aż 1 790 osób (79% ogółu) znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zgodnie z przepisami zawartymi w art. 49 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W tej grupie najliczniejszą kategorię stanowili długotrwale bezrobotni – 1165 osób, następnie osoby bezrobotne do 30 roku życia – 534 oraz bezrobotni powyżej 50 roku życia – 524. Znacząco mniejszą grupę stanowili bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej - tylko 2 osoby.

Tabela 11 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w październiku 2023 roku

Kategoria bezrobotnych	Liczba bezrobotnych
Ogólna liczba osób bezrobotnych	2 256
Ogólna liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	1 790
Bezrobotni długotrwale	1 165
Bezrobotni do 30 roku życia	534
w tym bezrobotni do 25 roku życia	271
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	524
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	226
Bezrobotni niepełnosprawni	154
Bezrobotni posiadający co najmniej 1 dziecko niepełnosprawne do 18 lat	4
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Tarnowskich Górach

Analizując dane z października 2023 roku dotyczące bezrobotnych w wieku do 30 lat, zauważalny jest największy odsetek tej grupy w gminie Krupski Młyn, gdzie stanowią prawie 50% wszystkich bezrobotnych w tej miejscowości. Podobnie w Gminie Tworóg co trzecia osoba bezrobotna nie przekroczyła jeszcze 30 roku życia. Z kolei najmniejszy udział bezrobotnych w tej grupie wiekowej występuje w Miasteczku Śląskim, gdzie stanowią jedynie 16% ogółu bezrobotnych.

Tabela 12 Odsetek osób do 30 roku życia względem ogólnej liczby bezrobotnych danej gminy w październiku 2023 roku

Gmina	Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia	Odsetek osób do 30 roku życia względem ogólnej liczby bezrobotnych w gminie
Krupski Młyn	17	47%
Tworóg	30	30%
Radzionków	65	27%
Ożarówice	22	26%
Zbrostawice	52	26%
Kalety	44	24%
Świerklaniec	44	23%
Tarnowskie Góry	237	22%
Miasteczko Śląskie	23	16%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Tarnowskich Górach

Po przeanalizowaniu danych dotyczących liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia w gminach powiatu Tarnogórskiego można zauważyć, że w żadnym przypadku nie stanowią oni większości, a jedynie w gminie Tworóg osoby w tym przedziale wiekowym stanowią prawie 1/3 ogółu bezrobotnych. Najniższy udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia na koniec października odnotowano w Gminie Ożarówice, gdzie stanowią oni 16% wszystkich bezrobotnych.

Tabela 13 Odsetek osób powyżej 50 roku życia względem ogólnej liczby bezrobotnych danej gminy w październiku 2023 roku

Gmina	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Odsetek osób powyżej 50 roku życia względem ogólnej liczby bezrobotnych w gminie
Tworóg	28	28%
Zbrostawice	51	25%
Miasteczko Śląskie	37	25%
Tarnowskie Góry	250	23%
Radzionków	55	23%
Świerklaniec	42	22%
Kalety	38	20%
Krupski Młyn	7	19%
Ożarówice	16	19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Tarnowskich Górach

Przy analizie danych dotyczących zgłaszanych ofert pracy od stycznia 2022 do października 2023 zauważalne jest, że liczba ofert nie spadła poniżej 100 ofert w żadnym miesiącu. Interesującymi przypadkami są miesiące kwiecień 2022 i maj 2023, gdzie liczba ofert pracy wyraźnie wzrosła w porównaniu do pozostałych miesięcy. Możliwe, że ten wzrost związany jest z zakończeniem okresu zimowego oraz rozpoczęciem prac sezonowych, co wpłynęło na zwiększoną aktywność rynku pracy w tych konkretnych miesiącach.

Rysunek 19 Oferty pracy zgłoszone do PUP w ujęciu miesięcznym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Tarnowskich Górach

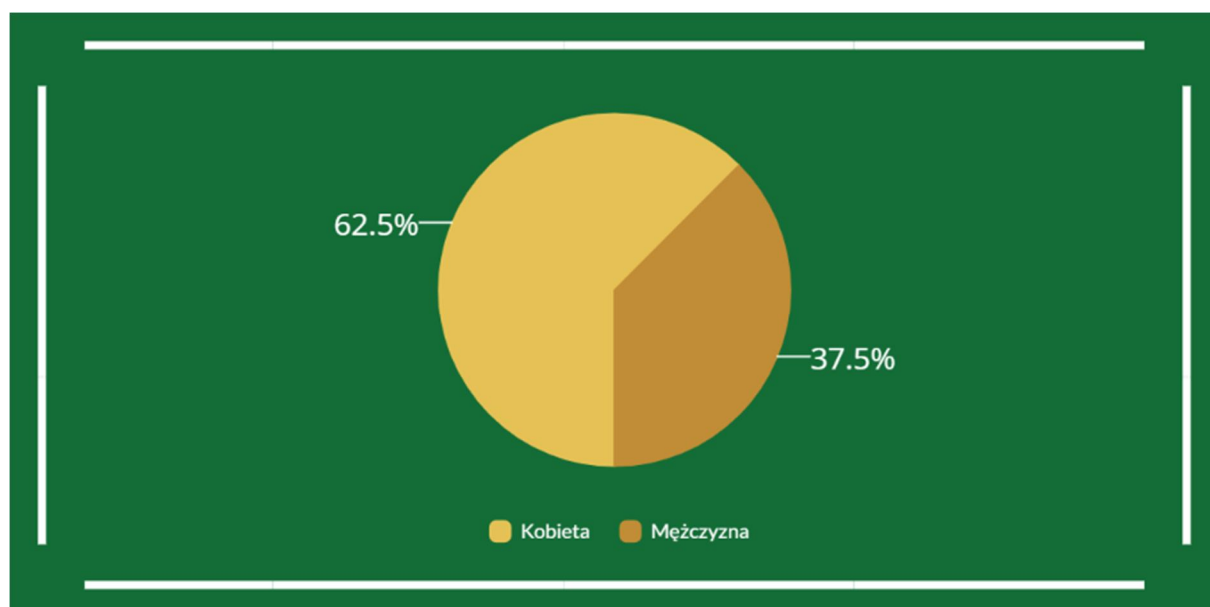
2. Wyniki przeprowadzonych badań z osobami bezrobotnymi

W okresie od października do listopada 2023 roku przeprowadzono badania wśród osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach. Mając na celu dotarcie do jak największej liczby respondentów zastosowano różne techniki badawcze:

- wywiad bezpośredni pracownika Centrum Badań i Rozwoju z osobą bezrobotną realizowany w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach,
- ankietę telefoniczną,
- ankietę internetową wspomaganą telefonicznie.

Dzięki zastosowaniu zróżnicowanych metod dotarcia do osób bezrobotnych udało zebrać się 315 efektywnych (kompletnych) ankiet, czyli o 5% więcej niż zakładane w realizacji projektu minimum. Blisko dwie trzecie respondentów stanowią kobiety.

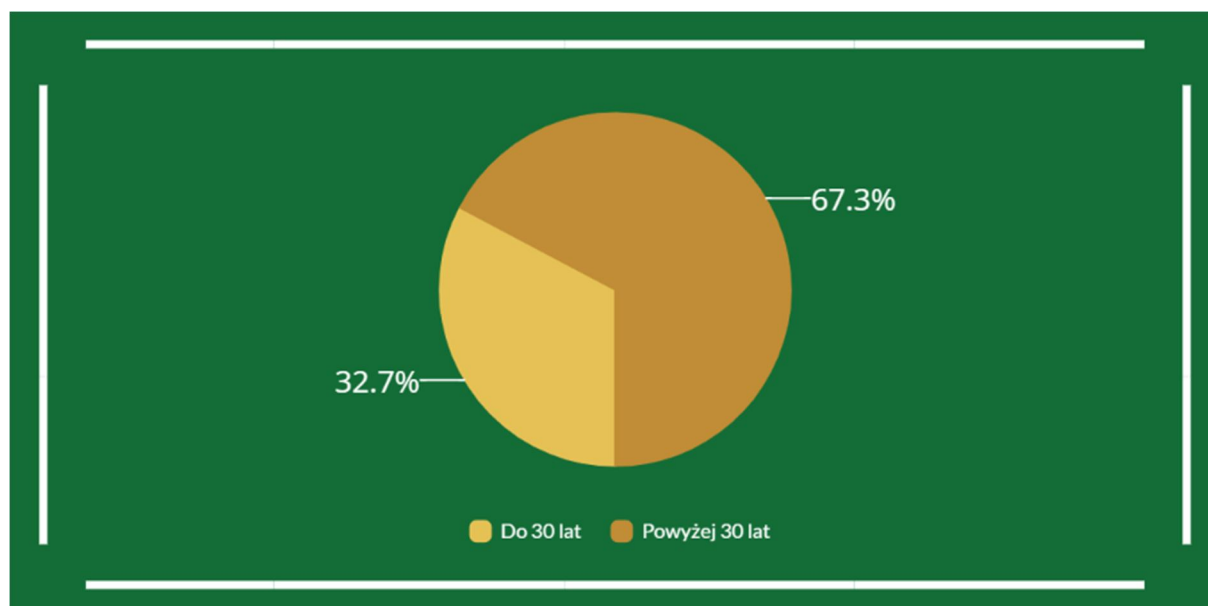
Rysunek 20 Podział respondentów ze względu na płeć (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Zgodnie z przyjętą metodologią badawczą minimum 100 osób bezrobotnych legitymowało się wiekiem poniżej 30 roku życia. W zebranej próbie badawczej osoby do 30 roku życia stanowiły blisko jedną trzecią przebadanej populacji (103 osoby). Pozostałą grupę badanych stanowiły osoby bezrobotne po 30 roku życia. Najmłodsza respondentka miała 18 lat, a najstarsza 59 lat. Z kolei najmłodszy respondent miał 18 lat, a najstarszy 63 lata. Średni wiek badanych respondentów ogółem wynosił 37,7 lat, przy czym średni wiek badanych kobiet to 37,1 lat, a mężczyzn 38,5 lat.

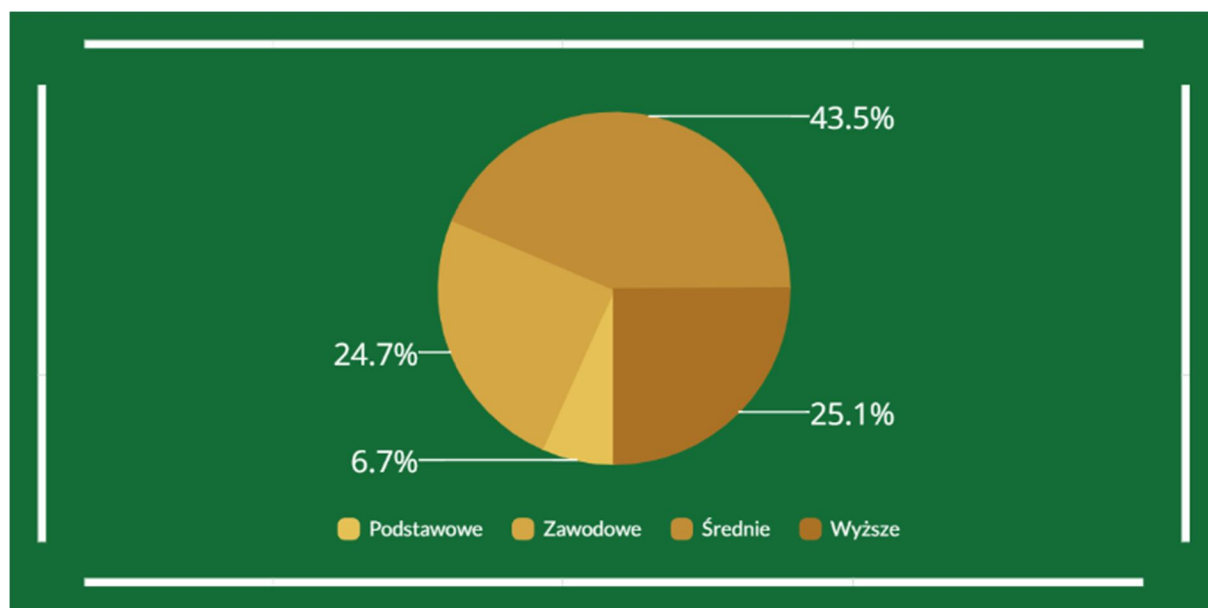
Rysunek 21 Respondenci według grup wiekowych (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad 40% osób bezrobotnych objętych badaniem legitymowało się wykształceniem średnim. Co czwarta osoba ankietowana posiada wykształcenie wyższe lub zawodowe. Najmniejszą grupę bezrobotnych objętych badaniem stanowią osoby z wykształceniem podstawowym.

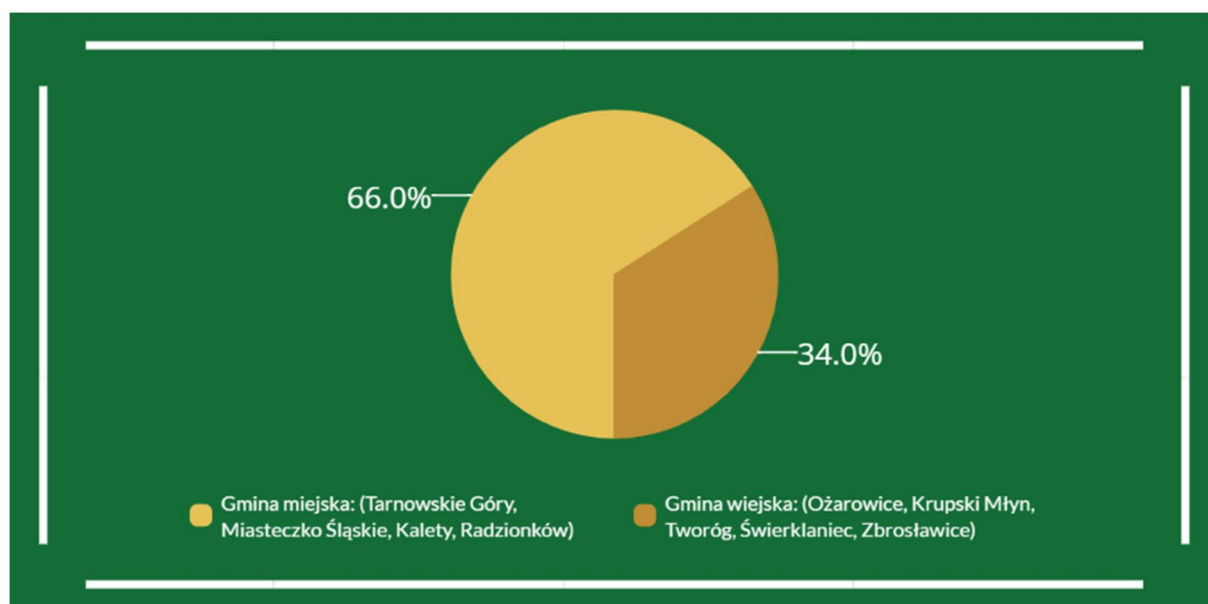
Rysunek 22 Respondenci według poziomu wykształcenia (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Dwie trzecie osób bezrobotnych objętych badaniem zamieszkuje gminy miejskie powiatu tarnogórskiego: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków.

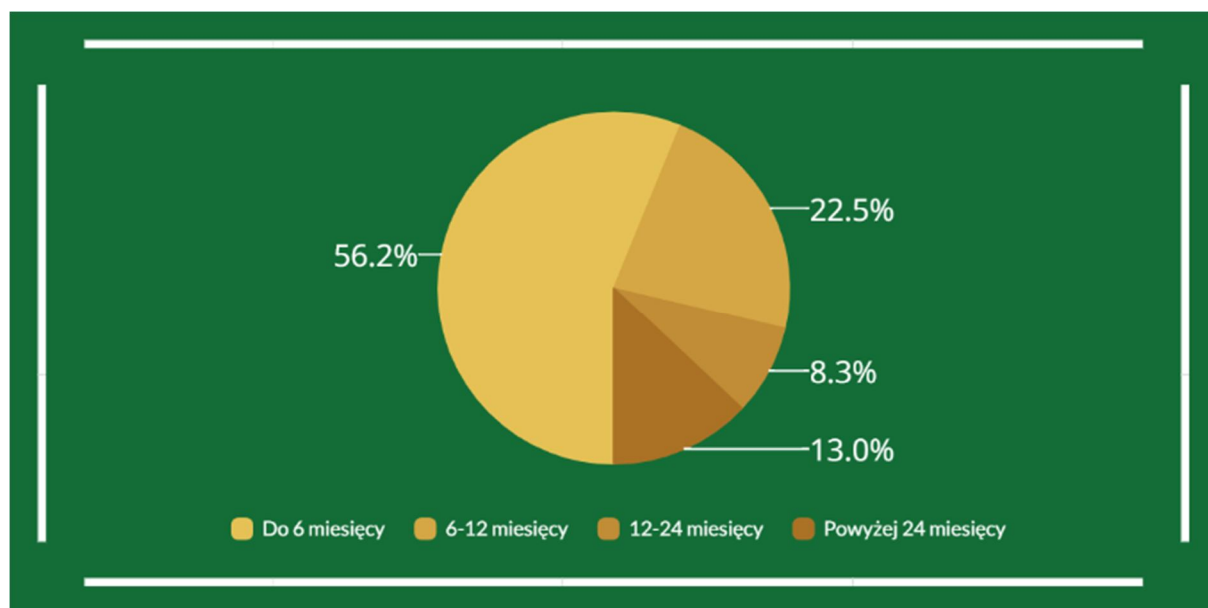
Rysunek 23 Respondenci według miejsca zamieszkania (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa osób bezrobotnych objętych badaniem jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach krócej niż 6 miesięcy. Osoby bezrobotne, które nie mogły znaleźć zatrudnienia powyżej 24 miesięcy stanowią 13% badanej próby.

Rysunek 24 Respondenci według okresu rejestracji (N=315)

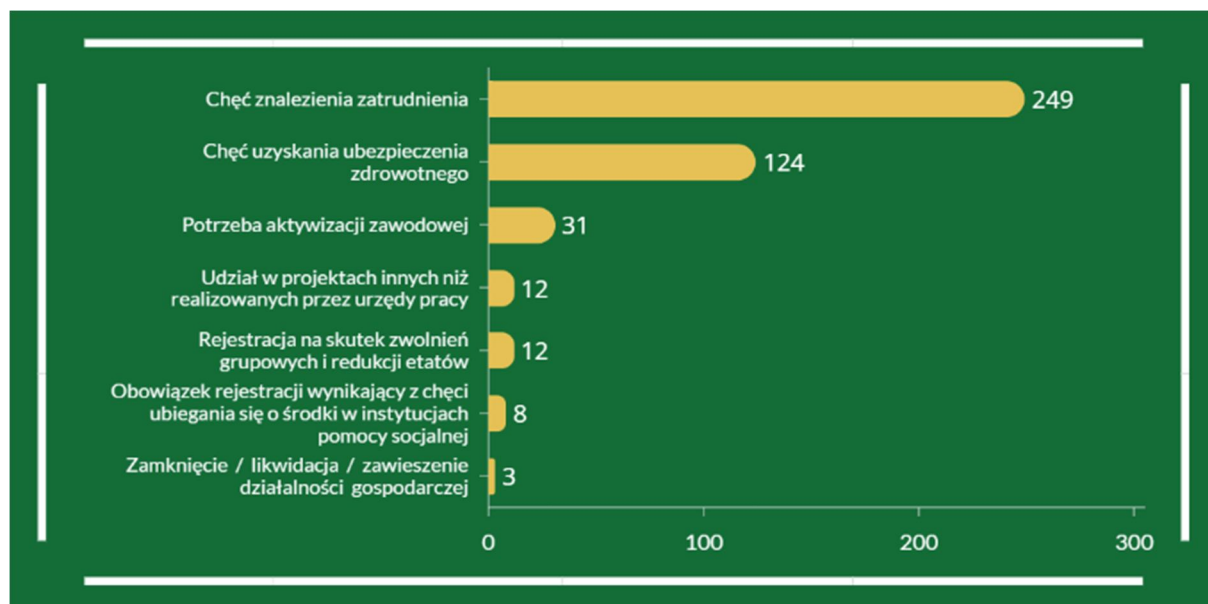

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Dla zdecydowanej większości osób bezrobotnych objętych badaniem główną przyczyną rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowskich Górach była chęć znalezienia zatrudnienia. Co trzeci badany bezrobotny deklaruował chęć uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego jako główną przyczynę rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy. Co dziesiąty respondent z kolei wskazał na potrzebę aktywizacji zawodowej (rys. 25).

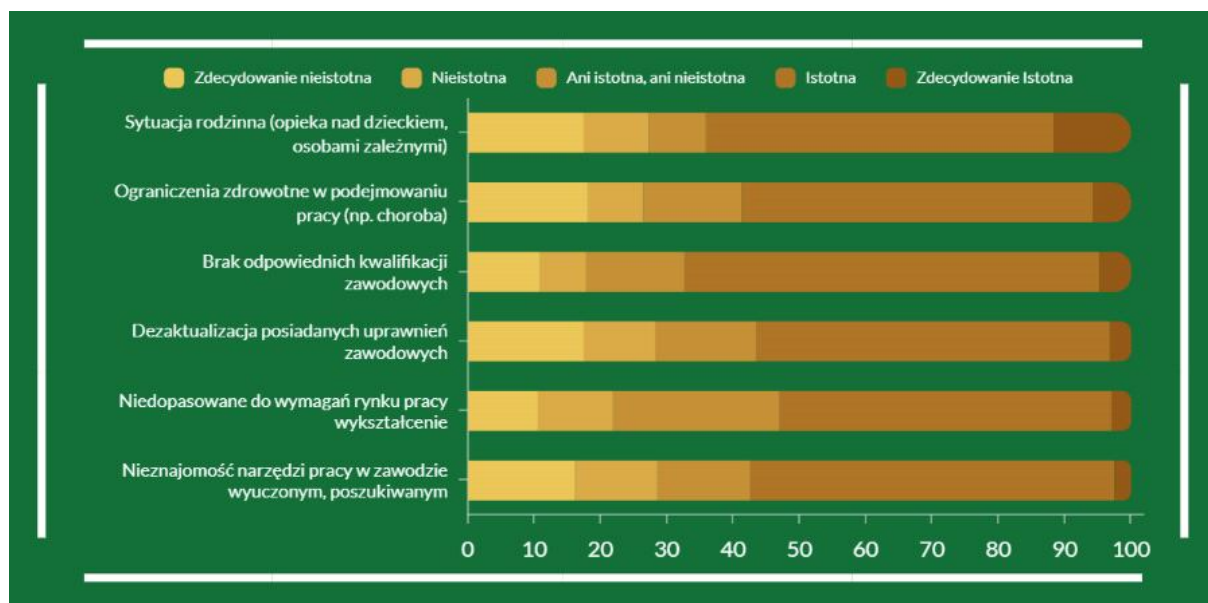
Jako najbardziej istotne bariery utrudniające poruszanie się po lokalnym rynku pracy respondenci wskazali przede wszystkim brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych, nieco rzadziej sytuację rodzinną, czyli opiekę nad dzieckiem, osobami zależnymi. Zdaniem badanych najmniej istotne jest niedopasowany do wymagań rynku pracy poziom wykształcenia (rys. 26).

Rysunek 25 Przyczyny rejestracji w PUP według liczby wskazań (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

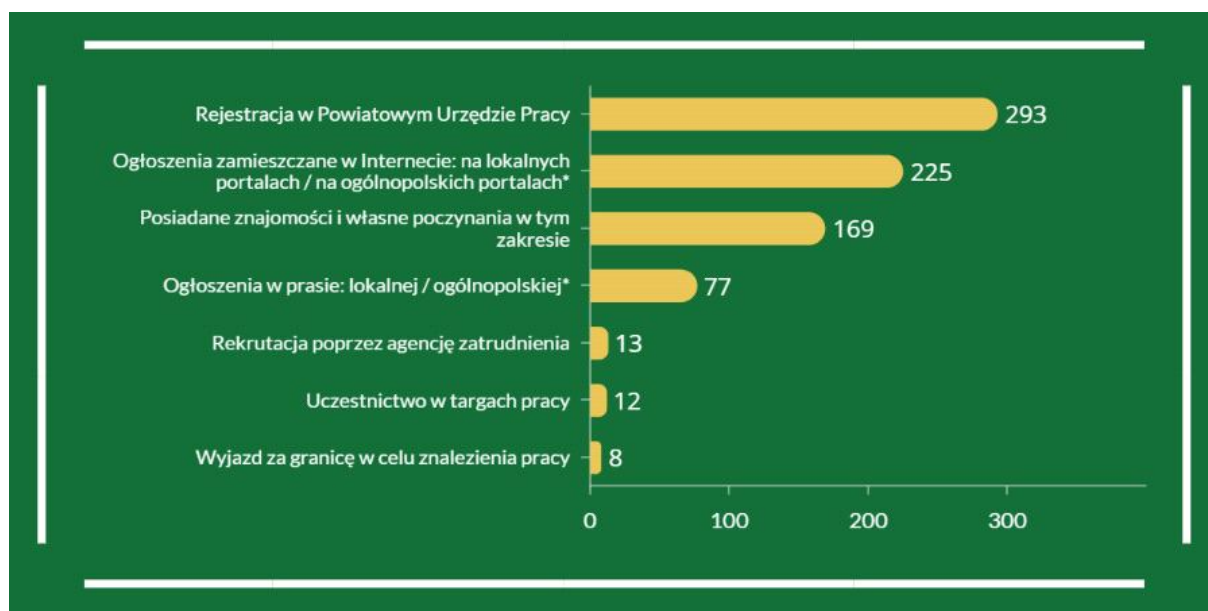
Rysunek 26 Bariery utrudniające bezrobotnym poruszanie się po lokalnym rynku pracy (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Dla zdecydowanej większości ankietowanych głównym sposobem poszukiwania pracy jest rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy. Dla ponad dwóch trzecich osób bezrobotnych objętych badaniem głównym sposobem na znalezienie pracy jest z kolei przeszukiwanie ogłoszeń zamieszczonych w Internecie na lokalnych lub ogólnopolskich portalach. Niewiele mniej ankietowanych wskazuje na posiadanie znajomości i własne poczynania w tym zakresie. Najmniej atrakcyjnym sposobem poszukiwania pracy jest zdaniem ankietowanych wyjazd za granicę.

Rysunek 27 Główne sposoby i metody poszukiwania pracy według liczby wskazań (N=315)

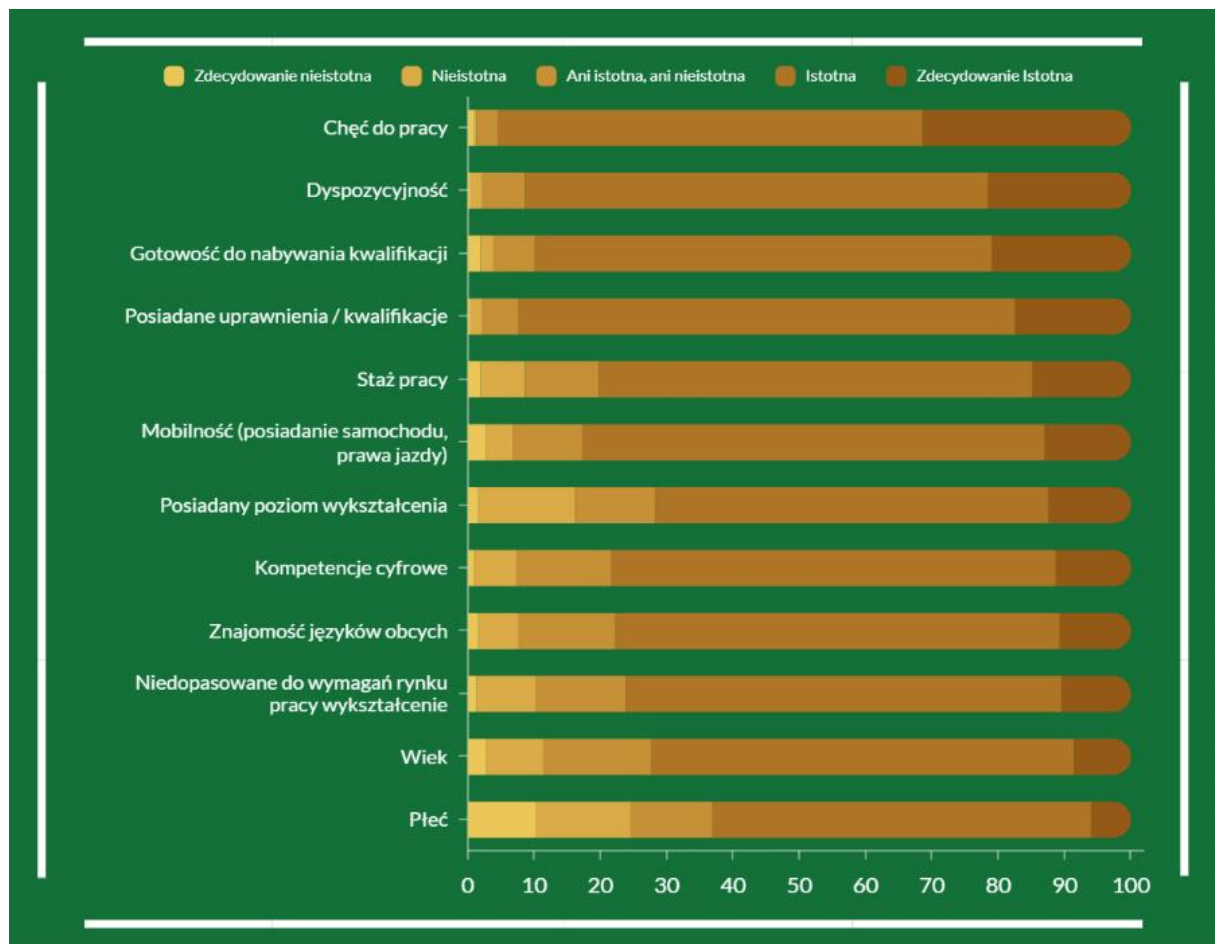

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Zdaniem osób objętych badaniem najbardziej pożądanymi cechami pracowników na rynku pracy jest chęć do wykonywania pracy oraz dyspozycyjność. Istotnymi z punktu widzenia poświadczonych cech pracowników są także gotowość do nabywania kwalifikacji oraz posiadane już uprawnienia i kwalifikacje zawodowe. Niewiele mniej istotne na rynku pracy są zdaniem bezrobotnych objętych badaniem staż pracy oraz mobilność, czyli posiadanie samochodu i prawa jazdy. Ankietowani

wskazali, że najmniej pożądaną cechą pracownika na rynku pracy jest jego płeć.

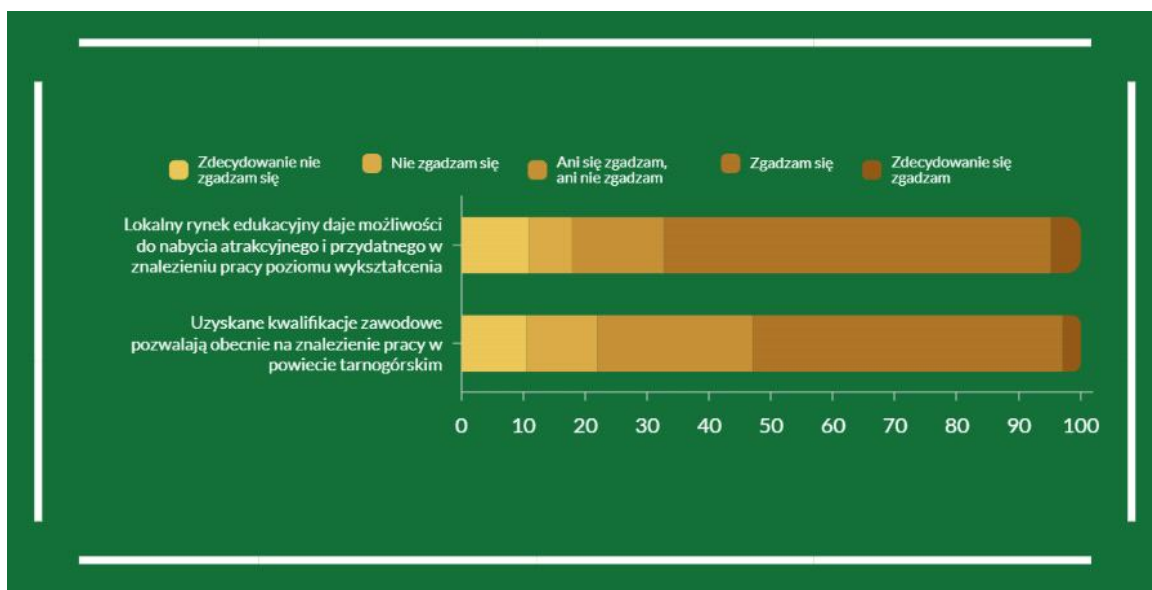
Rysunek 28 Ocena najbardziej pożądanых cech pracowników na rynku pracy w opinii badanych (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Zdaniem dwóch trzecich ankietowanych lokalny rynek edukacyjny daje możliwości do nabycia atrakcyjnego i przydatnego w znalezieniu pracy poziomu wykształcenia. Z kolei zdaniem ponad połowy osób bezrobotnych objętych badaniem ankietowym uzyskane kwalifikacje zawodowe pozwalają obecnie na znalezienie pracy w powiecie tarnogórskim.

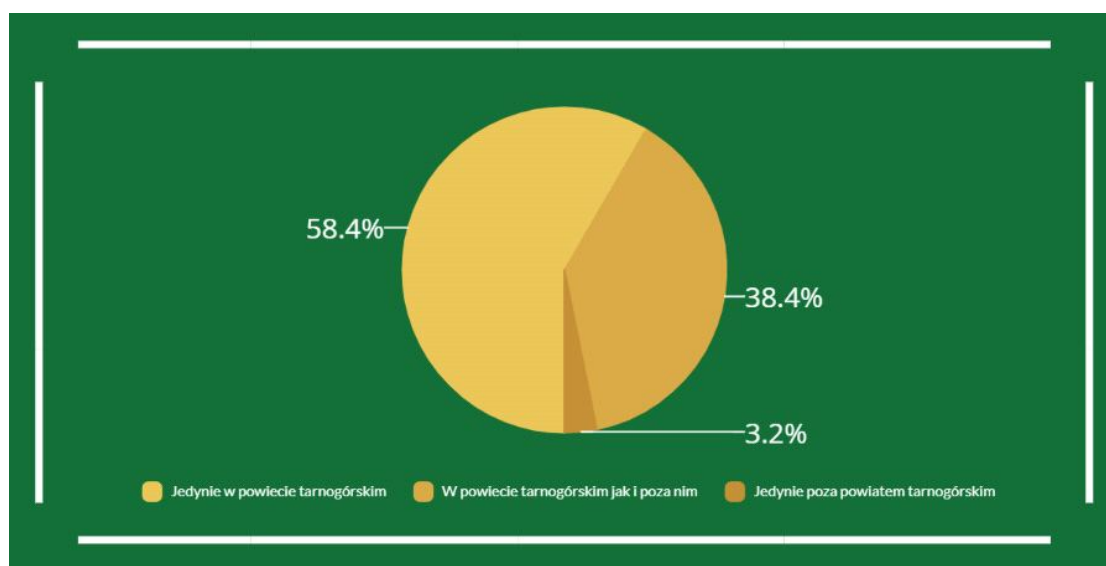
Rysunek 29 Ocena lokalnego rynku edukacyjnego w opinii badanych (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnobrzegskich Górach wykazują dość niski poziom mobilności w kwestii potencjalnego zatrudnienia, poszukując zatrudnienia jedynie w powiecie tarnobrzegskim. Ponad co trzeci badany jako miejsce podjęcia zatrudnienia wskazuje powiat tarnobrzegski, jak i obszar poza nim.

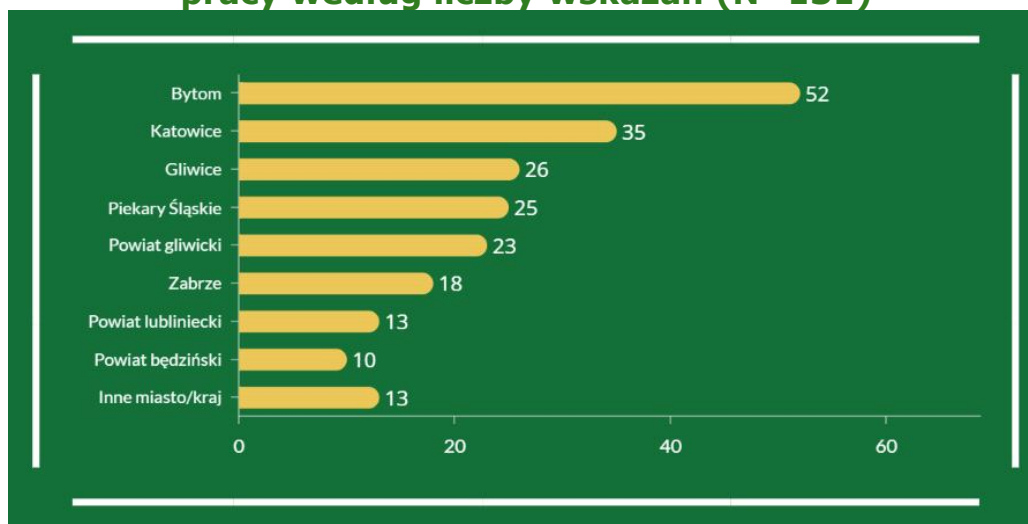
Rysunek 30 Miejsce podjęcia zatrudnienia przez respondentów (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Osoby ankietowane wskazujące na inne niż powiat tarnogórski miejsca potencjalnego zatrudnienia wymienili przede wszystkim takie miasta jak: Bytom i Katowice. Rzadziej wskazywano Gliwice, czy Piekary Śląskie.

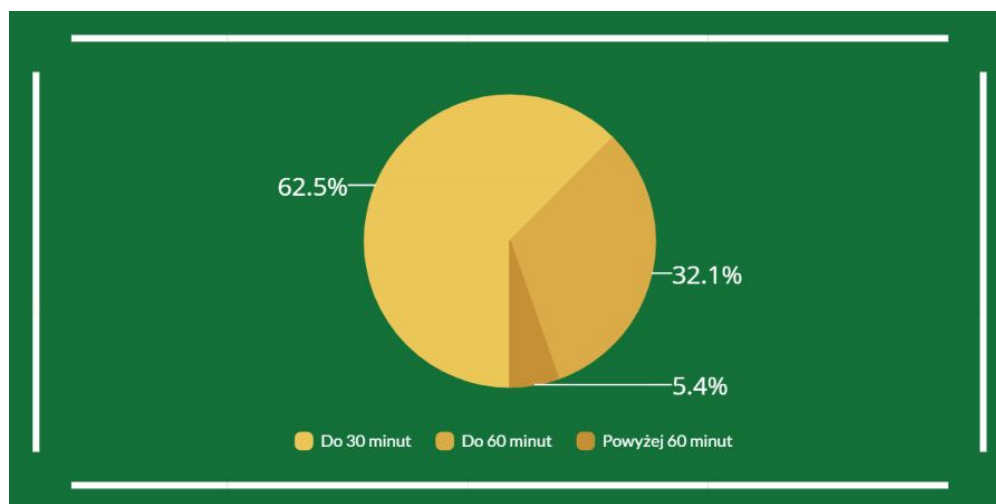
Rysunek 31 Preferencje respondentów do lokalizacji podjęcia pracy według liczby wskazań (N=131)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Dla dwóch trzecich ankietowanych akceptowalny czas dotarcia do pracy jest nie dłuższy niż 30 minut. Co trzecia osoba, ankietowana akceptuje czas dotarcia do pracy nie większy niż godzinę. Zaledwie co dwudziesta osoba ankietowana jest w stanie dojeżdżać do pracy powyżej godziny.

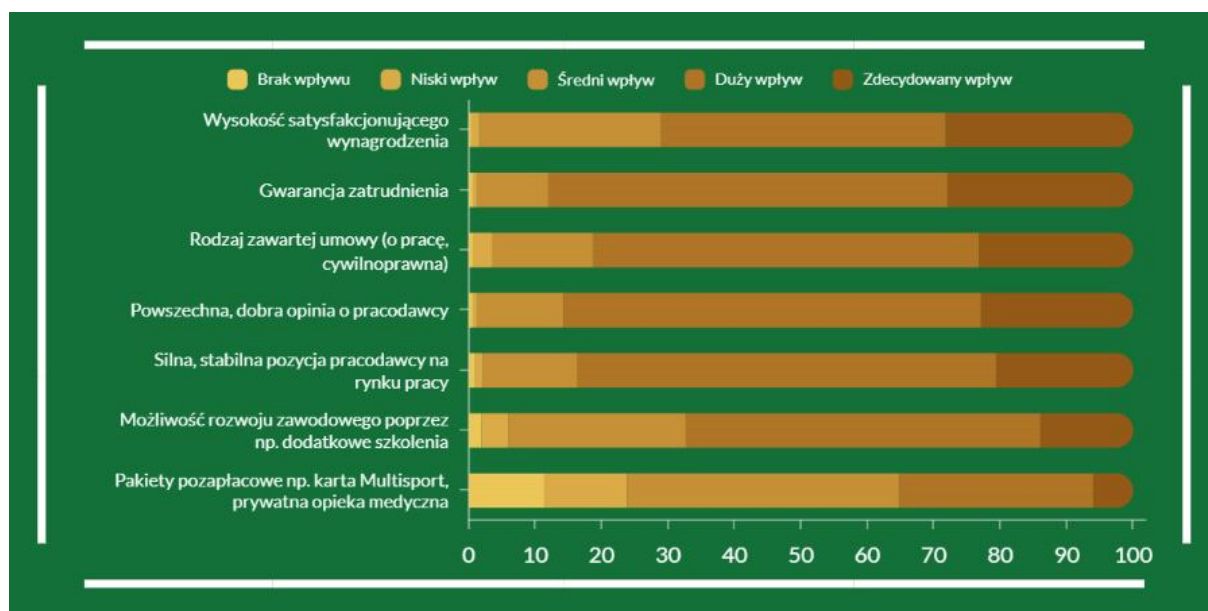
Rysunek 32 Akceptowalny czas dotarcia do pracy (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Spośród czynników płacowych i pozapłacowych istotnych z punktu widzenia potencjalnego zatrudnienia zdaniem bezrobotnych najistotniejszym są przede wszystkim gwarancja zatrudnienia, powszechna dobra opinia o pracodawcy, silna stabilna pozycja pracodawcy na rynku pracy oraz rodzaj zawartej umowy (czy jest to umowa o pracę, czy umowa cywilnoprawna). Na drugim biegunie czynników płacowych i pozapłacowych, najmniej istotnych z punktu widzenia poszukiwania zatrudnienia znalazły się pakiety pozapłacowe, jak np. Karta Multisport, czy prywatna opieka medyczna.

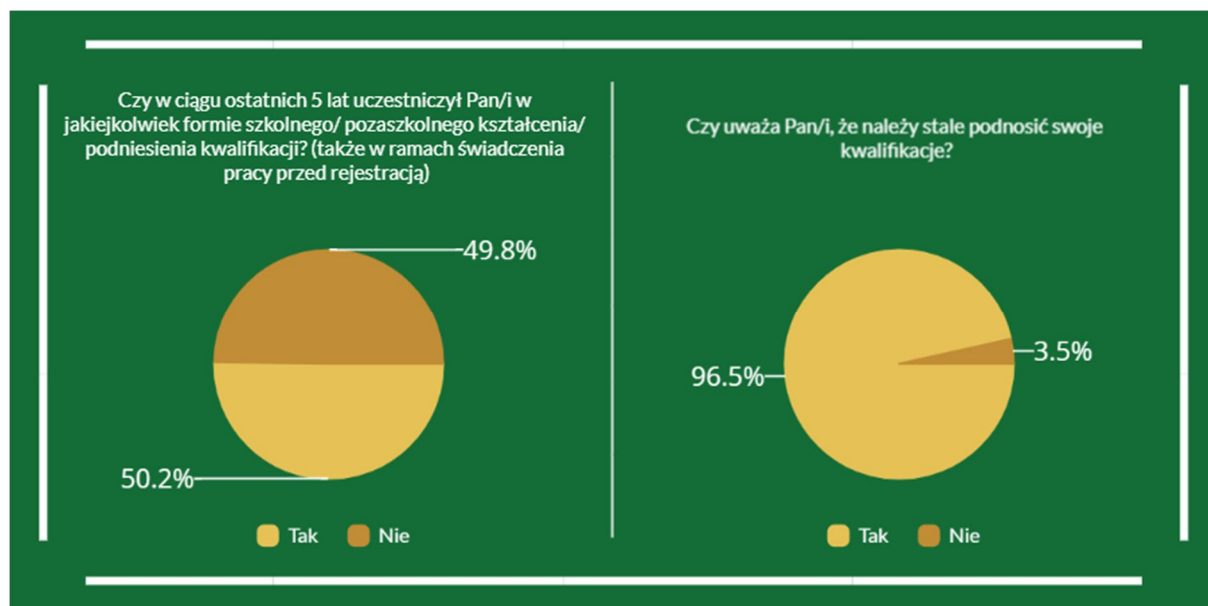
Rysunek 33 Istotność czynników płacowych i pozapłacowych z punktu widzenia poszukiwania zatrudnienia (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Niewiele ponad połowa ankietowanych w ciągu ostatnich 5 lat uczestniczyła w jakiegokolwiek formie szkolnego lub pozaszkolnego kształcenia lub podnoszenia kwalifikacji. Warty uwagi jest fakt, iż prawie wszystkie osoby objęte badaniem uważają, że należy stale podnosić swoje kwalifikacje zawodowe celem znalezienia atrakcyjnego zatrudnienia na rynku pracy (96,5%).

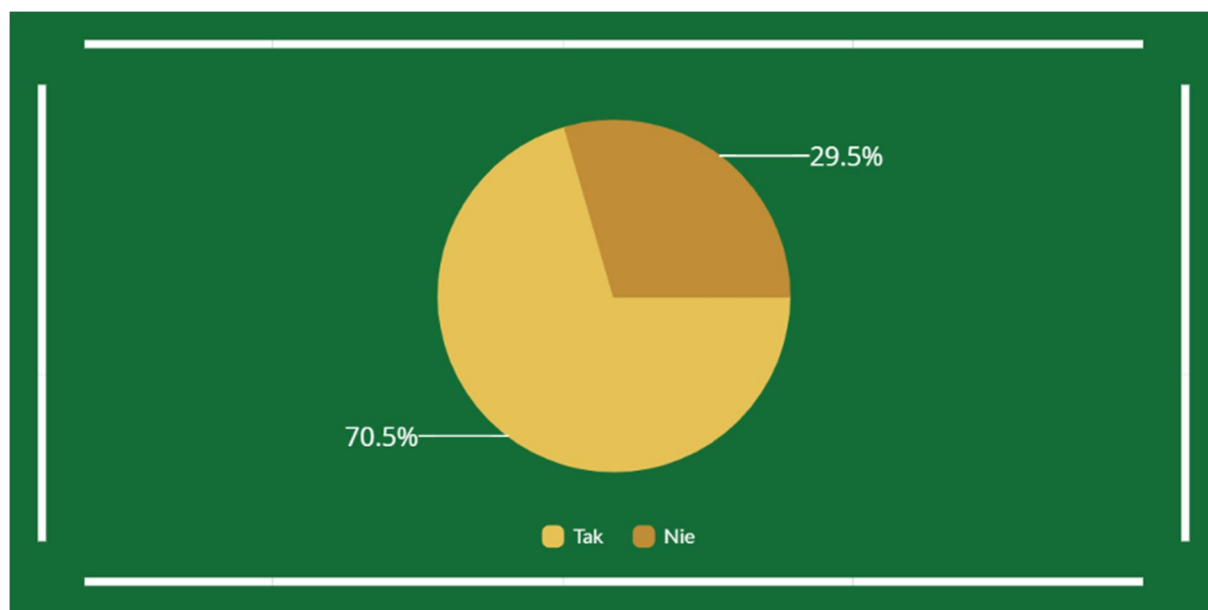
Rysunek 34 Opinie respondentów dotyczące rozwoju zawodowego (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Siedmiu na dziesięciu bezrobotnych objętych badaniem ankietowym deklaruje posiadanie przez siebie kompetencji cyfrowych.

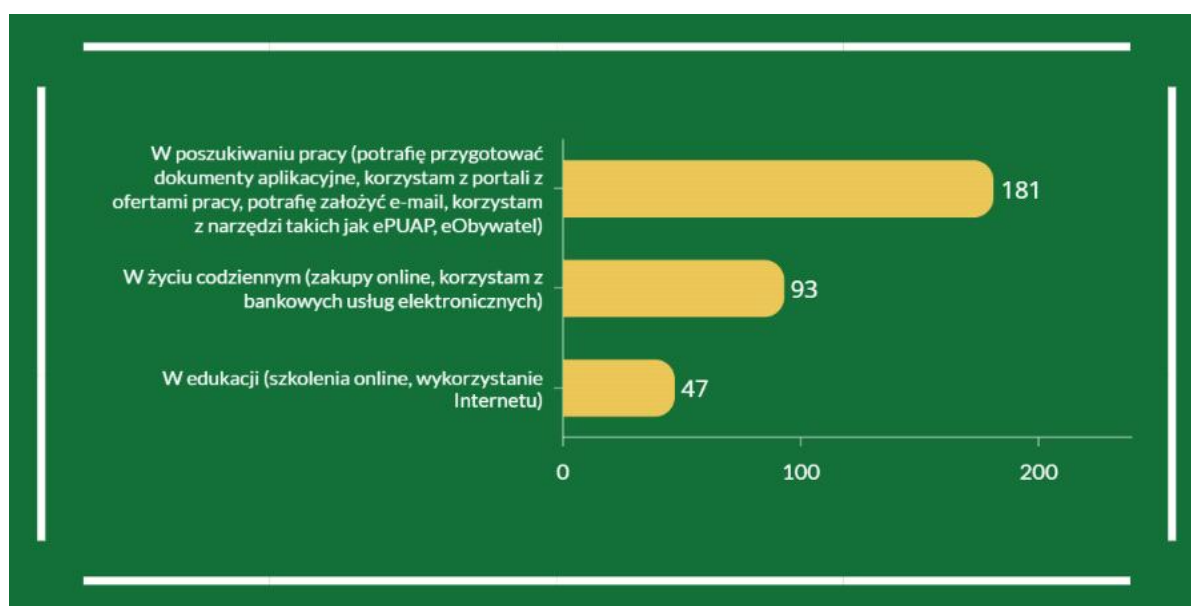
Rysunek 35 Posiadanie kompetencji cyfrowych (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Zdaniem większości ankietowanych posiadane przez nich kompetencje cyfrowe wykorzystywane są przede wszystkim w poszukiwaniu pracy, czyli w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, korzystania z portali z ofertami pracy, obsługi skrzynki elektronicznej, bądź takich narzędzi jak skrzynka ePUAP, eObywatel.

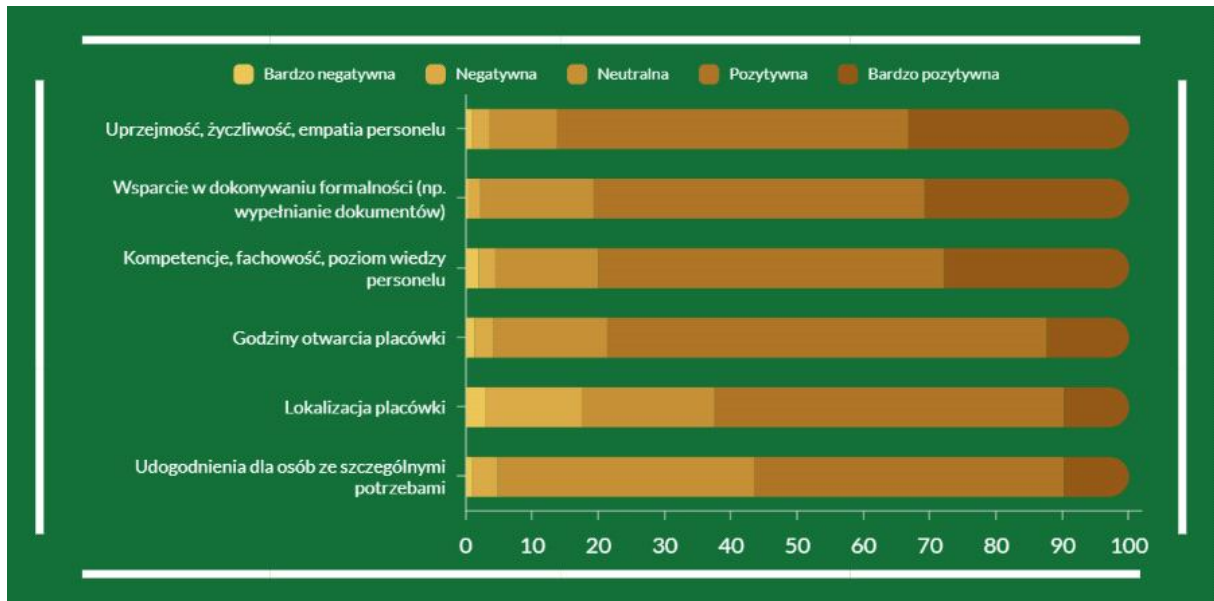
Rysunek 36 Sektory wykorzystywania kompetencji cyfrowych przez respondentów według liczby wskazań (N=222)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Dokonując oceny bieżącej działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach osoby objęte badaniem najwyżej oceniły uprzejmość, życzliwość i empatię personelu. W dalszej kolejności wysoko ocenione zostało wsparcie personelu w dokonywaniu formalności, np. wypełnieniu dokumentów, ich kompetencje, fachowość i poziom wiedzy, a także godziny otwarcia placówki. Nieco niżej oceniono lokalizację Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach oraz udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami w nim panujące.

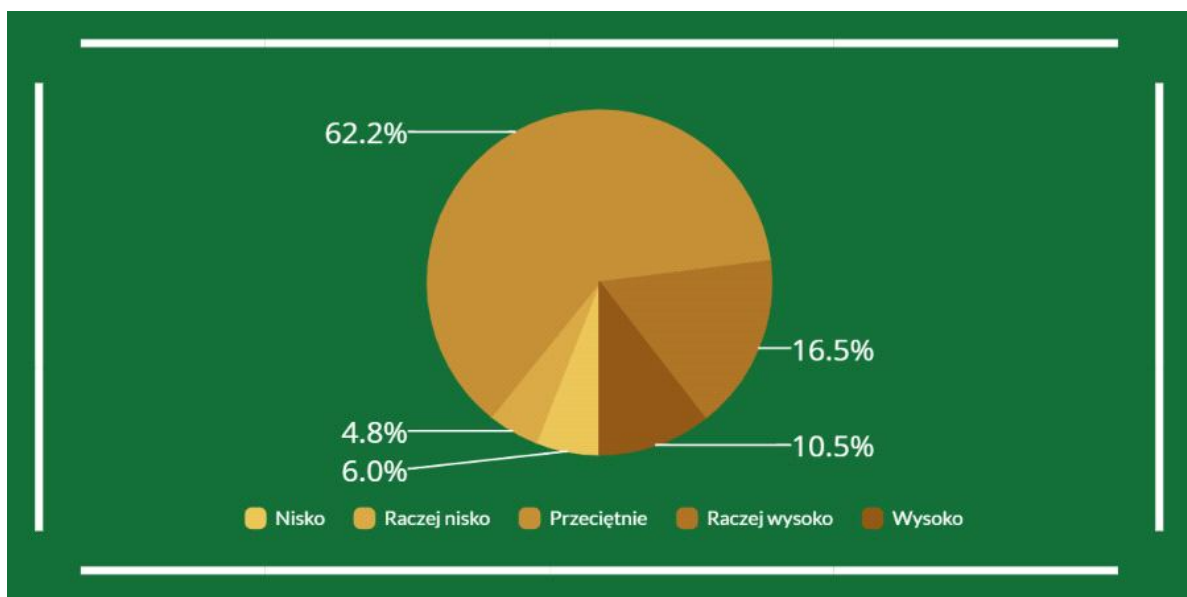
Rysunek 37 Ocena bieżącej działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Blisko dwie trzecie respondentów przeciętnie oceniło swój poziom wiedzy na temat usług oferowanych przez PUP. Warto jednak podkreślić, że dla co czwartego bezrobotnego poziom tej wiedzy oceniany jest wysoko lub bardzo wysoko.

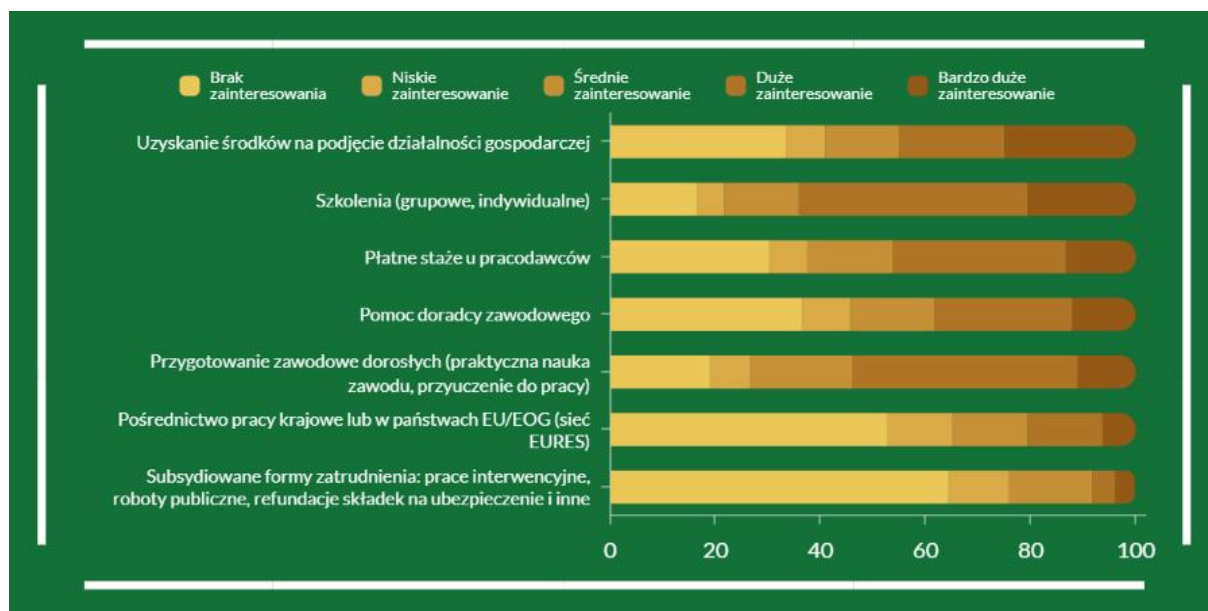
Rysunek 38 Ocena poziomu wiedzy na temat usług oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Spośród form pomocy bezrobotnym oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach najwyżej zostały ocenione szkolenia zarówno grupowe, jak i indywidualne oraz praktyczna nauka zawodu, czyli przygotowanie zawodowe dorosłych. Najmniej atrakcyjne formy pomocy bezrobotnym zdaniem ankietowanych to subsydiowane formy zatrudnienia takie jak prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacje składek na ubezpieczenie i inne.

Rysunek 39 Ocena zainteresowania formami pomocy bezrobotnym oferowanymi przez PUP w Tarnowskich Górach (N=315)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

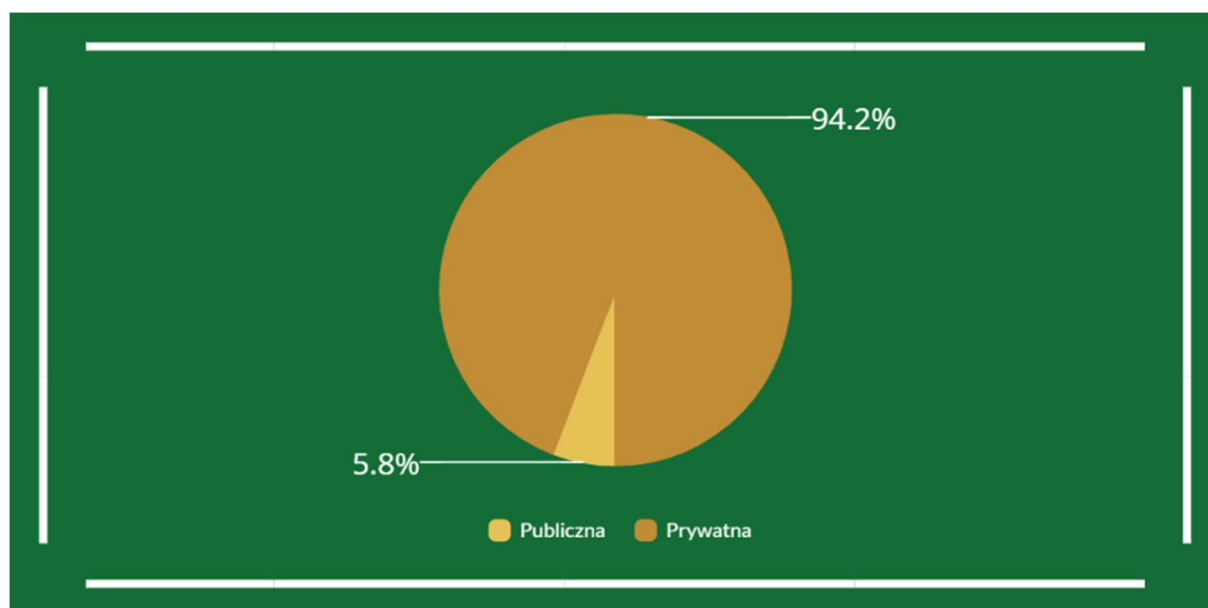
3. Wyniki przeprowadzonych badań z przedsiębiorcami

W okresie od października do listopada 2023 roku przeprowadzono badania wśród pracodawców z terenu powiatu tarnogórskiego. Mając na celu dotarcie do jak największej liczby respondentów zastosowano różne techniki badawcze:

- ankietę telefoniczną,
- ankietę internetową wspomaganą telefonicznie,
- ankietę internetową.

Dzięki zastosowaniu zróżnicowanych metod dotarcia do respondentów zebrano 156 efektywnych (kompletnych) ankiet, czyli o 4% więcej niż zakładane w realizacji projektu minimum. Blisko 95% respondentów stanowiły firmy prywatne.

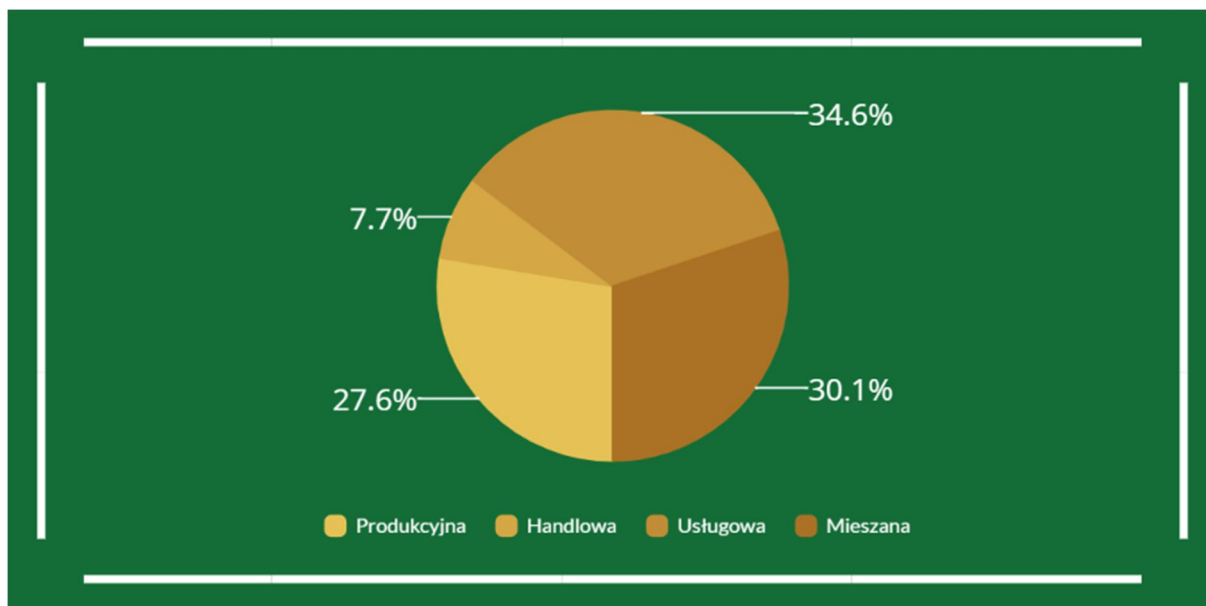
Rysunek 40 Forma własności badanych firm (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Co trzecia firma objęta badaniem ankietowym była firmą usługową. Niewiele mniej firm charakteryzuje się mieszanym profilem działalności. Co czwarte ankietowane przedsiębiorstwo jest firmą produkcyjną, a zaledwie co dwunaste prowadzi działalność handlową.

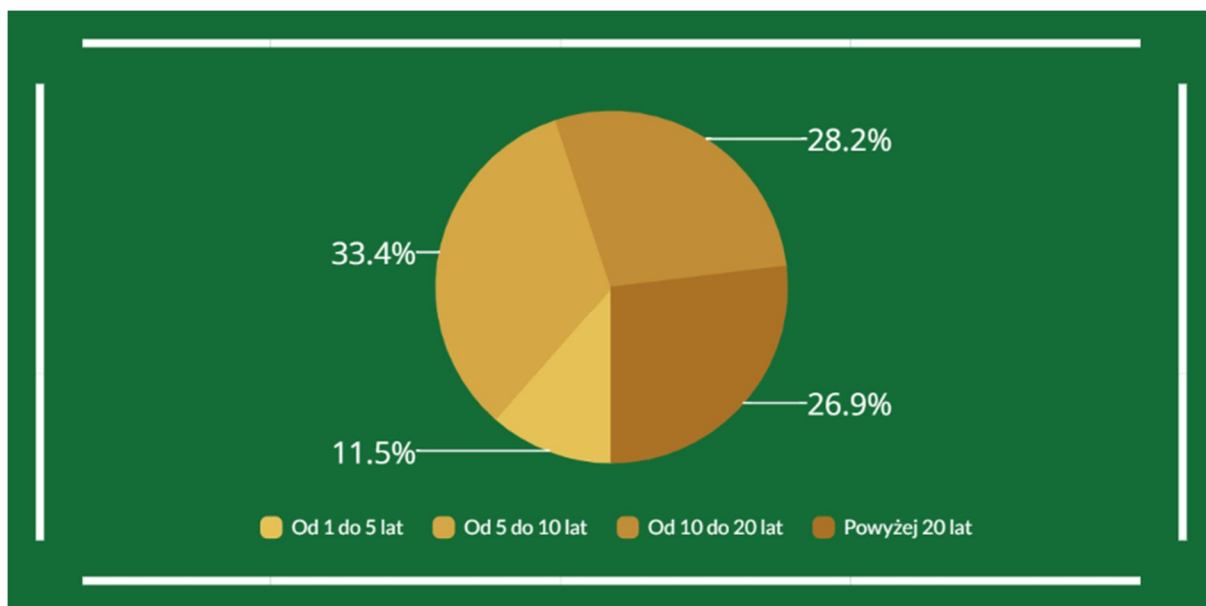
Rysunek 41 Branża działalności badanych firm (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa firm objętych badaniem działa na rynku powyżej 10 lat. Co trzecia ankietowana firma działa na lokalnym rynku od 5 do 10 lat. Z kolei co dziesiąta badana firma jest firmą działającą mniej niż 5 lat.

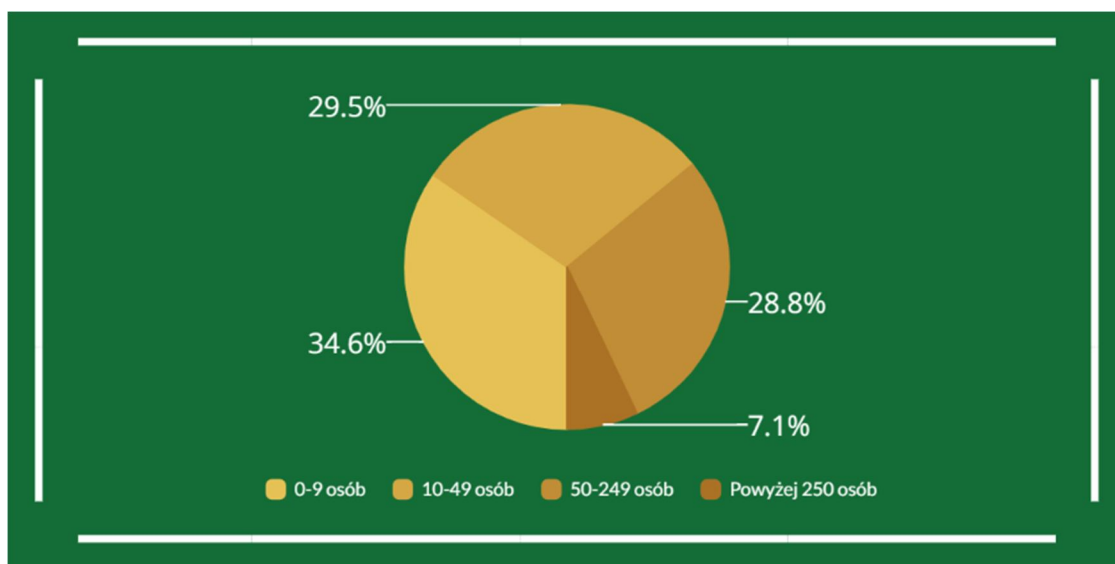
Rysunek 42 Okres prowadzenia działalności badanych firm (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Zgodnie z przyjętą metodologią badawczą minimum 100 firm objętych badaniem zatrudnia co najmniej 10 osób (dokładnie 102 firmy, co daje 65,4% próby). Co trzecia ankietaowana firma zatrudnia do 9 pracowników.

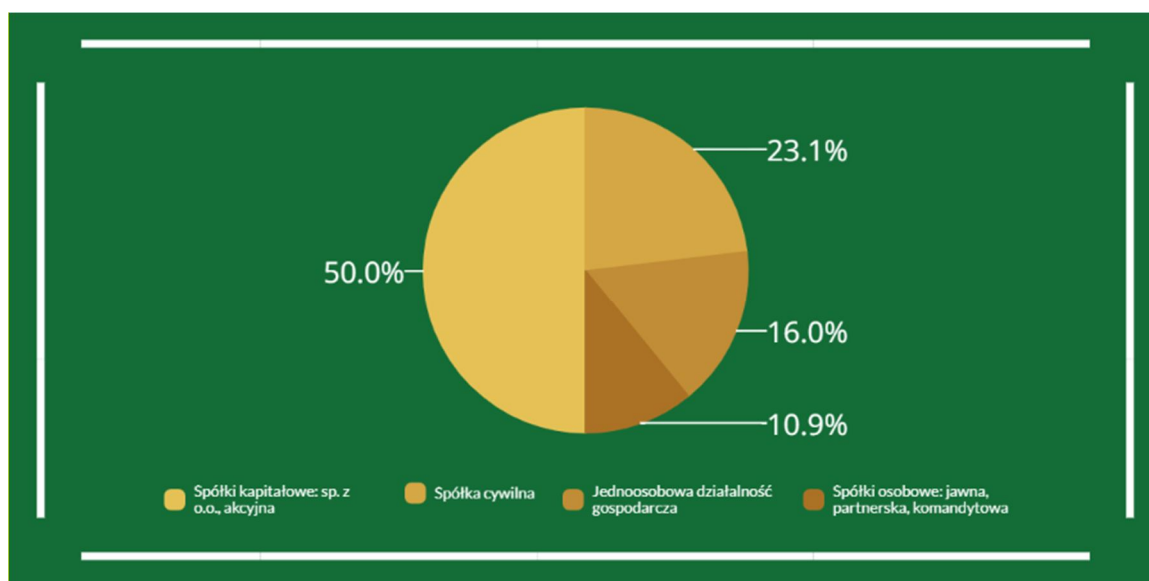
Rysunek 43 Wielkość zatrudnienia badanych firm (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Połowa firm objętych badaniem stanowi spółki kapitałowe. Blisko co czwarta ankietaowana firma to spółka cywilna. Zaledwie co dziesiąta badana firma reprezentuje segment spółek osobowych.

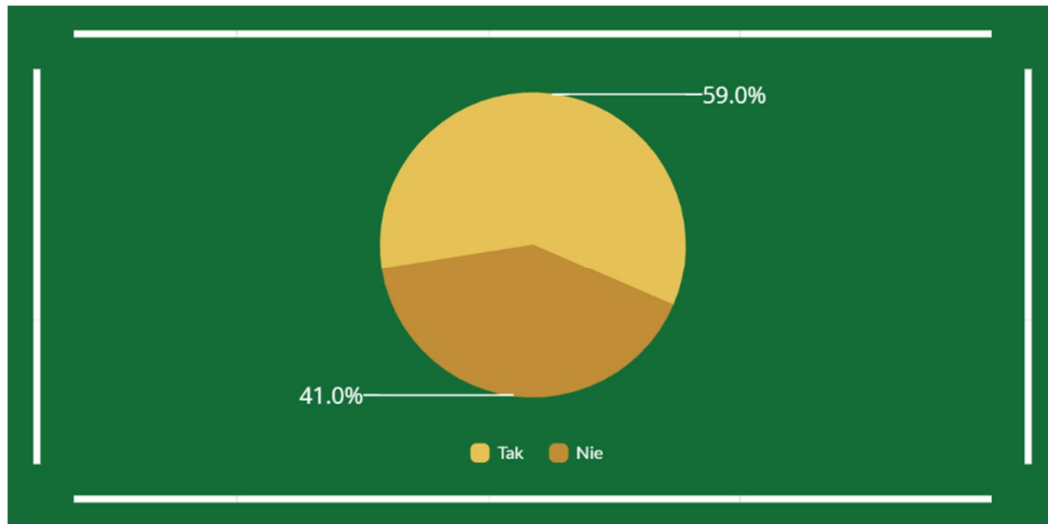
Rysunek 44 Forma prawna badanych firm (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa firm objętych badaniem zwolniła pracowników, biorąc pod uwagę okres od stycznia 2023 roku.

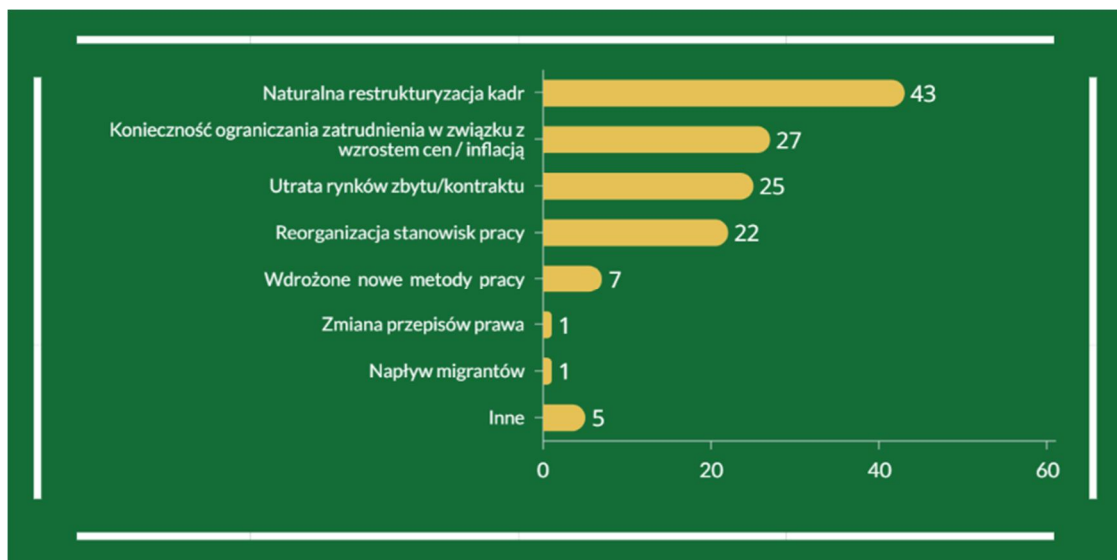
Rysunek 45 Zwolnienia pracowników w 2023 roku (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Blisko połowa firm objętych badaniem, która zwolniła pracowników dokonała tego na skutek naturalnej restrukturyzacji kadr. Co trzecia firma ograniczyła zatrudnienie w związku ze wzrostem cen, inflacją, niewiele mniej na skutek utraty rynków zbytu, czy kontraktów.

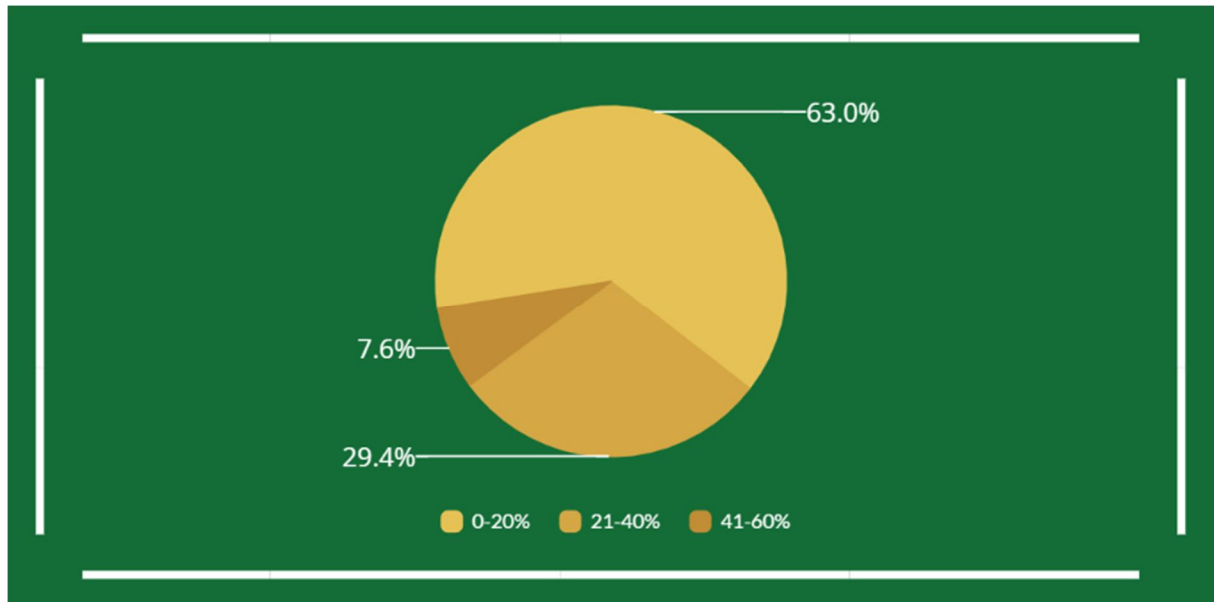
Rysunek 46 Przyczyny zwolnień nowych pracowników według liczby wskazań (N=92)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Biorąc pod uwagę skalę zwolnień były one niewielkie, bowiem dwie trzecie firm objętych badaniem zwolniło mniej niż co piątego pracownika.

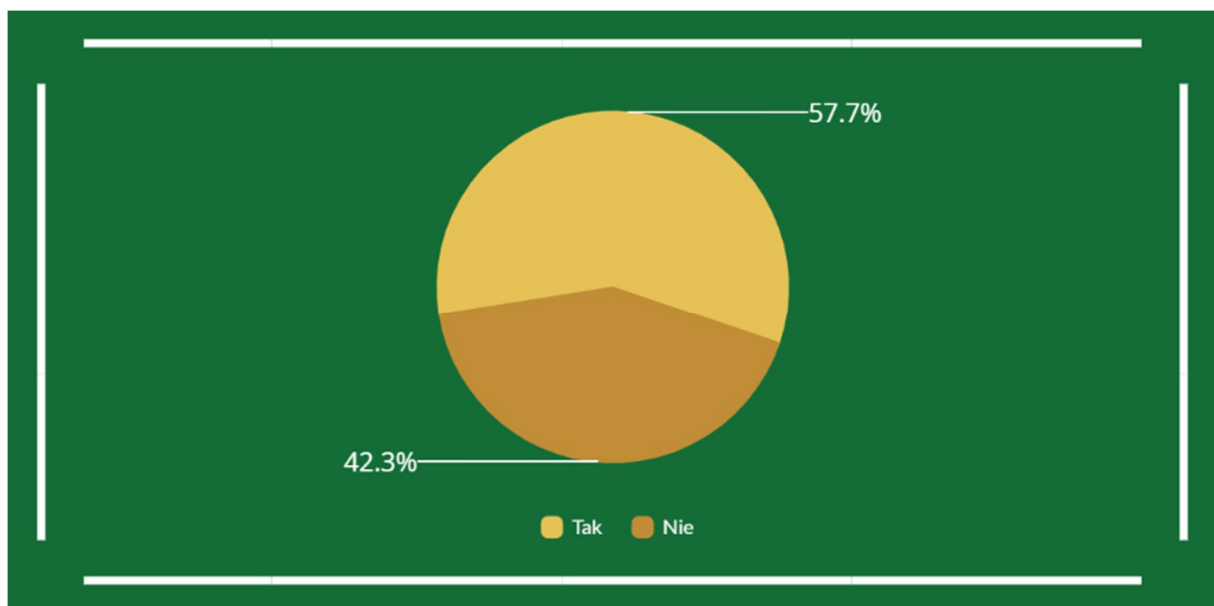
Rysunek 47 Skala zwolnień pracowników w 2023 roku (N=92)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa firm objętych badaniem zatrudniła nowych pracowników, biorąc pod uwagę okres od stycznia 2023 roku.

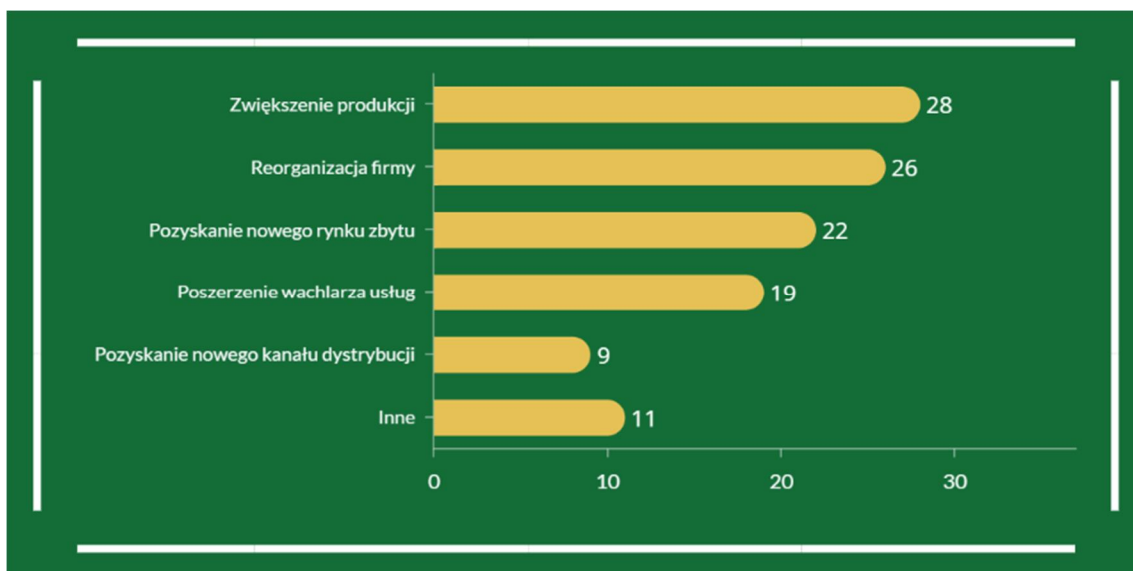
Rysunek 48 Zatrudnienie pracowników w 2023 roku (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Firmy, które zatrudniły pracowników dokonały tego na skutek zwiększenia produkcji lub reorganizacji firmy. Niewiele mniej podmiotów gospodarczych fakt zatrudnienia tłumaczy pozyskaniem nowego rynku zbytu.

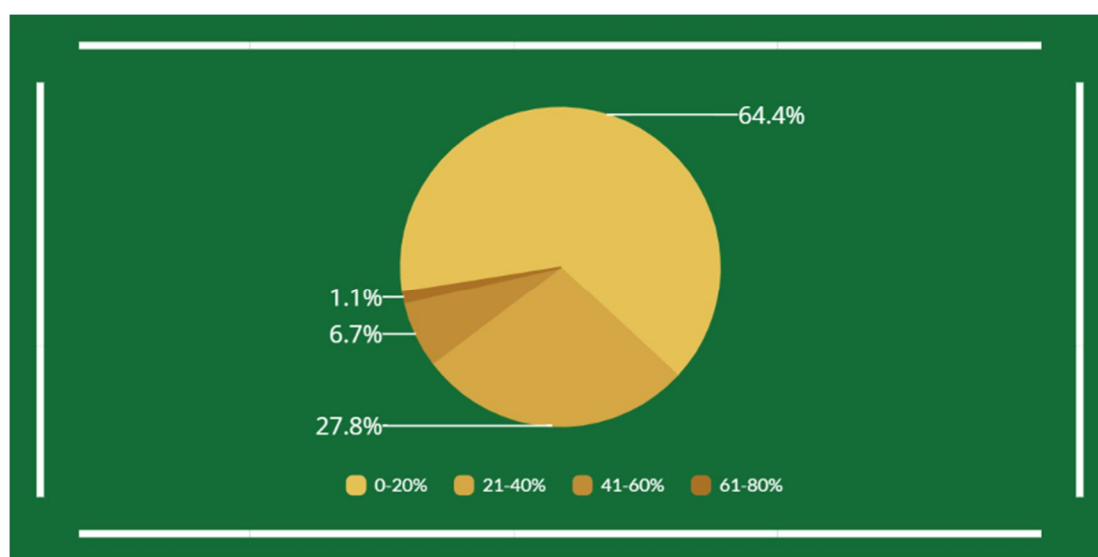
Rysunek 49 Przyczyny zatrudnienia pracowników według liczby wskazań (N=54)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Biorąc pod uwagę skalę przyjęć pracowników były one niewielkie, bowiem dwie trzecie ankietowanych firm zatrudniło mniej niż 20% nowej załogi.

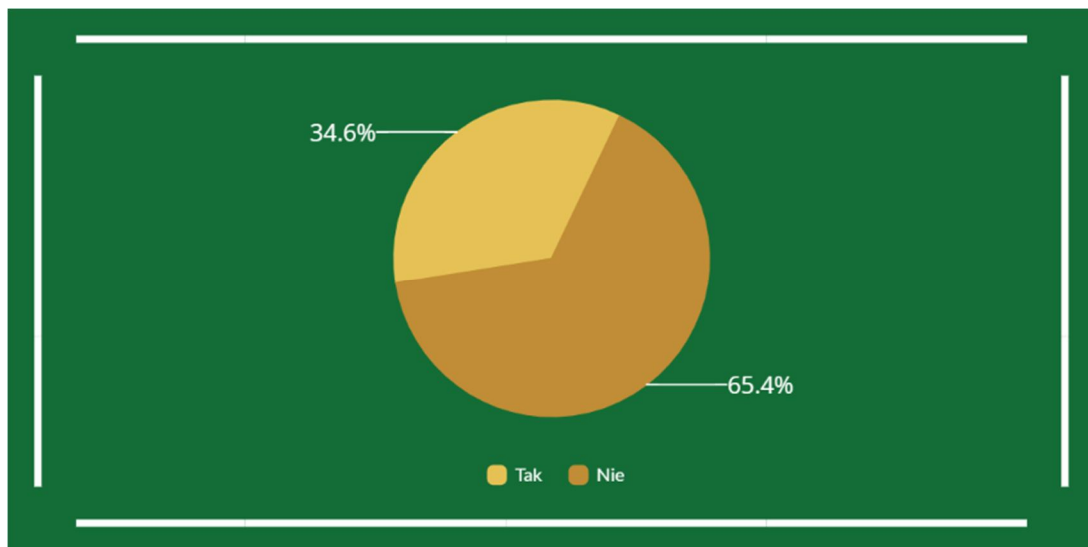
Rysunek 50 Skala przyjęć pracowników w 2023 roku (N=90)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Co trzecia badana firma planuje zatrudnić w najbliższym czasie nowych pracowników.

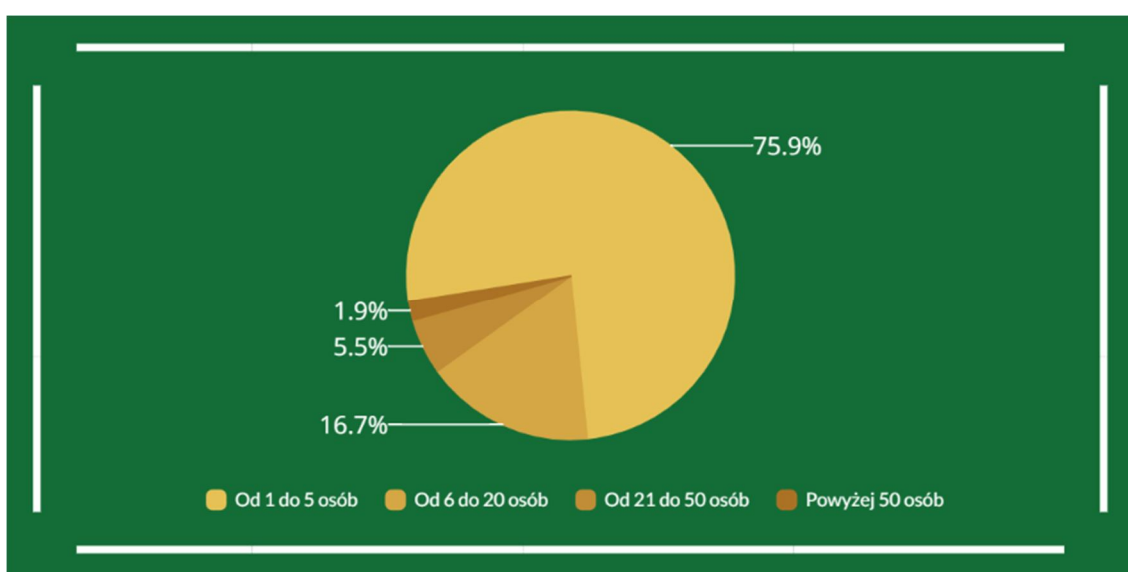
Rysunek 51 Plany zatrudnienia nowych pracowników (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Biorąc pod uwagę skalę przyjęć pracowników będą one niewielkie, bowiem trzy czwarte ankietowanych firm planuje zatrudnić nie więcej niż 5 osób.

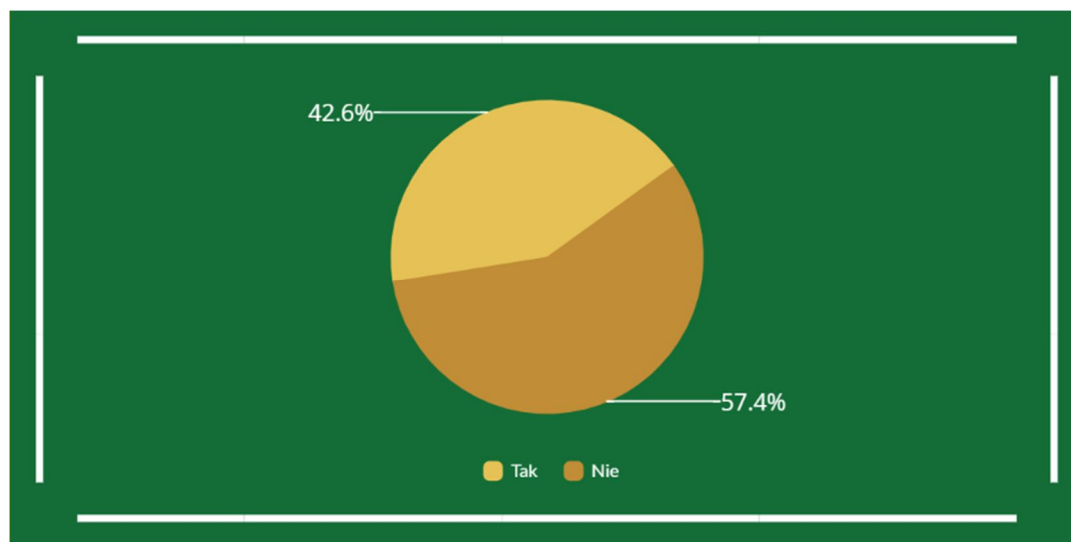
Rysunek 52 Szacowana wielkość zatrudnienia nowych pracowników (N=54)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Mniej niż połowa badanych firm planujących zatrudnienie pracowników deklaruje, że będą wśród nich cudzoziemcy.

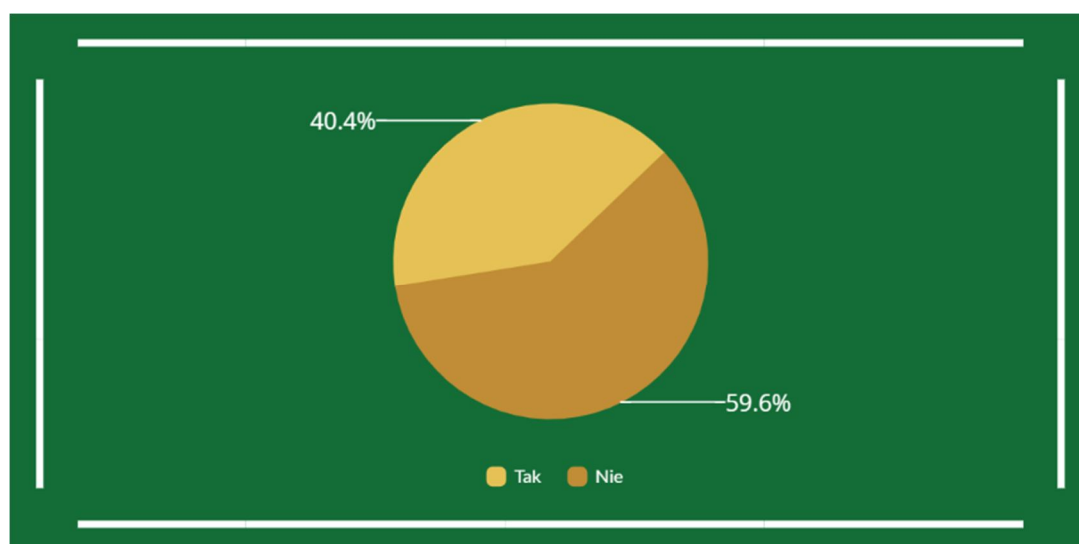
Rysunek 53 Plany zatrudnienia pracowników wśród cudzoziemców (N=54)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Cztery na dziesięć ankietowanych firm obecnie zatrudnia cudzoziemców.

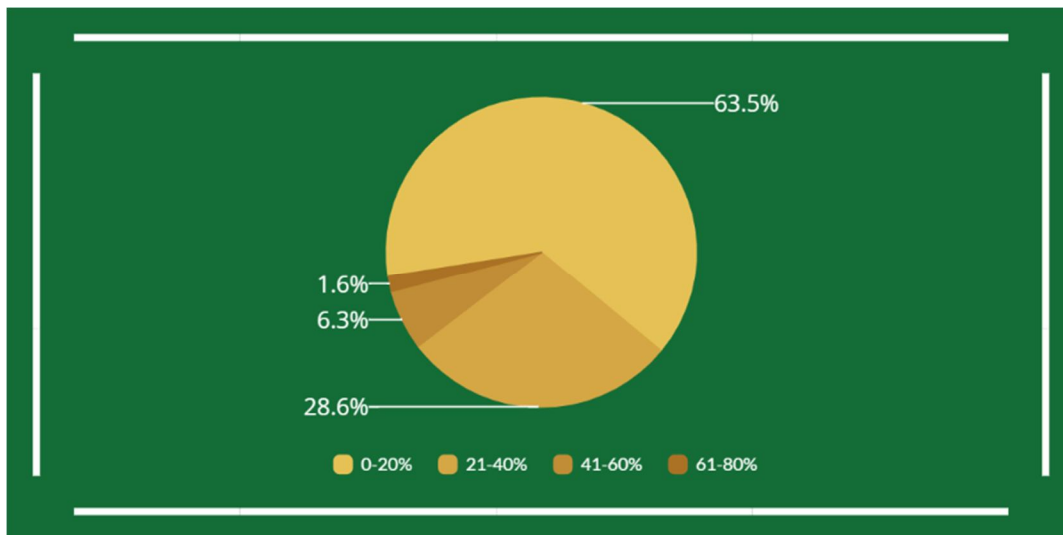
Rysunek 54 Obecne zatrudnienie cudzoziemców w firmie (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Wśród badanych firm obecnie zatrudniających cudzoziemców, w dwóch trzecich z nich cudzoziemcy stanowią mniej niż 20% ogółu załogi.

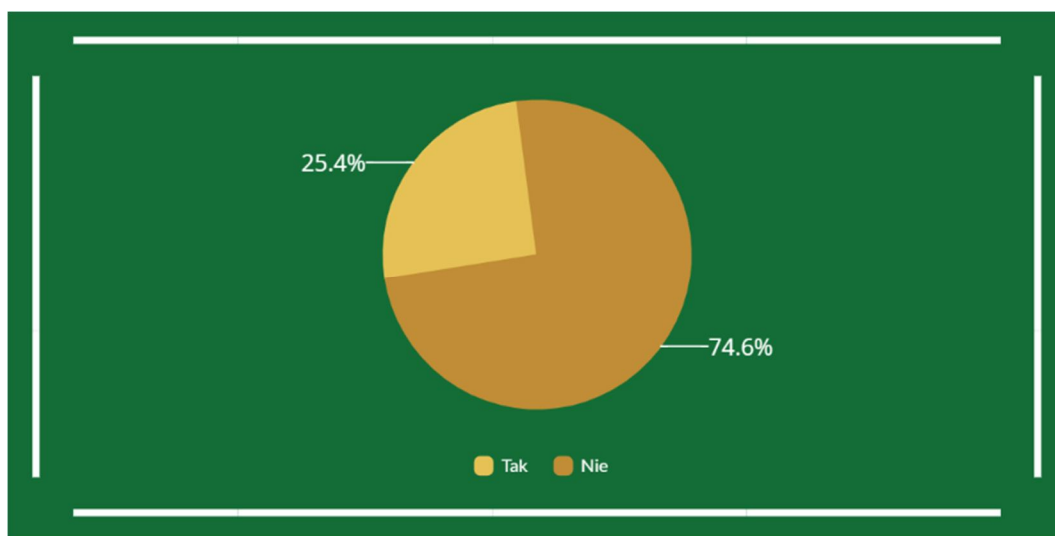
Rysunek 55 Odsetek cudzoziemców w załogach firm (N=63)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Wśród badanych firm obecnie zatrudniających cudzoziemców, w co czwartej firmie istnieją stanowiska, na których pracuje najwięcej cudzoziemców. Są to przede wszystkim pracownicy produkcyjni, rzadziej kierowcy.

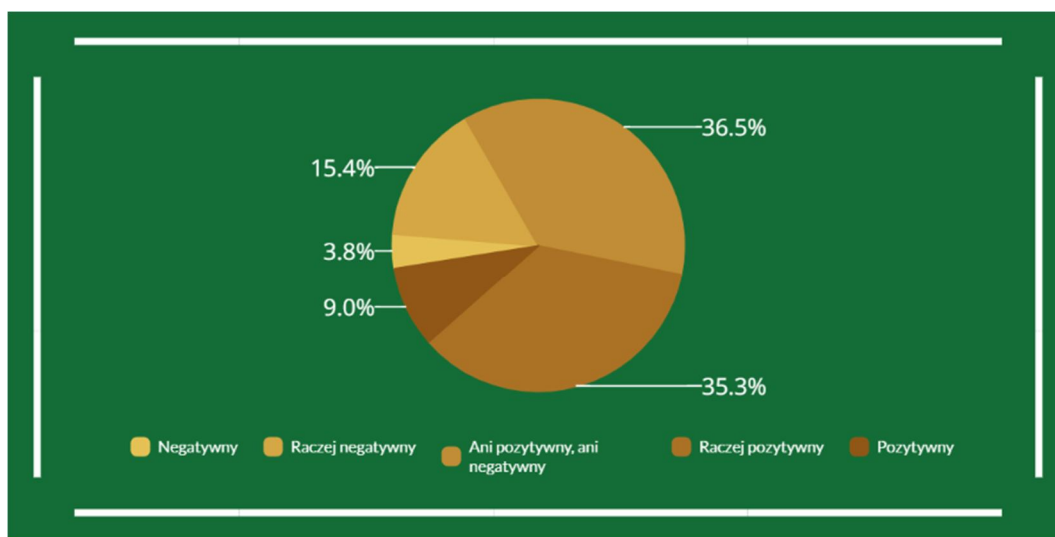
Rysunek 56 Posiadanie stanowisk wyróżniających się większą liczbą cudzoziemców (N=63)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Zdaniem przedstawicieli badanych firm ciężko jednoznacznie określić, jaki wpływ na polski rynek pracy będzie miał wzrost ilości migrantów. Co trzeci uważa, że obojętny, niewiele mniej, że raczej pozytywny.

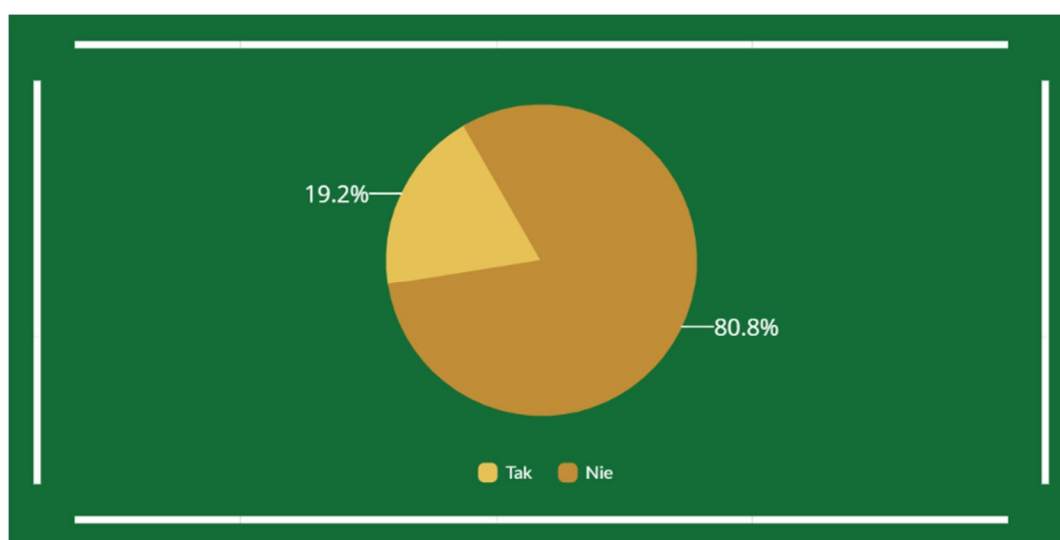
Rysunek 57 Wpływ ilości migrantów na polski rynek pracy (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Wśród badanych firm obecnie co piąta zatrudnia osoby niepełnosprawne.

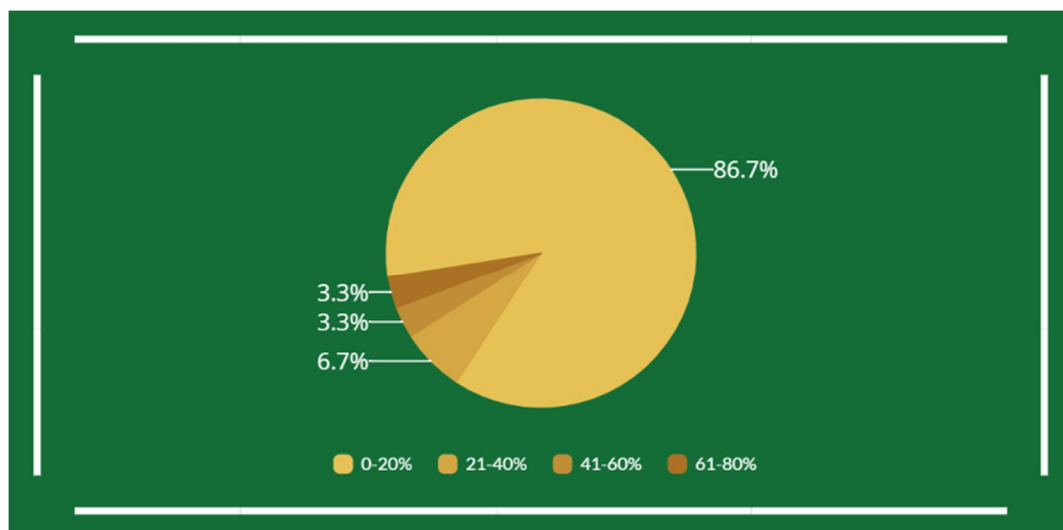
Rysunek 58 Zatrudnienie osób niepełnosprawnych (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Wśród badanych firm obecnie zatrudniających osoby niepełnosprawne, w zdecydowanej większości osoby te stanowią mniej niż 20% ogółu załogi.

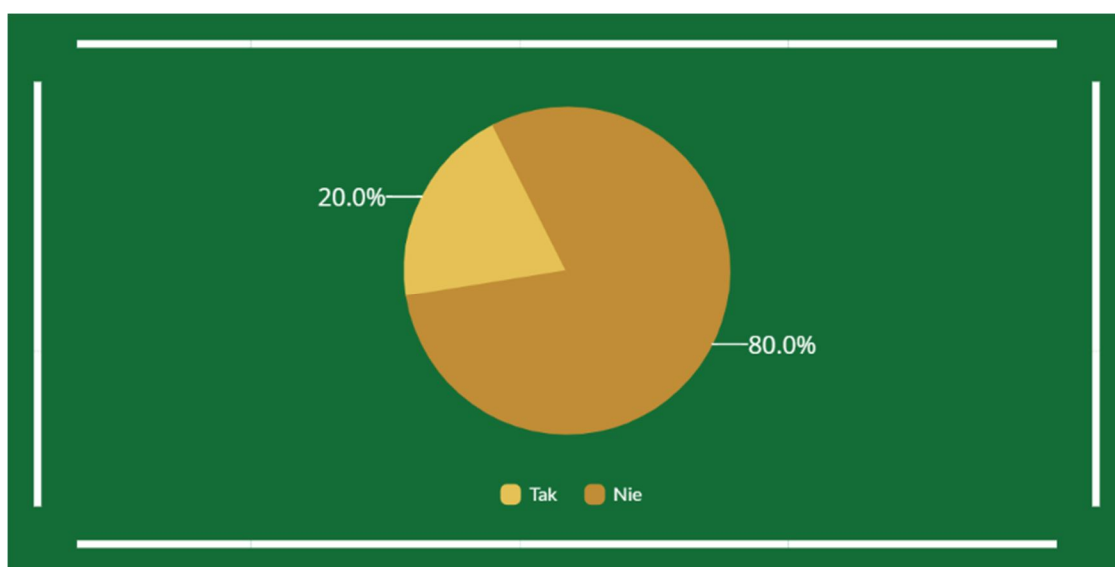
Rysunek 59 Procent pracowników w firmie będących osobami niepełnosprawnymi (N=30)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Wśród badanych firm obecnie zatrudniających osoby niepełnosprawne, w co piątej firmie istnieją stanowiska, na których pracuje ich najwięcej. Są to pracownicy ochrony, administracyjni czy krawcowe.

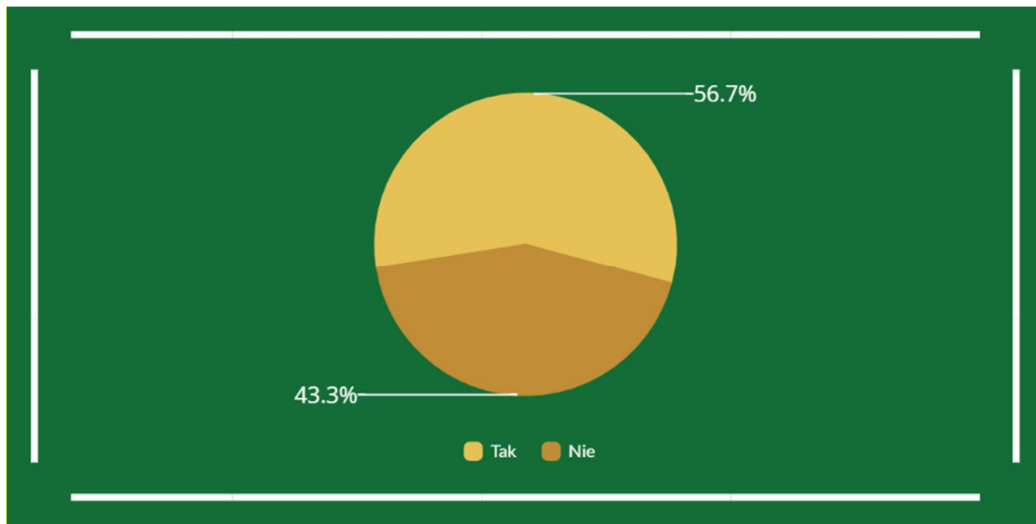
Rysunek 60 Istnienie stanowisk wyróżniających się większą liczbą osób niepełnosprawnych (N=30)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa firm objętych badaniem obecnie zatrudniających osoby niepełnosprawne wspierana jest przez środki z funduszu PFRON-u.

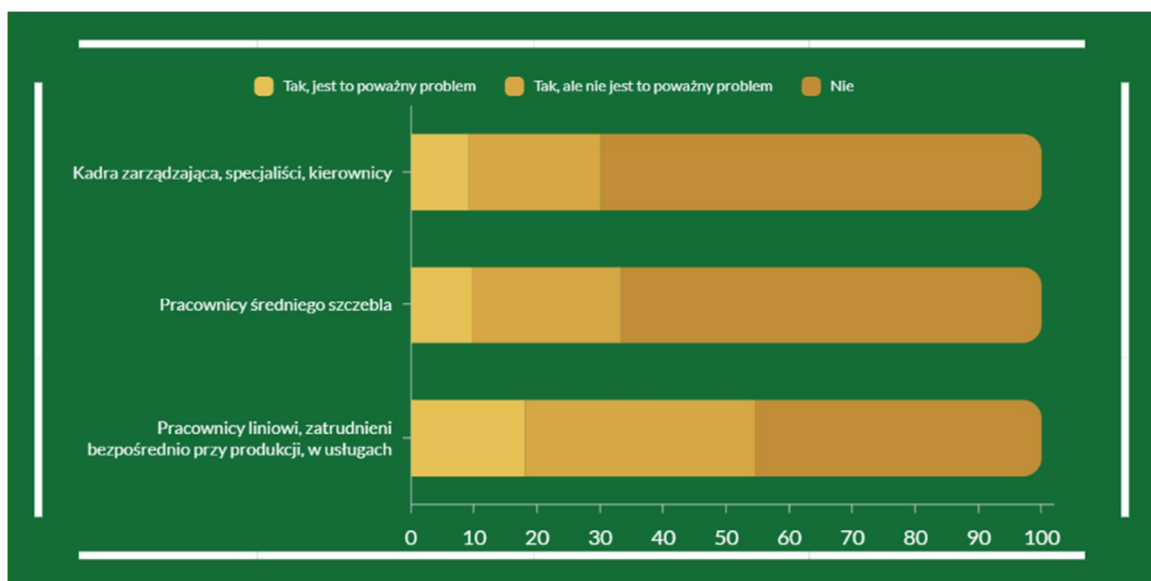
Rysunek 61 Wspieranie zatrudnionych osób niepełnosprawnych przez środki z PFRON-u (N=30)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa badanych firm wskazuje na problem z poszukiwaniem na lokalnym rynku pracy pracowników liniowych, zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji, czy usługach. Dla blisko co piątej firmy jest to poważny problem kadrowy.

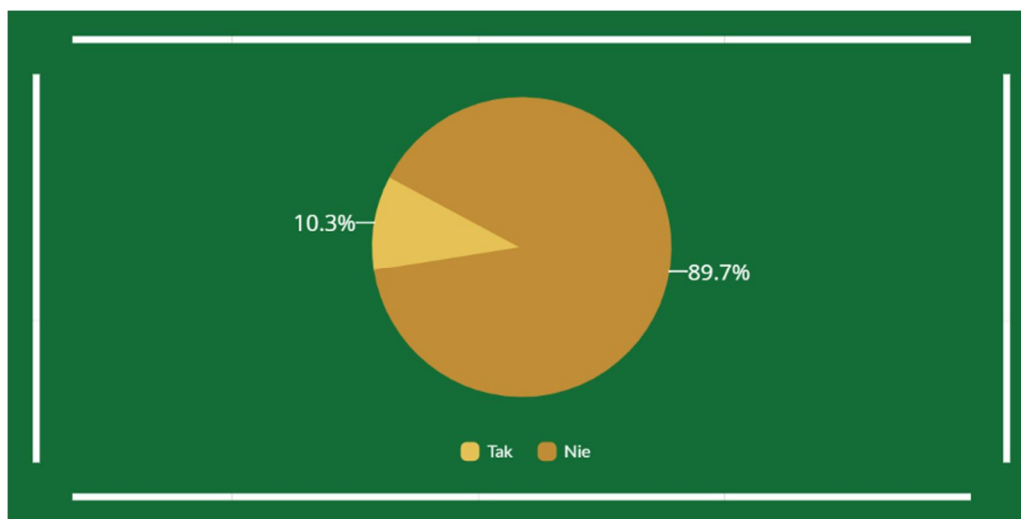
Rysunek 62 Odczucia braków grup pracowników (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Zaledwie co dziesiąta badana firma jest w stanie zatrudnić pracownika w wieku poprodukcyjnym w wyniku deficytu osób chętnych do pracy.

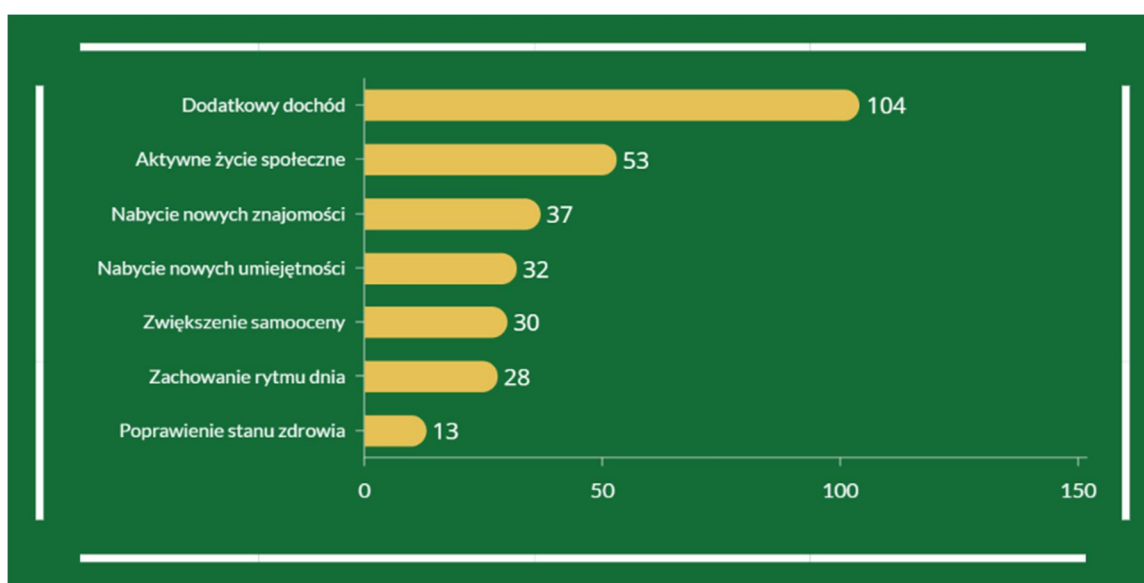
Rysunek 63 Zatrudnienie osób w wieku poprodukcyjnym w wyniku deficytu osób chętnych do pracy (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Dwie trzecie badanych jako korzyść zatrudnienia bezrobotnych w wieku poprodukcyjnym wskazuje dodatkowy dochód dla tych osób, co trzecia osoba zaś wskazuje na możliwość ich aktywnego życia społecznego.

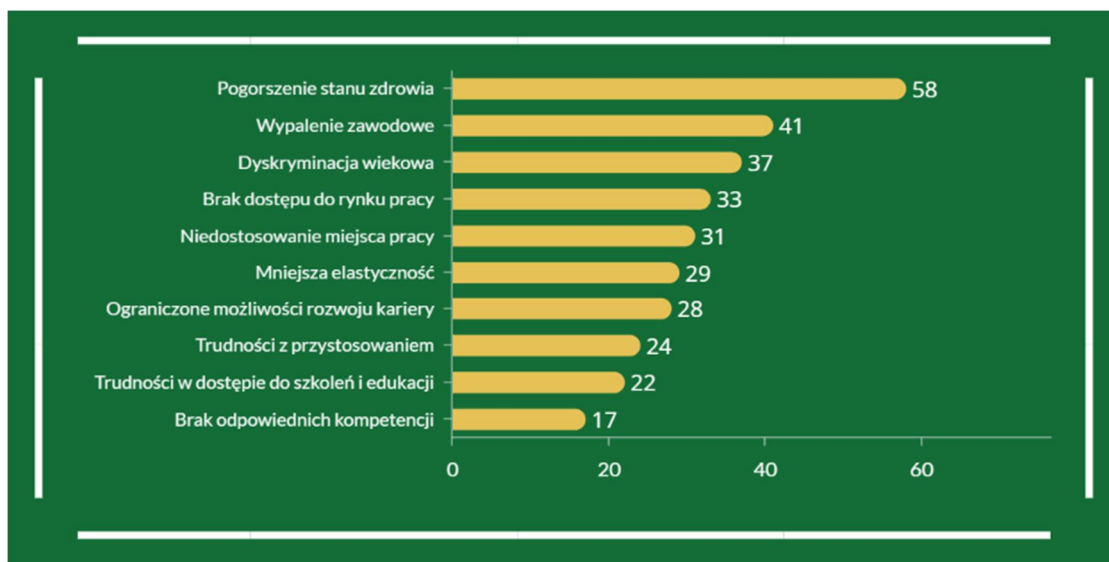
Rysunek 64 Korzyści osób w wieku poprodukcyjnym wskutek aktywizacji zawodowej według liczby wskazań (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Wśród problemów dotyczących zatrudnienia osób w wieku poprodukcyjnym co trzeci badany wskazuje na możliwość pogorszenia ich stanu zdrowia, a co czwarty na wypalenie zawodowe, związane z ich długim stażem pracy.

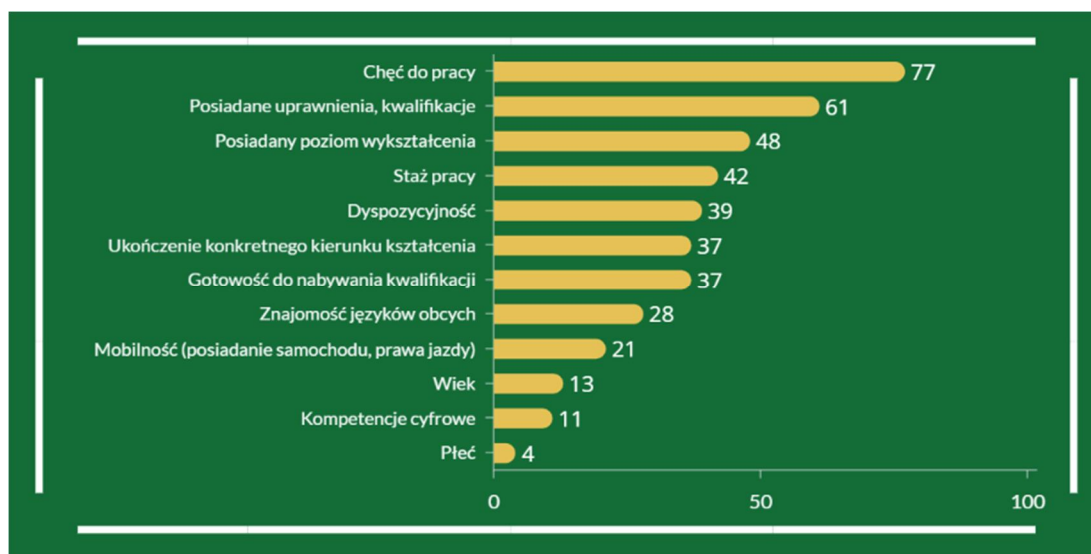
Rysunek 65 Problemy osób w wieku poprodukcyjnym wskutek aktywizacji zawodowej według liczby wskazań (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Blisko połowa firm przy rekrutacji zwraca uwagę na deklarowaną chęć do pracy, niewiele mniej na posiadane uprawnienia.

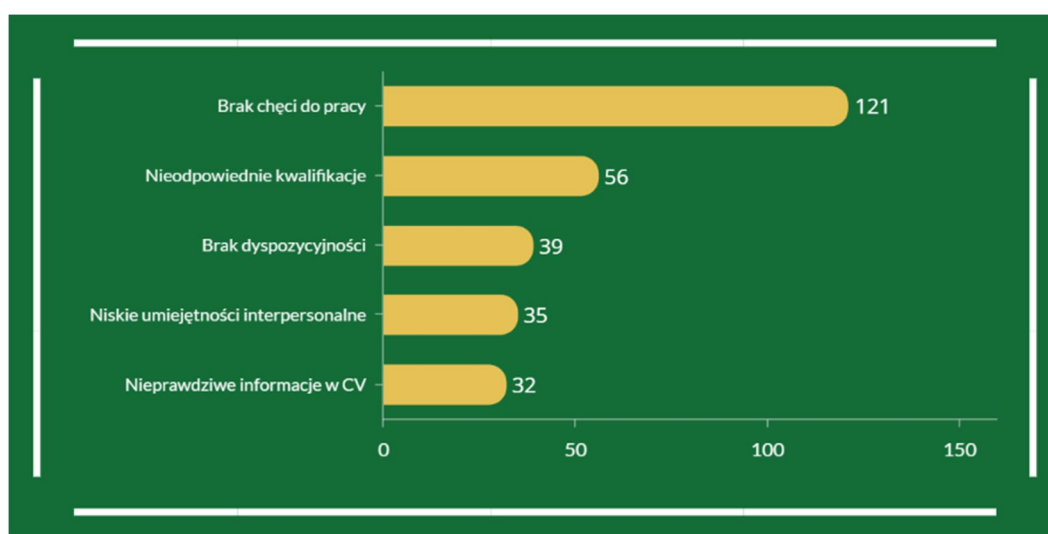
Rysunek 66 Cechy istotne przy rekrutacji w opinii badanych przedsiębiorców według liczby wskazań (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Wśród powodów dyskwalifikujących kandydatów do pracy przedsiębiorcy wskazywali przede wszystkim brak chęci do pracy – twierdzi tak trzy czwarte badanych. Co trzeci badany wskazał na brak odpowiednich kwalifikacji u kandydatów do pracy. Dla czwartego przedsiębiorcy przeszkodą jest brak dyspozycyjności kandydata do podjęcia zatrudnienia.

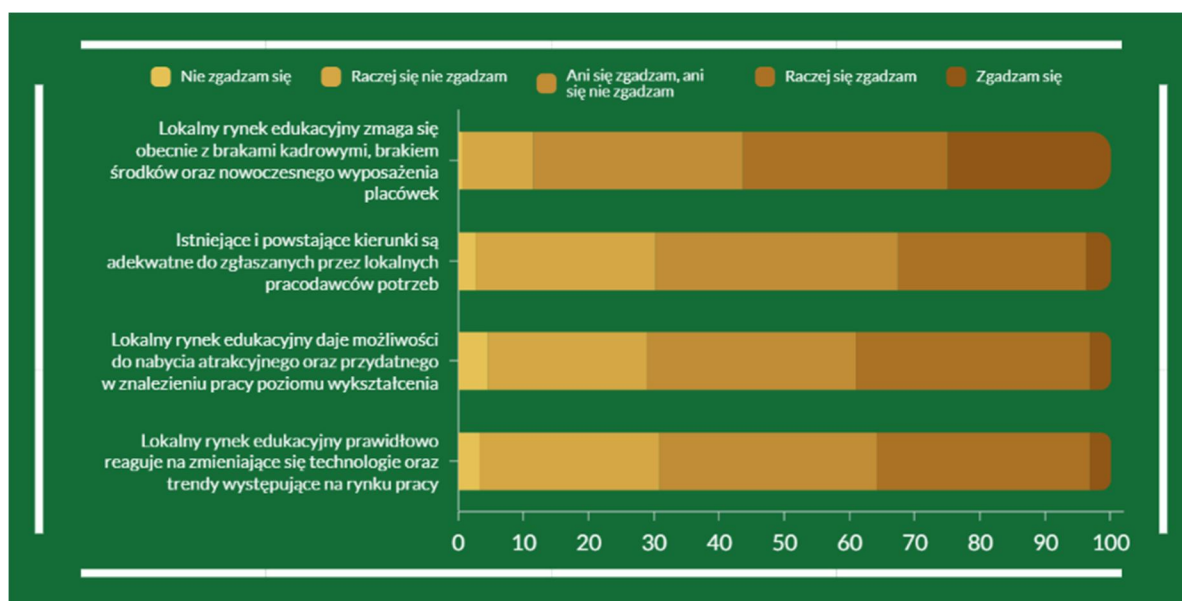
Rysunek 67 Powody dyskwalifikacji kandydatów do pracy według liczby wskazań (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa ankietowanych zgadza się ze stwierdzeniem, że lokalny rynek edukacyjny zmaga się obecnie z brakami kadrowymi, brakiem środków oraz nowoczesnego wyposażenia placówek. Lokalny rynek edukacyjny daje zdaniem czterech na dziesięciu badanych możliwości do nabycia przydatnego w znalezieniu pracy poziomu wykształcenia. Niewiele mniej osób uważa, że ten sam rynek prawidłowo reaguje na zmieniające się technologie oraz trendy występujące na rynku pracy. Co trzeci ankietowany uważa, że istniejące i powstające kierunki są adekwatne do zgłaszanych przez lokalnych pracodawców potrzeb.

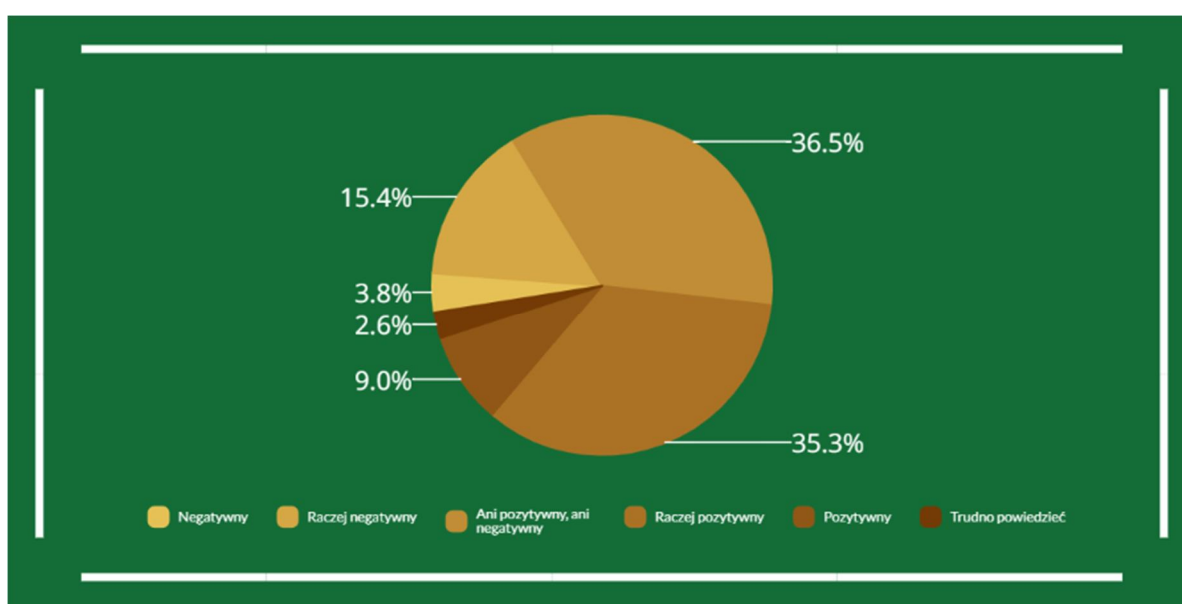
Rysunek 68 Opinie badanych na temat lokalnego rynku edukacyjnego (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Co trzeci pracodawca przeciętnie ocenia praktyczne przygotowanie absolwentów szkół branżowych i technicznych do świadczenia przyszłej pracy. Niewiele mniej osób ocena to przygotowanie raczej dobrze, a co dziesiąty dobrze.

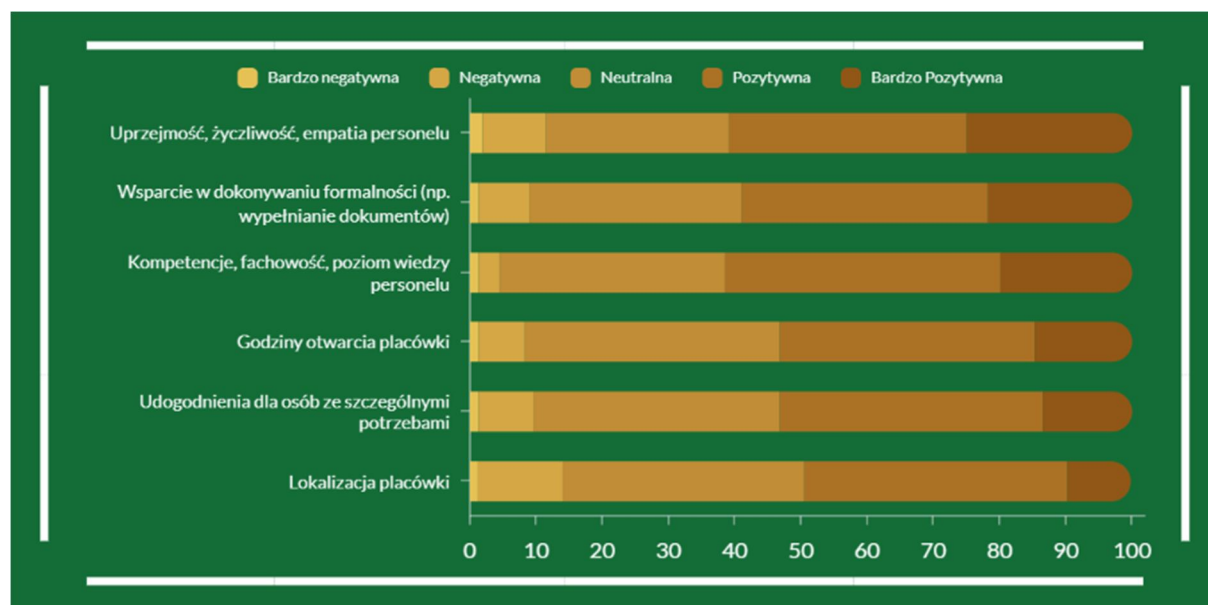
Rysunek 69 Ocena praktycznego przygotowania absolwentów szkół branżowych i technicznych do świadczenia pracy (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Dokonując oceny bieżącej działalności i funkcjonowania Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach osoby objęte badaniem najwyżej oceniły kompetencje, fachowość i poziom wiedzy pracowników oraz ich uprzejmość, życzliwość i empatię. W dalszej kolejności wysoko ocenione zostało wsparcie personelu w dokonywaniu formalności, np. wypełnieniu dokumentów. Nieco niżej oceniono godziny otwarcia placówki oraz udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami w nim panujące. Najniżej oceniono lokalizację Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach.

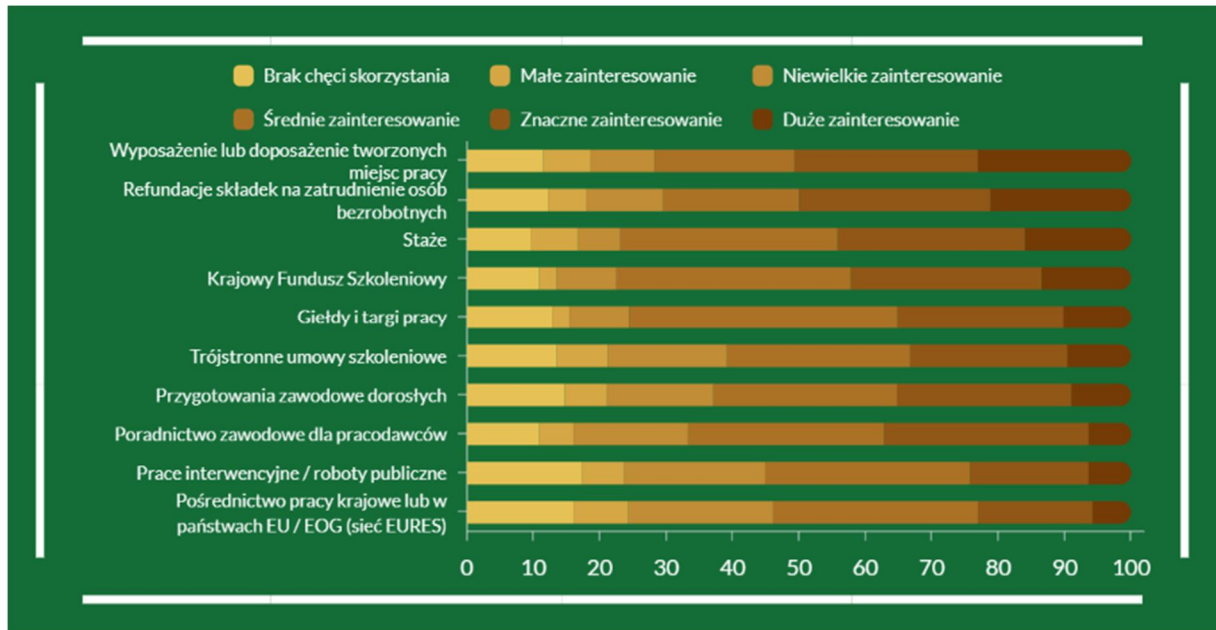
Rysunek 70 Ocena bieżącej działalności i funkcjonowania PUP w Tarnowskich Górach (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Spośród form pomocy dla pracodawców oraz oferty dla nich skierowanej największym zainteresowaniem cieszą się w opinii badanych doposażenie tworzonych miejsc pracy, refundacje składek na zatrudnienie osób bezrobotnych oraz staże. Najmniej atrakcyjne dla respondentów są usługi pośrednictwa pracy (zarówno krajowego jak i w państwach EU/EOG) jak i prace interwencyjne, czy roboty publiczne.

Rysunek 71 Oczekiwania związane z ofertą skierowaną dla przedsiębiorców przez PUP (N=156)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

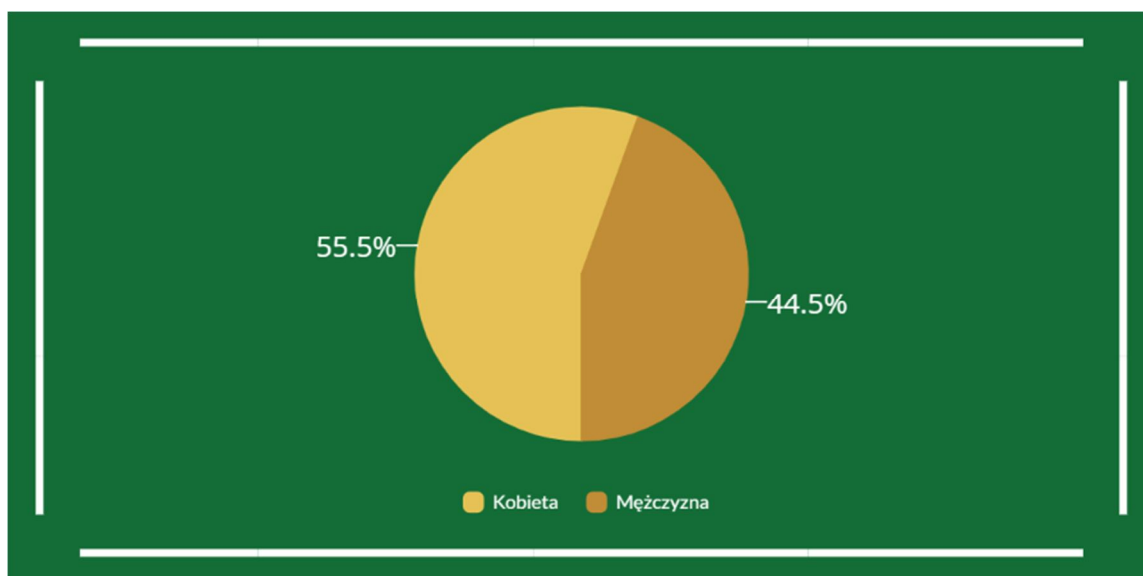
4. Wyniki przeprowadzonych badań z uczniami szkół ponadpodstawowych

W okresie od października do listopada 2023 roku przeprowadzono badania wśród uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu tarnogórskiego:

- Zespół Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Artystyczno-Projektowych w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Chemiczno-Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach,
- I Liceum Ogólnokształcące im. S. Sempołowskiej w Tarnowskich Górach,
- Centrum Edukacji Ekonomiczno-Handlowej im. Karola Goduli w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Technicznych I Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Techniczno-Usługowych im. Jana Pawła II w Tarnowskich Górach,
- Wieloprofilowy Zespół Szkół w Tarnowskich Górach,
- Technikum Nr 13 w Radzionkowie,
- Liceum Ogólnokształcące Im. Powstańców Śląskich w Radzionkowie,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Nakle Śląskim.

Przy poborze danych zastosowano ankietę internetową. Zebrano łącznie 506 efektywnych ankiet. Ponad połowę respondentów stanowiły uczennice. Blisko 10% ankietowanych odmówiło podania płci w metryce.

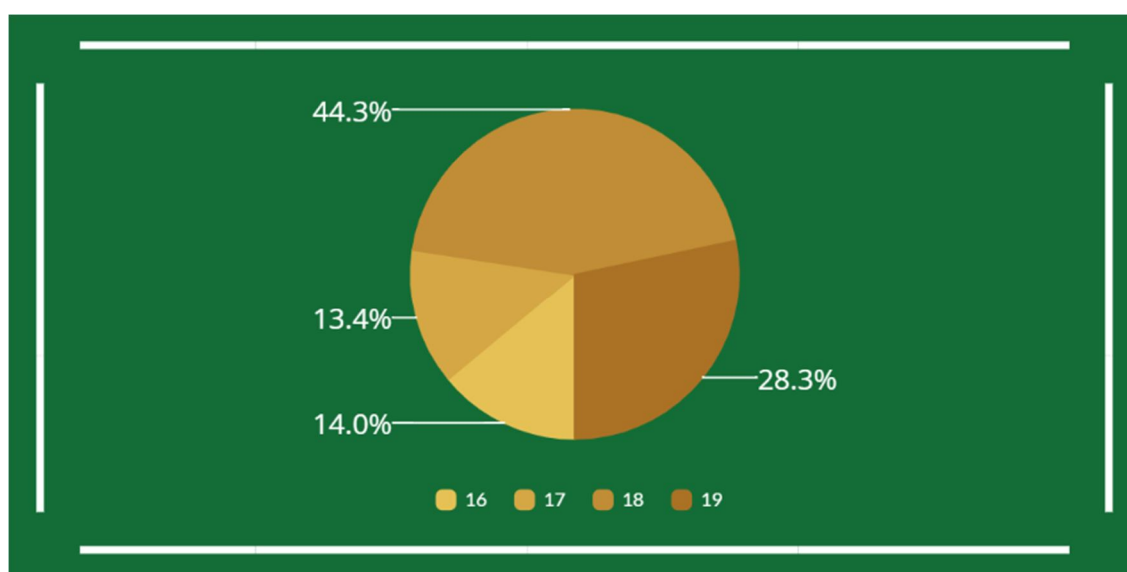
Rysunek 72 Płeć respondentów (N=456)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Trzy czwarte uczniów biorących udział w badaniu było pełnoletnich.

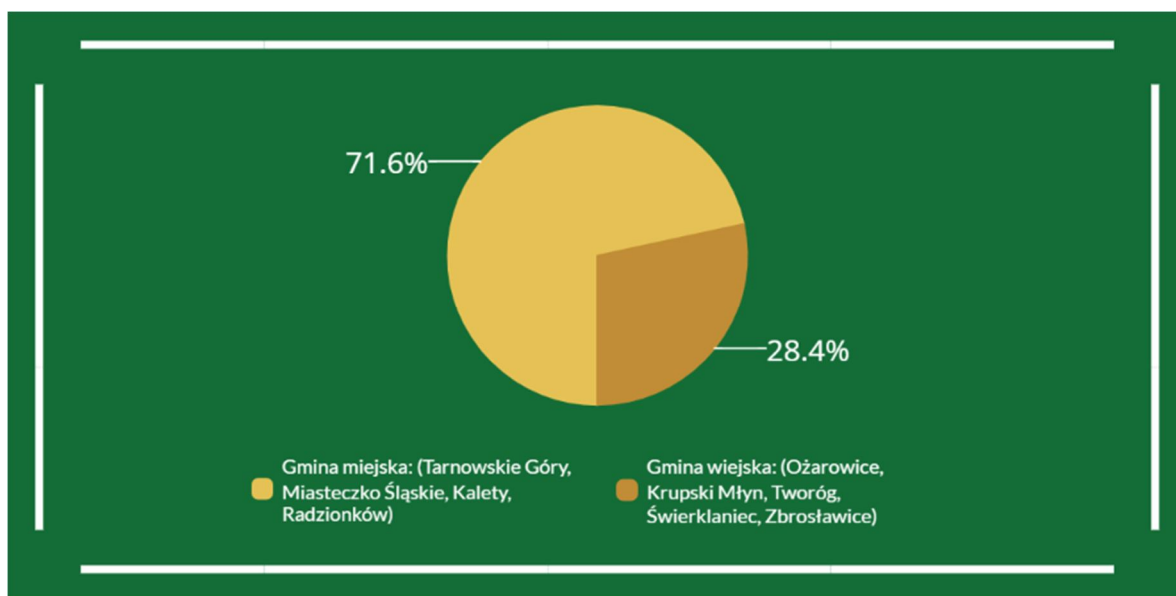
Rysunek 73 Wiek respondentów (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Blisko trzy czwarte uczniów biorących udział w badaniu zamieszkiwało gminy miejskie: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety i Radzionków. Blisko 14% badanych odmówiło podania swojego miejsca zamieszkania.

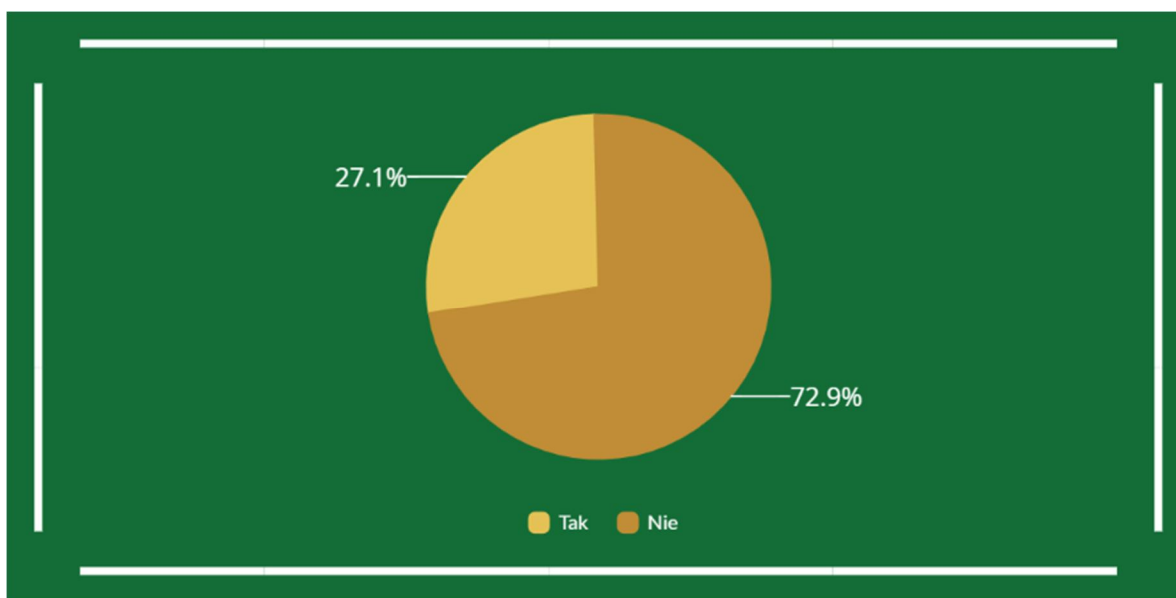
Rysunek 74 Miejsce zamieszkania respondentów (N=433)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Nieco powyżej jedna czwarta uczniów biorących udział zna pojęcie zielonych miejsc pracy.

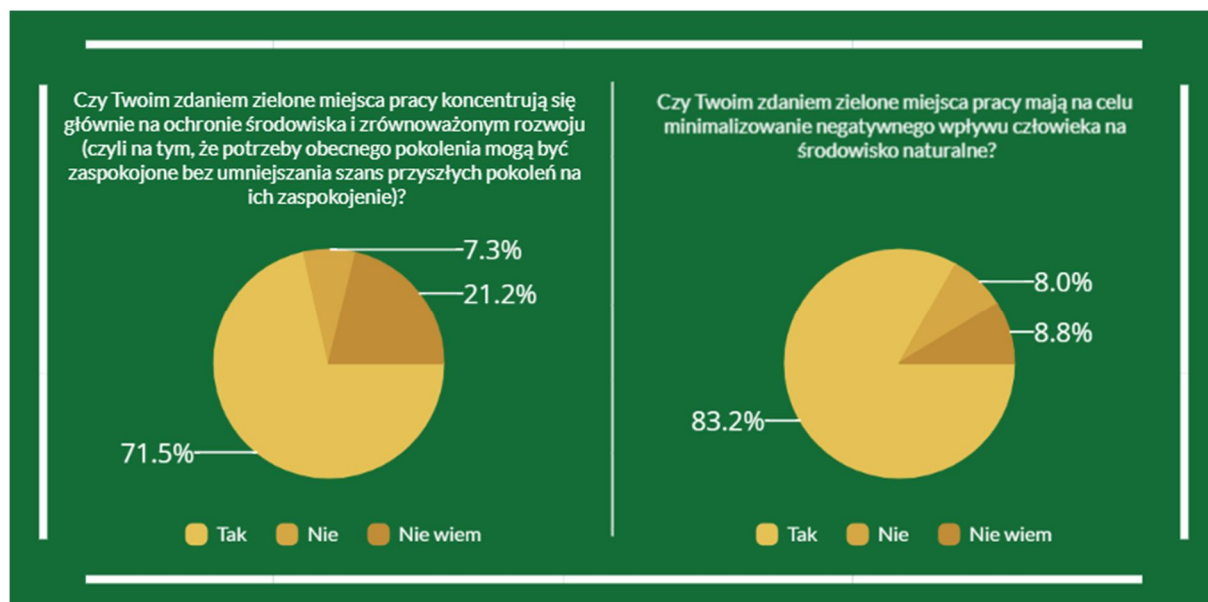
Rysunek 75 Znajomość pojęcia zielonych miejsc pracy (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Wśród nich blisko trzy czwarte uczniów uważa, że zielone miejsca pracy koncentrują się głównie na ochronie środowiska i zrównoważonym rozwoju. W tej grupie ponad 80% uważa, że zielone miejsca pracy mają na celu minimalizowanie negatywnego wpływu człowieka na środowisko naturalne.

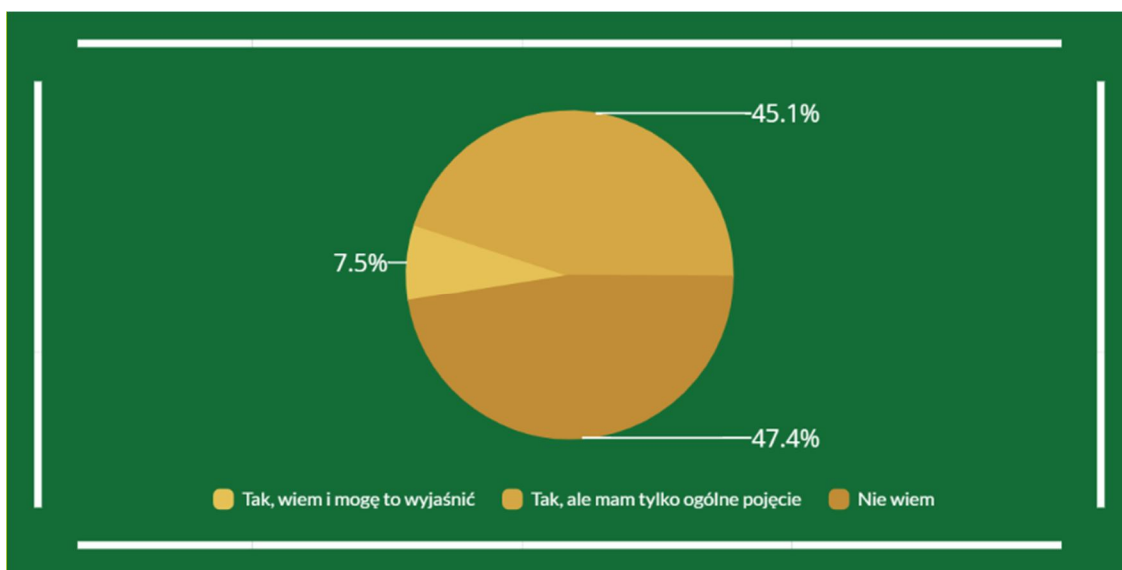
Rysunek 76 Opinie na temat zielonych miejsc pracy (N=137)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa ankietowanych uczniów zna pojęcie kompetencji cyfrowych, ale tylko co dwunasty badany zna dokładnie ich znaczenie.

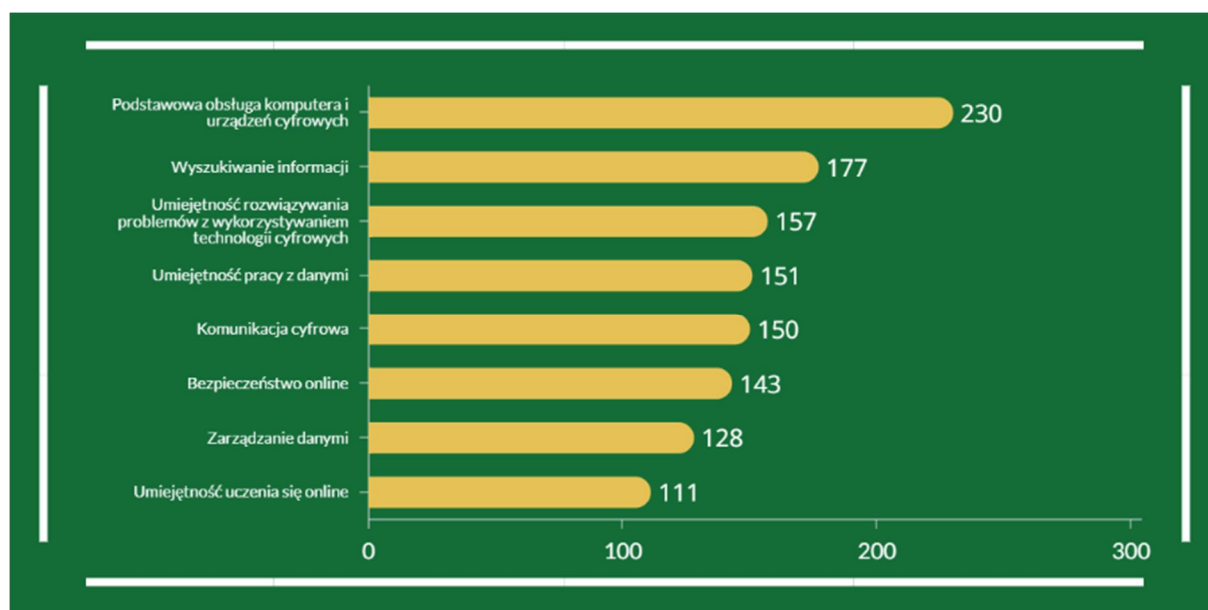
Rysunek 77 Znajomość pojęcia kompetencje cyfrowe (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Spośród uczniów znających pojęcie kompetencji cyfrowych zdecydowana większość definiuje je jako podstawową obsługę komputera, urządzeń cyfrowych. Ponad dwie trzecie ankietowanych wskazuje na wyszukiwanie informacji, a ponad połowa na umiejętność rozwiązywania problemów z wykorzystaniem technologii cyfrowych.

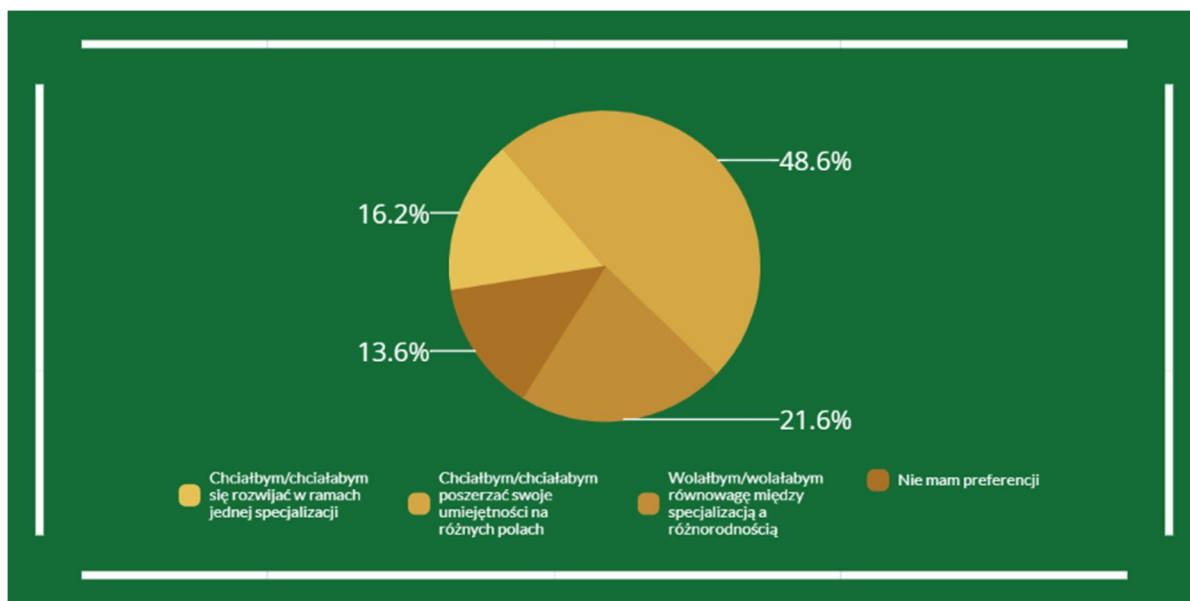
Rysunek 78 Kluczowe kompetencje cyfrowe według liczby wskazań (N=266)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Blisko połowa badanych uczniów chce poszerzać swoje umiejętności na różnych polach zawodowych, nie ograniczać się do jednej specjalizacji.

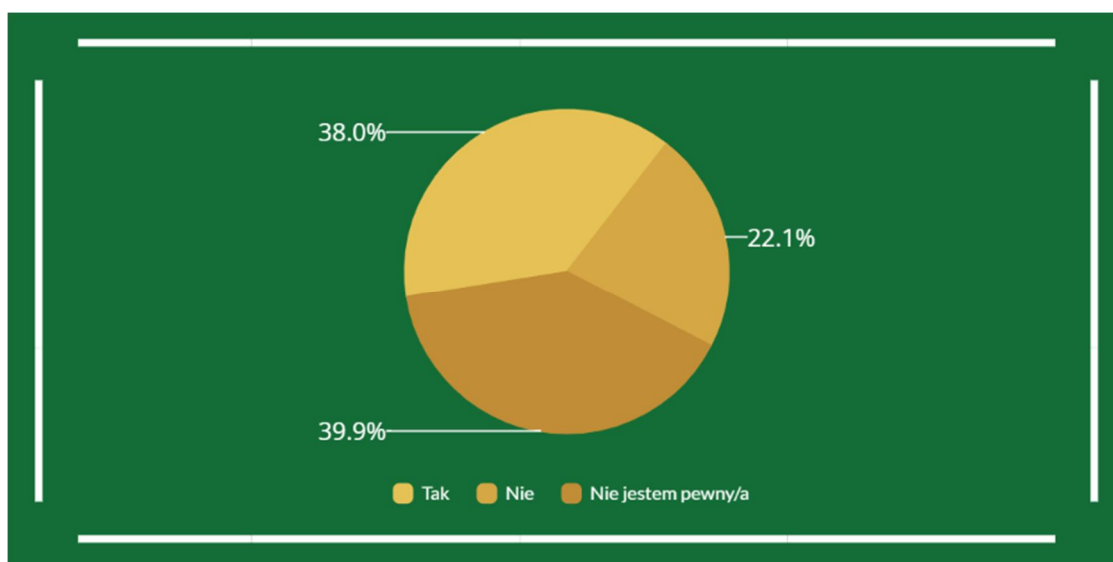
Rysunek 79 Sposoby rozwoju umiejętności na polu zawodowym (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Czterech na dziesięciu ankietowanych uczniów ma już sprecyzowane cele zawodowe na najbliższy rok.

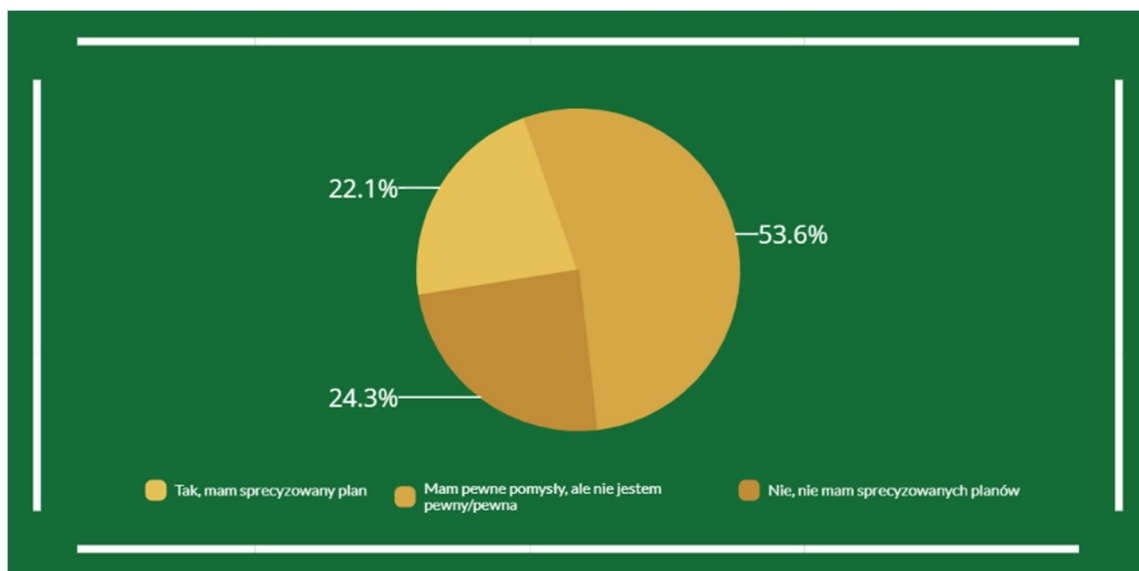
Rysunek 80 Posiadanie sprecyzowanych celów zawodowych na najbliższy rok (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa badanych uczniów ma pewne pomysły na ścieżkę rozwojową po ukończeniu szkoły, ale w chwili obecnej nie jest do końca ich pewna.

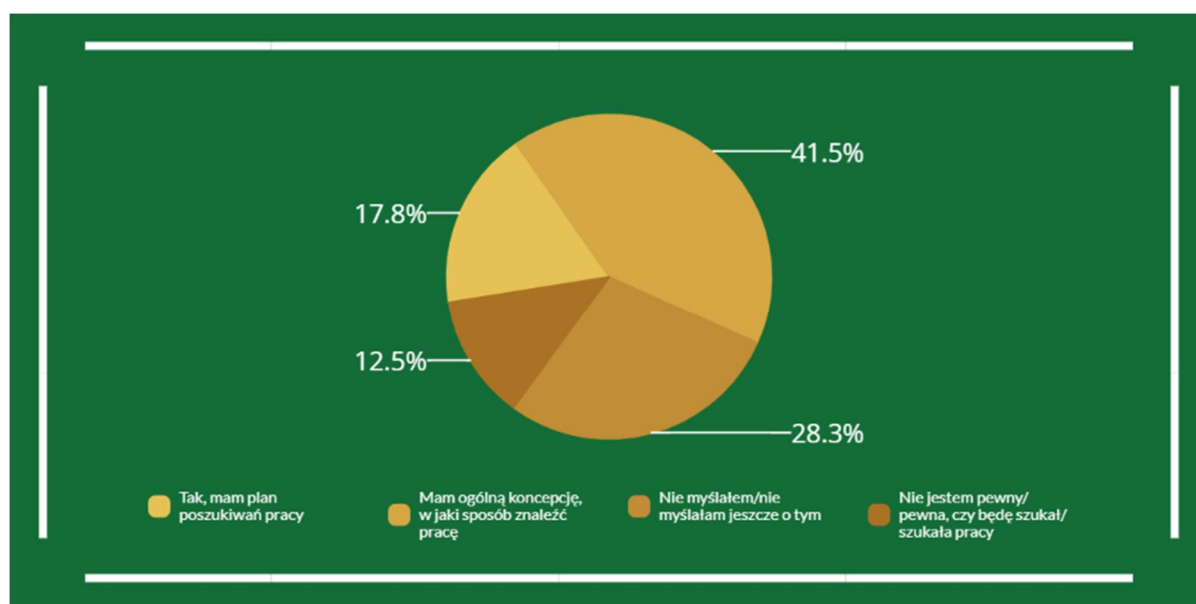
Rysunek 81 Posiadanie konkretnego pomysłu na ścieżkę rozwojową po ukończeniu szkoły (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Blisko połowa badanych uczniów posiada ogólną koncepcję, w jaki sposób znaleźć pracę. Podobna grupa nie myślała jeszcze nad tym.

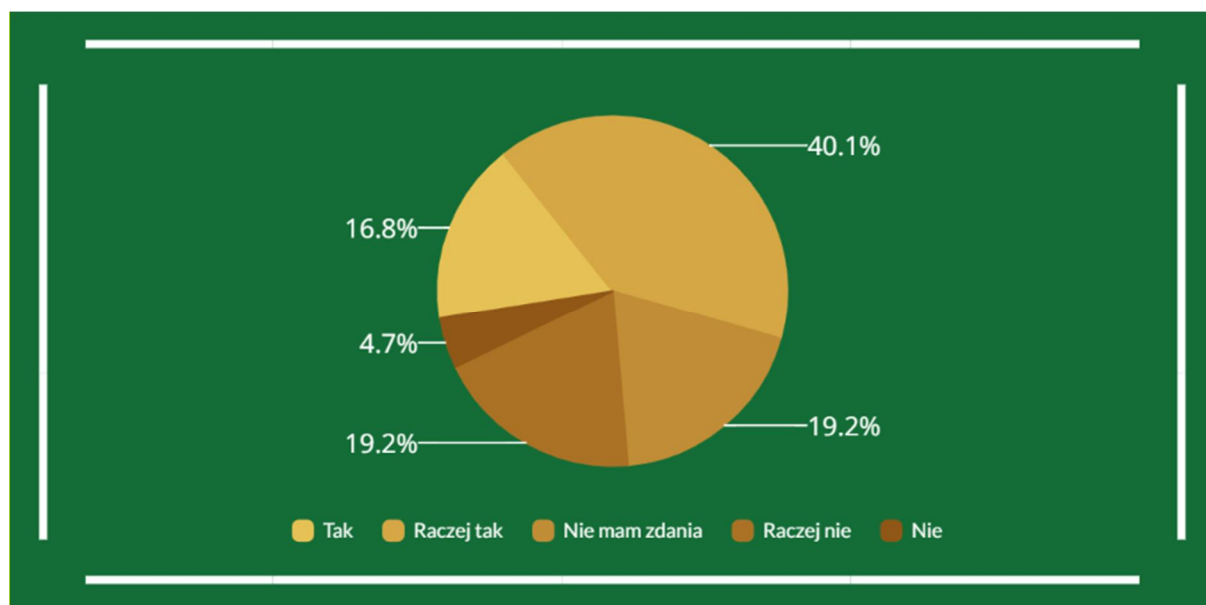
Rysunek 82 Posiadanie określonej strategii dotyczącej znalezienia pracy po ukończeniu szkoły lub po zakończeniu studiów (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa ankieterowanych uczniów deklaruje inwestowanie czasu oraz wysiłku w rozwijanie swoich umiejętności zawodowych.

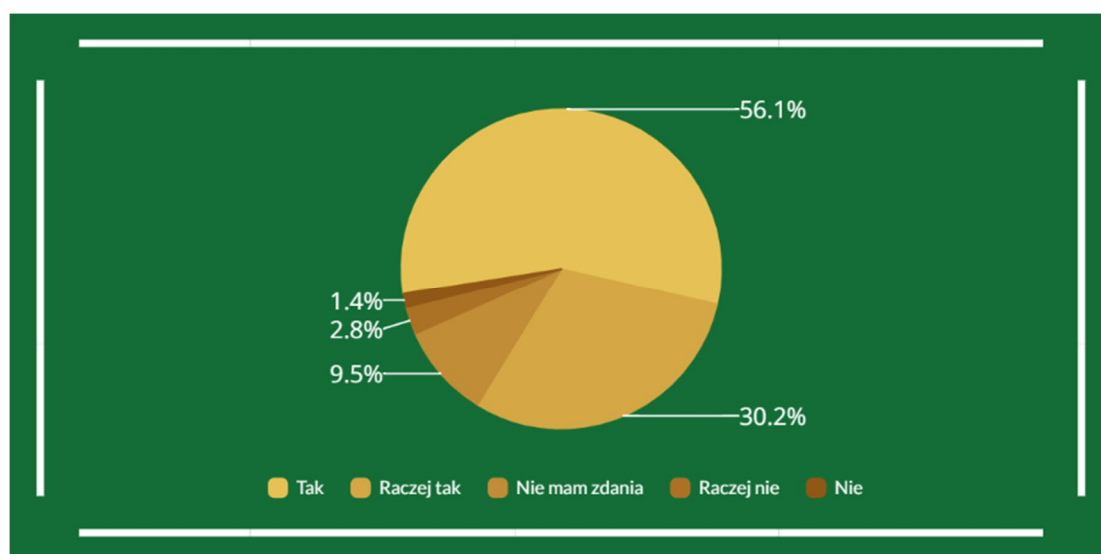
Rysunek 83 Inwestowanie czasu i wysiłku w rozwijanie swoich umiejętności zawodowych według respondentów (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa badanych uważa, że zdobywanie doświadczenia zawodowego w różnych miejscach może wpłynąć pozytywnie na rozwój ich kariery.

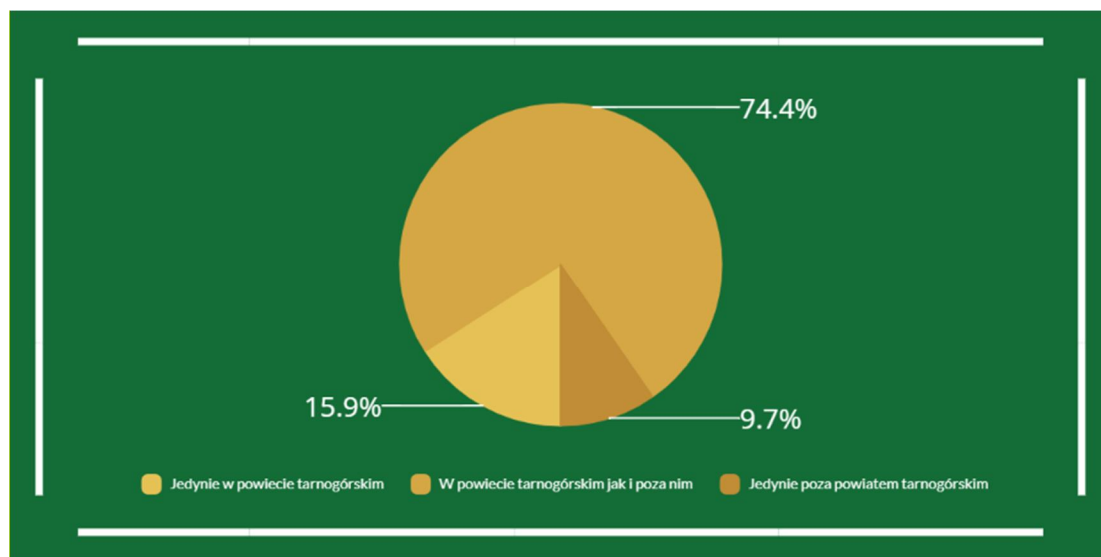
Rysunek 84 Ocena pozytywnego wpływu doświadczenia zawodowego w różnych miejscach na rozwój kariery (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Badani uczniowie wykazują się – w przeciwieństwie do ankietowanych osób bezrobotnych – dużą mobilnością zawodową. Trzy czwarte z nich deklaruje podjęcie zatrudnienia w powiecie tarnogórskim, jak i poza nim.

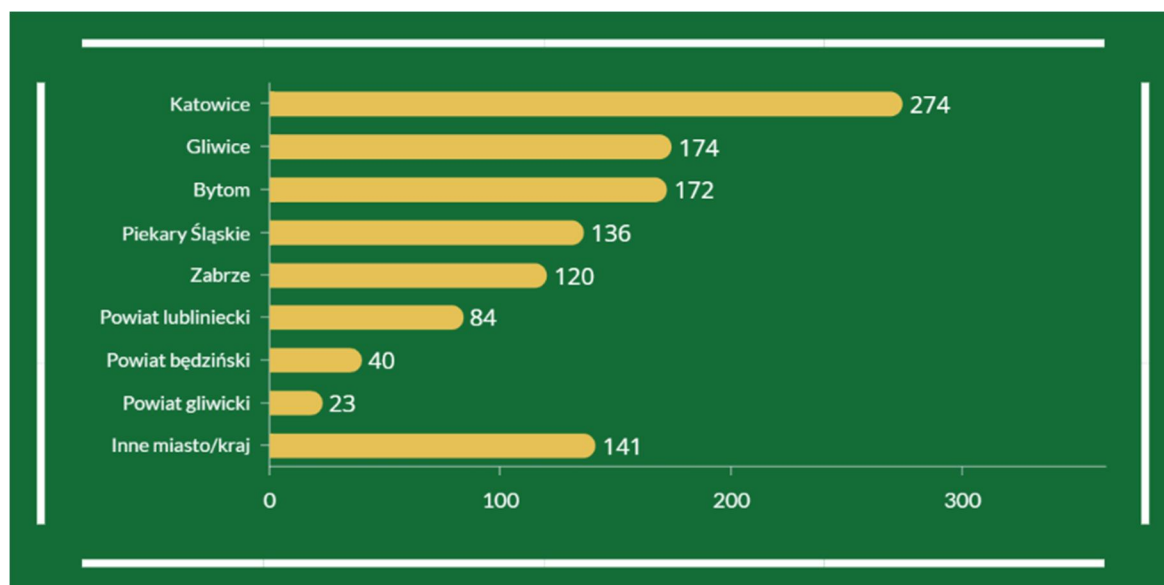
Rysunek 85 Miejsce potencjalnego podjęcia pracy (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Spośród uczniów, którzy deklarują podjęcie zatrudnienia poza powiatem tarnogórskim, jako preferowane miejsce do podjęcia pracy najczęściej wymieniano stolicę województwa – Katowice.

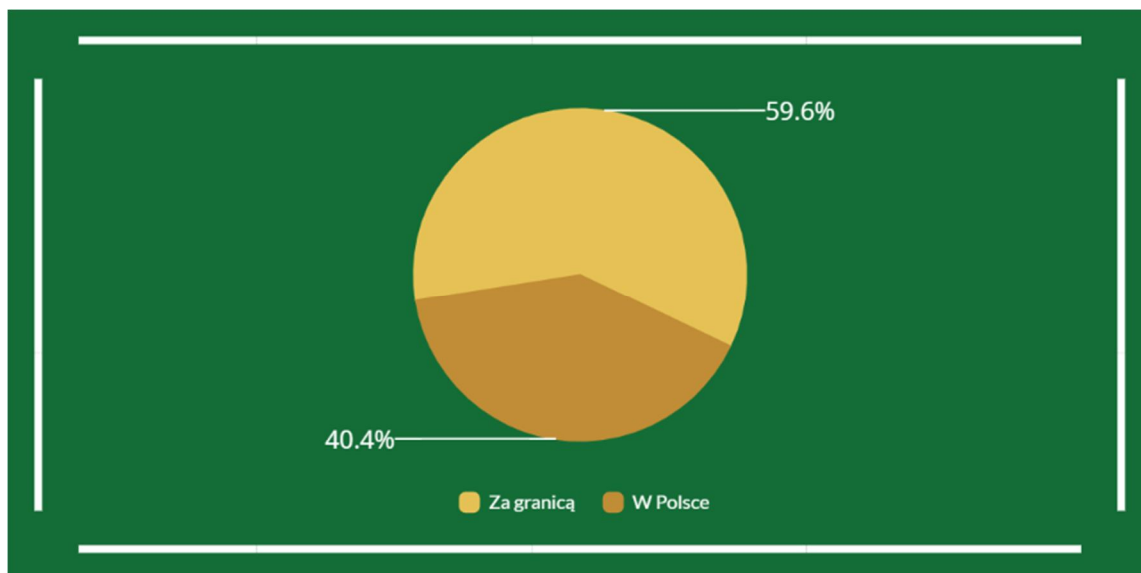
Rysunek 86 Preferowane miejsca podjęcia pracy poza powiatem tarnogórskim według liczby wskazań (N=422)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Spośród badanych, którzy wskazali inne preferowane miejsca do podjęcia pracy, ponad połowa wskazała inne miasto w kraju (np. Warszawa).

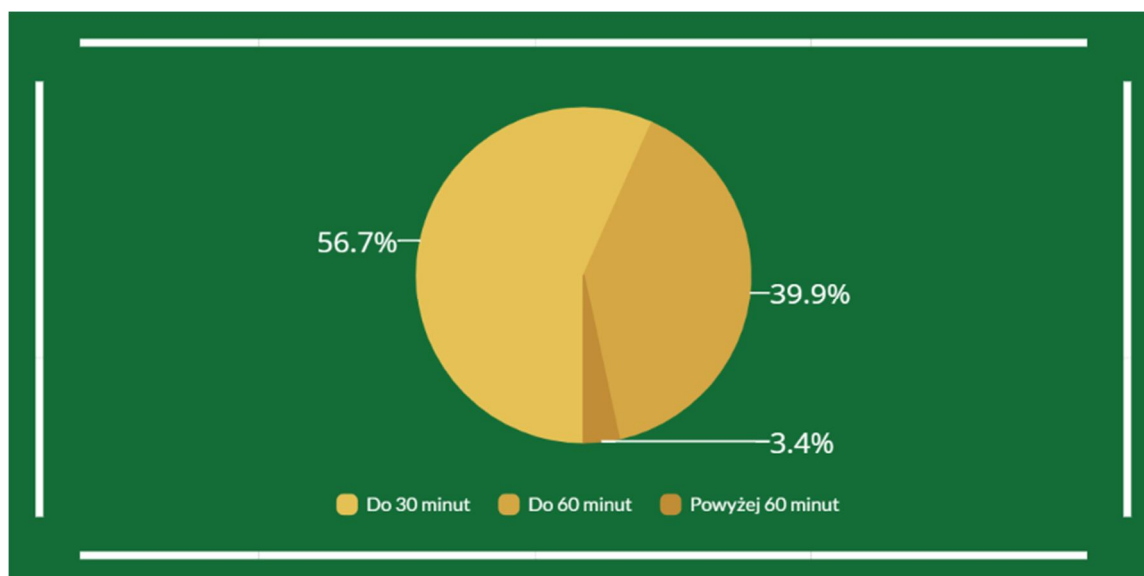
Rysunek 87 Preferowane inne miejsca pracy (N=141)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Ponad połowa badanych dopuszcza czas dotarcia do miejsca pracy nie dłuższy niż 30 minut.

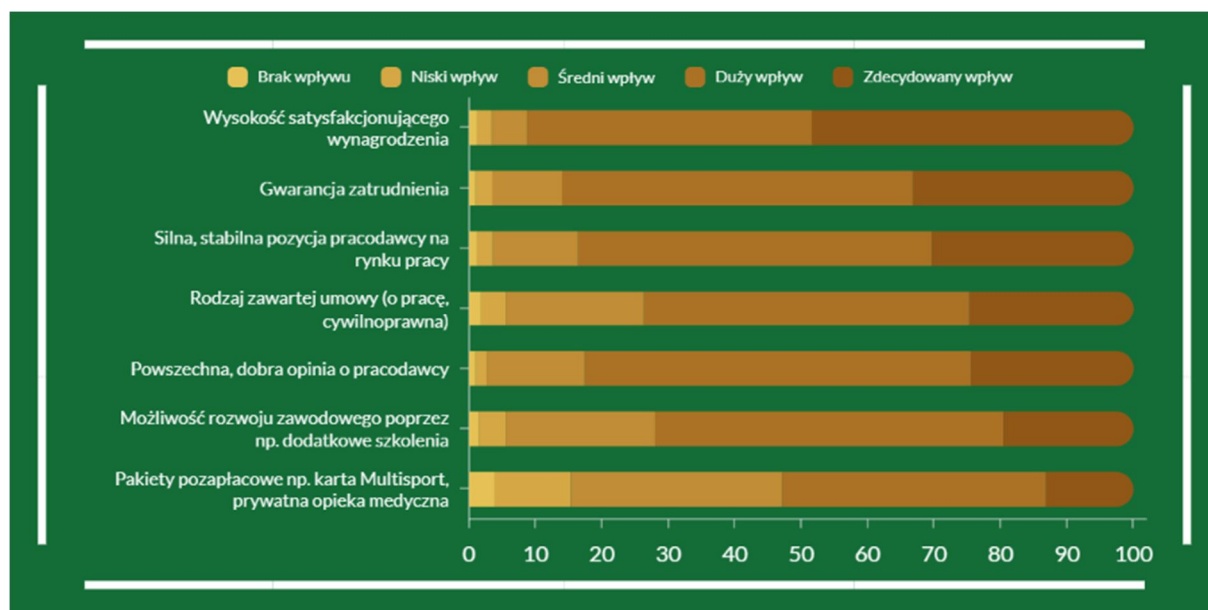
Rysunek 88 Dopuszczalny czas dotarcia do pracy (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Najistotniejszym czynnikiem determinującym podjęcie zatrudnienia są zdaniem badanych wysokość satysfakcjonującego wynagrodzenia, gwarancja zatrudnienia i silna pozycja pracodawcy na rynku pracy. Na drugim biegunie znalazły się pakiety pozapłacowe, jak karta Multisport.

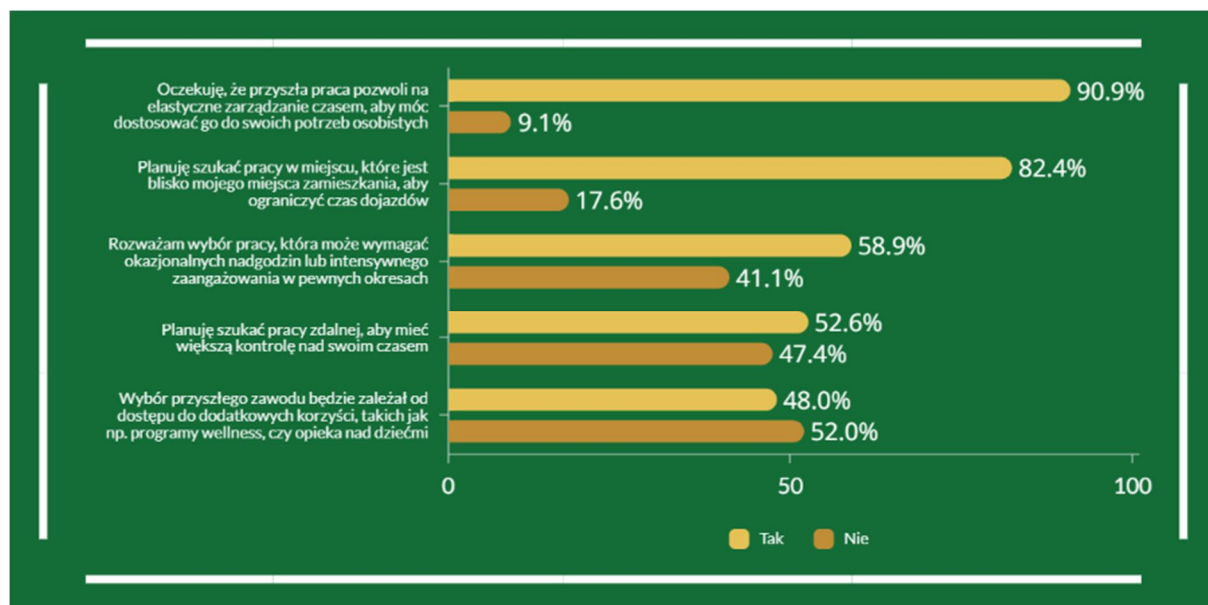
Rysunek 89 Istotne czynniki wpływające na zatrudnienie (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Zdecydowana większość ankietowanych uczniów oczekuje, że przyszła praca pozwoli im na elastyczne zarządzanie czasem, aby móc dostosować go do swoich potrzeb osobistych. Niewiele mniej uczniów objętych badaniem planuje szukać pracy w miejscu, które jest blisko ich miejsca zamieszkania, aby ograniczyć czas dojazdów do pracy. Ponad połowa badanych rozważa wybór pracy, która może wymagać okazjonalnych nadgodzin lub intensywnego zaangażowania w pewnych okresach. Niewiele mniej ankietowanych planuje szukać pracy zdalnej, aby mieć większą kontrolę nad swoim czasem. Dla mniej niż połowy ankietowanych wybór przyszłego zawodu będzie zależał od dostępu do dodatkowych korzyści, takich jak np. programy wellness, czy opieki nad dziećmi.

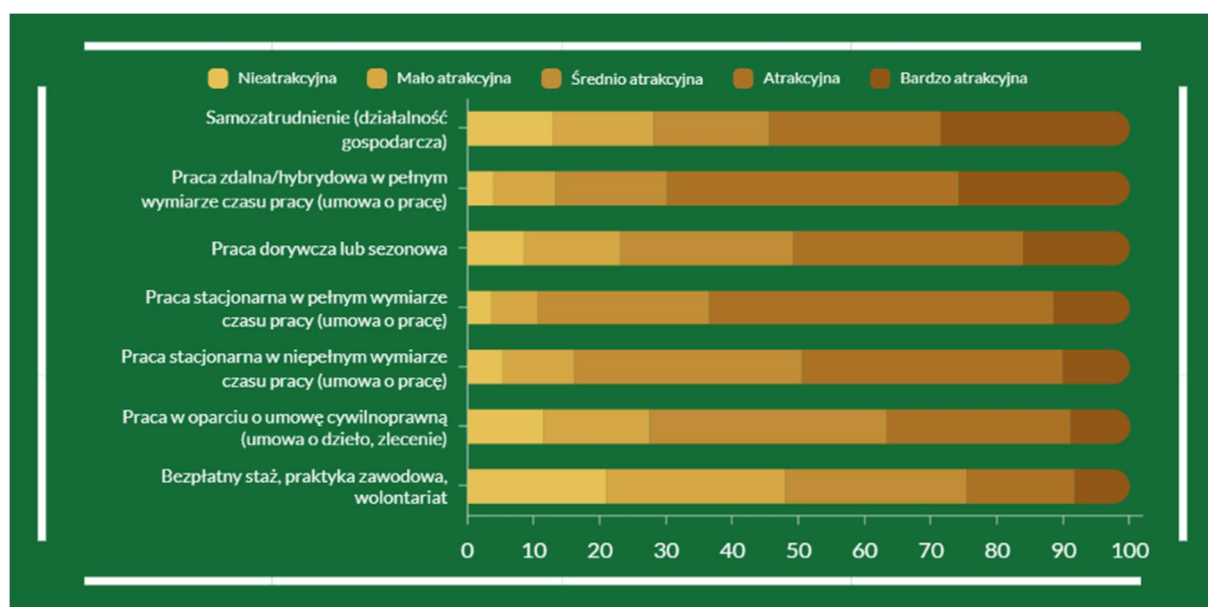
Rysunek 90 Opinie badanych związane z podjęciem pracy (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Najatrakcyjniejszą formą zatrudnienia zdaniem ankietowanych uczniów jest podjęcie pracy zdalnej lub hybrydowej w pełnym wymiarze czasu pracy. Niewiele mniej atrakcyjna wydaje się być praca stacjonarna w pełnym wymiarze pracy. Na drugim biegunie znalazły się bezpłatny staż, praktyka zawodowa, czy wolontariat.

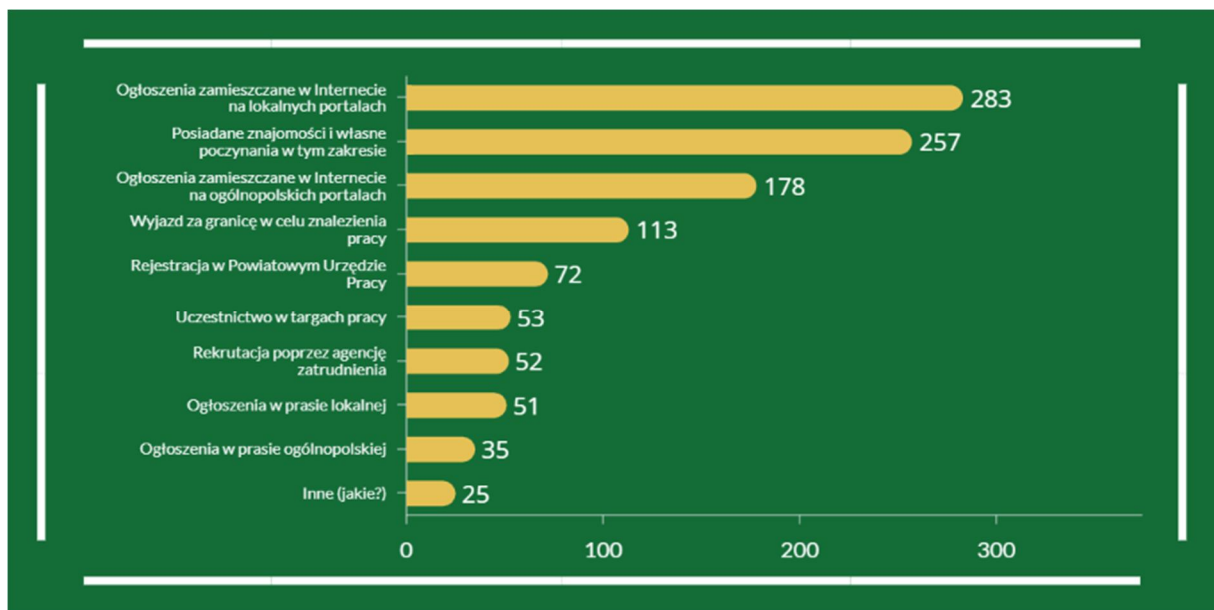
Rysunek 91 Ocena atrakcyjności form zatrudnienia (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

Najatrakcyjniejszym sposobem poszukiwania pracy zdaniem badanych są ogłoszenia zamieszczane w Internecie na lokalnych portalach, później posiadane znajomości i własne poczynania w tym zakresie. Najmniej efektywne w znalezieniu pracy wydają się uczniom ogłoszenia umieszczone w prasie ogólnopolskiej.

Rysunek 92 Sposoby poszukiwania pracy wg liczby wskazań (N=506)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zrealizowanych badań ankietowych

5. Analiza SWOT

7. Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa powiatu tarnogórskiego	5
Rysunek 2 Liczba mieszkańców powiatu tarnogórskiego w latach 2020 - 2022.....	7
Rysunek 3 Rozkład płci mieszkańców powiatu tarnogórskiego	8
Rysunek 4 Liczba mieszkańców w gminach powiatu tarnogórskiego na koniec 2022 roku.	9
Rysunek 5 Odsetek liczby mieszkańców powiatu tarnogórskiego powyżej 65 lat w latach 2019 - 2022	10
Rysunek 6 Liczba urodzeń w powiecie tarnogórskim w latach 2020 - 2022.....	10
Rysunek 7 Odsetek liczby mieszkańców powiatu tarnogórskiego według ekonomicznych grup wieku w latach 2020 - 2022	11
Rysunek 8 Frekwencja podczas wyborów do Sejmu i Senatu w 2023 roku.....	12
Rysunek 9 Wyniki egzaminów maturalnych	14
Rysunek 10 Podmioty gospodarcze w powiecie tarnogórskim w latach 2020-2022.....	19
Rysunek 11 Nakłady inwestycyjne w powiecie tarnogórskim w latach 2018 - 2021 (tys. zł).....	23
Rysunek 12 Osoby pracujące ze względu na płeć w 2022 roku.....	23
Rysunek 13 Bezrobotni w powiecie tarnogórskim w ujęciu miesięcznym od stycznia 2022 roku do września 2023 roku	27
Rysunek 14 Stopa bezrobocia w ujęciu miesięcznym w 2023 roku.....	28
Rysunek 15 Bezrobotni ze względu na płeć w latach 2020 - 2022	29
Rysunek 16 Bezrobotni zarejestrowani wg grup wiekowych w latach 2021-2022.....	30
Rysunek 17 Bezrobotni zarejestrowani wg poziomu wykształcenia we wrześniu 2022 i 2023 roku	31
Rysunek 18 Bezrobotni ze względu na czas pozostawania bez pracy we wrześniu 2022 i 2023 roku	32
Rysunek 19 Oferty pracy zgłoszone do PUP w ujęciu miesięcznym.....	35
Rysunek 20 Podział respondentów ze względu na płeć (N=315)	36
Rysunek 21 Respondenci według grup wiekowych (N=315)	37
Rysunek 22 Respondenci według poziomu wykształcenia (N=315)	38
Rysunek 23 Respondenci według miejsca zamieszkania (N=315).....	38
Rysunek 24 Respondenci według okresu rejestracji (N=315)	39
Rysunek 25 Przyczyny rejestracji w PUP według liczby wskazań (N=315).....	40
Rysunek 26 Bariery utrudniające bezrobotnym poruszanie się po lokalnym rynku pracy (N=315).....	40
Rysunek 27 Główne sposoby i metody poszukiwania pracy według liczby wskazań (N=315).....	41
Rysunek 28 Ocena najbardziej pożądaných cech pracowników na rynku pracy w opinii badanych (N=315).....	42
Rysunek 29 Ocena lokalnego rynku edukacyjnego w opinii badanych (N=315)	43
Rysunek 30 Miejsce podjęcia zatrudnienia przez respondentów (N=315)	43
Rysunek 31 Preferencje respondentów do lokalizacji podjęcia pracy według liczby wskazań (N=131).....	44
Rysunek 32 Akceptowalny czas dotarcia do pracy (N=315).....	44
Rysunek 33 Istotność czynników płacowych i pozapłacowych z punktu widzenia poszukiwania zatrudnienia (N=315).....	45
Rysunek 34 Opinie respondentów dotyczące rozwoju zawodowego (N=315).....	46
Rysunek 35 Posiadanie kompetencji cyfrowych (N=315)	46
Rysunek 36 Sektory wykorzystywania kompetencji cyfrowych przez respondentów według liczby wskazań (N=222).....	47

Rysunek 37 Ocena bieżącej działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach (N=315)	48
Rysunek 38 Ocena poziomu wiedzy na temat usług oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach (N=315)	48
Rysunek 39 Ocena zainteresowania formami pomocy bezrobotnym oferowanymi przez PUP w Tarnowskich Górach (N=315)	49
Rysunek 40 Forma własności badanych firm (N=156)	50
Rysunek 41 Branża działalności badanych firm (N=156)	51
Rysunek 42 Okres prowadzenia działalności badanych firm (N=156)	51
Rysunek 43 Wielkość zatrudnienia badanych firm (N=156)	52
Rysunek 44 Forma prawna badanych firm (N=156)	52
Rysunek 45 Zwolnienia pracowników w 2023 roku (N=156)	53
Rysunek 46 Przyczyny zwolnień nowych pracowników według liczby wskazań (N=92).....	53
Rysunek 47 Skala zwolnień pracowników w 2023 roku (N=92)	54
Rysunek 48 Zatrudnienie pracowników w 2023 roku (N=156).....	54
Rysunek 49 Przyczyny zatrudnienia pracowników według liczby wskazań (N=54)	55
Rysunek 50 Skala przyjęć pracowników w 2023 roku (N=90).....	55
Rysunek 51 Plany zatrudnienia nowych pracowników (N=156)	56
Rysunek 52 Szacowana wielkość zatrudnienia nowych pracowników (N=54).....	56
Rysunek 53 Plany zatrudnienia pracowników wśród cudzoziemców (N=54)	57
Rysunek 54 Obecne zatrudnienie cudzoziemców w firmie (N=156).....	57
Rysunek 55 Odsetek cudzoziemców w załogach firm (N=63).....	58
Rysunek 56 Posiadanie stanowisk wyróżniających się większą liczbą cudzoziemców (N=63).....	58
Rysunek 57 Wpływ ilości migrantów na polski rynek pracy (N=156)	59
Rysunek 58 Zatrudnienie osób niepełnosprawnych (N=156)	59
Rysunek 59 Procent pracowników w firmie będących osobami niepełnosprawnymi (N=30)	60
Rysunek 60 Istnienie stanowisk wyróżniających się większą liczbą osób niepełnosprawnych (N=30).....	60
Rysunek 61 Wspieranie zatrudnionych osób niepełnosprawnych przez środki z PFRON-u (N=30).....	61
Rysunek 62 Odczucia braków grup pracowników (N=156).....	61
Rysunek 63 Zatrudnienie osób w wieku poprodukcyjnym w wyniku deficytu osób chętnych do pracy (N=156).....	62
Rysunek 64 Korzyści osób w wieku poprodukcyjnym wskutek aktywizacji zawodowej według liczby wskazań (N=156).....	62
Rysunek 65 Problemy osób w wieku poprodukcyjnym wskutek aktywizacji zawodowej według liczby wskazań (N=156).....	63
Rysunek 66 Cechy istotne przy rekrutacji w opinii badanych przedsiębiorców według liczby wskazań (N=156).....	63
Rysunek 67 Powody dyskwalifikacji kandydatów do pracy według liczby wskazań (N=156)	64
Rysunek 68 Opinie badanych na temat lokalnego rynku edukacyjnego (N=156)	65
Rysunek 69 Ocena praktycznego przygotowania absolwentów szkół branżowych i technicznych do świadczenia pracy (N=156)	65
Rysunek 70 Ocena bieżącej działalności i funkcjonowania PUP w Tarnowskich Górach (N=156).....	66
Rysunek 71 Oczekiwania związane z ofertą skierowaną dla przedsiębiorców przez PUP (N=156).....	67
Rysunek 72 Płeć respondentów (N=456)	69

Rysunek 73 Wiek respondentów (N=506).....	69
Rysunek 74 Miejsce zamieszkania respondentów (N=433)	70
Rysunek 75 Znajomość pojęcia zielonych miejsc pracy (N=506).....	70
Rysunek 76 Opinie na temat zielonych miejsc pracy (N=137).....	71
Rysunek 77 Znajomość pojęcia kompetencje cyfrowe (N=506).....	71
Rysunek 78 Kluczowe kompetencje cyfrowe według liczby wskazań (N=266).....	72
Rysunek 79 Sposoby rozwoju umiejętności na polu zawodowym (N=506).....	73
Rysunek 80 Posiadanie sprecyzowanych celów zawodowych na najbliższy rok (N=506)..	73
Rysunek 81 Posiadanie konkretnego pomysłu na ścieżkę rozwojową po ukończeniu szkoły (N=506).....	74
Rysunek 82 Posiadanie określonej strategii dotyczącej znalezienia pracy po ukończeniu szkoły lub po zakończeniu studiów (N=506).....	74
Rysunek 83 Inwestowanie czasu i wysiłku w rozwijanie swoich umiejętności zawodowych według respondentów (N=506).....	75
Rysunek 84 Ocena pozytywnego wpływu doświadczenia zawodowego w różnych miejscach na rozwój kariery (N=506)	75
Rysunek 85 Miejsce potencjalnego podjęcia pracy (N=506).....	76
Rysunek 86 Preferowane miejsca podjęcia pracy poza powiatem tarnogórskim według liczby wskazań (N=422).....	76
Rysunek 87 Preferowane inne miejsca pracy (N=141)	77
Rysunek 88 Dopuszczalny czas dotarcia do pracy (N=506)	77
Rysunek 89 Istotne czynniki wpływające na zatrudnienie (N=506).....	78
Rysunek 90 Opinie badanych związane z podjęciem pracy (N=506).....	79
Rysunek 91 Ocena atrakcyjności form zatrudnienia (N=506).....	79
Rysunek 92 Sposoby poszukiwania pracy wg liczby wskazań (N=506).....	80

8. Spis tabel

Tabela 1 Liczba uczniów w powiecie tarnogórskim na poszczególnych kierunkach w roku 2022.....	16
Tabela 2 Liczba absolwentów w poszczególnych rodzajach szkół.....	18
Tabela 3 Podział podmiotów gospodarczych w powiecie tarnogórskim według rodzaju sektora	20
Tabela 4 Podział podmiotów gospodarczych w powiecie tarnogórskim według sekcji PKD w 2022 roku	21
Tabela 5 Podział przedsiębiorstw ze względu na liczbę zatrudnionych pracowników.....	22
Tabela 6 Osoby pracujące w powiecie tarnogórskim w 2022 roku	24
Tabela 7 Osoby pracujące w powiecie tarnogórskim według sektorów ekonomicznych w 2022 roku.....	25
Tabela 8 Struktura osób pracujących w powiecie tarnogórskim według sekcji PKD w 2022 roku.....	26
Tabela 9 Udział bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach względem ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie na 31.10.2023.....	29
Tabela 10 Liczba osób bezrobotnych ze względu na staż pracy	32
Tabela 11 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w październiku 2023 roku.....	33
Tabela 12 Odsetek osób do 30 roku życia względem ogólnej liczby bezrobotnych danej miejscowości w październiku 2023 roku.....	34
Tabela 13 Odsetek osób powyżej 50 roku życia względem ogólnej liczby bezrobotnych danej miejscowości w październiku 2023 roku.....	34